HUR BROTTSLIGHETEN PÅVERKAR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG I SVERIGE

Forskningsrapport

Teresa Silva
Larysa Bielik

Forskningsrapport

Hur Brottsligheten påverkar små och medelstora företag i Sverige
Forskningsrapport
March, 2024
ISBN: 978-91-89786-61-5

Författarna:

Teresa C Silva, Ph.D.
Institutionen för Humaniora och Samhällsvetenskap
Mittuniversitetet, Sundsvall
ORCID iD: 0000-0002-3955-7688

Larysa Bielik, Ph.D.
Institutionen för Humaniora och Samhällsvetenskap
Mittuniversitetet, Sundsvall
National University Odessa Law Academy, Odesa, Ukraine
ORCID iD: 0000-0003-2183-6635

Denna rapport har översatts till svenska av *Semantix* (https://www.semantix.com/se)

Denna forskning har finansierats av *KK-Stiftelsen* (Avtalsnummer: 20220114-H-01) och har genomförts inom ramarna för ett samarbetsavtal mellan Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap vid Mittuniversitetet och *Företagarna*.

Friskrivning gällande innehåll

Innehållet i denna text återspeglar inte nödvändigtvis *Företagarnas* officiella åsikter och faller helt och hållet inom forskarnas ansvar.

Författarnas tack

Vi vill tacka Joakim Sjöstedt (*Företagarna* Regionchef Västernorrland, Jämtland-Härjedalen) för ett effektivt samarbete, hans villighet att besvara alla våra frågor och arbetet han utfört för att säkerställa att enkäten kunde delas ut på ett smärtfritt sätt, samt samla in data från samtliga regioner.

Vi vill också tacka alla Företagarna-medlemmar som deltog i studien för att de tog sig tid att fylla i enkäten.

SAMMANFATTNING

Brottslighetens påverkan på små och medelstora företag (’Small and Medium-sized Enterprises’, SME:er) sträcker sig bortom de direkta kostnaderna för ekonomiska förluster på grund av till exempel varustöld, skador på egendom, utpressning eller fakturabedrägerier. Om det råder en känsla av otrygghet kring att bedriva verksamhet i en viss sektor eller ett visst geografiskt område kan detta driva bort SME:er, viket skulle tömma hela områden på företagsverksamhet, vilket i sin tur gör det lättare för kriminella grupper att etablera sig och utöka den kriminella verksamheten.

SME:er kan själva ta på sig uppdraget att skydda sina individuella verksamheter genom att exempelvis installera larmsystem, övervakningskameror, säkerhetsdörrar, fönstergaller eller anlita privata säkerhetsföretag. Men även om sådana åtgärder kan vara effektiva för att förhindra ekonomiska förluster så gör de inget för att lösa känslan av otrygghet och rädslan för att utsättas för brott. I detta avseende kan ett samarbete mellan den privata och offentliga sektorn (t.ex. det lokala näringslivet, polisen och den lokala offentliga förvaltningen), vars mål är att skapa brottsförebyggande åtgärder som i en avsevärd utsträckning kan minska brottsligheten, vara mer effektivt för att främja en sund företagsverksamhet som i sin tur skulle bidra till att vidareutveckla de lokala områdena.

För att sådana samarbeten ska vara effektiva krävs ett klimat där intressenterna känner tillit till varandra, detta så att samtliga samarbetsparter kan förlita sig på arbetet som de andra parterna utför. Man måste samtidigt säkerställa att man tar samtliga parters erfarenheter, idéer och lösningar i beaktning. Men har SME:er i Sverige tilltro till den offentliga sektorn och de strategier som man använder för att förebygga de brott som man utsätts för?

Med denna frågeställning i åtanke utformade vi en forskningsstudie för att undersöka hur brottsligheten och otrygghetskänslan påverkat SME:er i Sverige, samt ta reda på i vilket utsträckning företagare litar på polisen, rättsväsendet och den lokala offentliga förvaltningen (dvs. kommuner och länsstyrelser).

Studien genomfördes inom ramarna för ett samarbetsavtal mellan Institutionen för Humaniora och Samhällsvetenskap vid Mittuniversitetet och Företagarna. En enkät togs fram för ändamålet och delades ut till 26 821 Företagarna-medlemmar i de 21 regionerna. Sammanlagt svarade 1 552 företagare på enkäten. Svaren var anonyma och frivilliga. Svarsprocenten varierade beroende på verksamhetssektor och region. Jämtland och Västernorrland hade högst svarsprocent, medan vi fick in lägst antal svar från Västmanland och Västra Götaland. Tillverkning, industri, bygg-/design-/inredningsverksamhet och detaljhandel var näringsgrenarna som var mest välrepresenterade.

Deltagarna informerade oss om att under de senaste fem åren innan de svarade på enkäten (2019–2023) hade 49% utsatts för ett brott som begåtts mot dem som företagare eller mot deras verksamhet vid minst ett tillfälle. De vanligaste brotten som deltagarna angav var stöld/inbrott/rån, skadegörelse och fakturabedrägeri. Verksamhetssektorerna som var mest drabbade var resebyrå/turism, detaljhandel, uthyrning/leasing, fastighetsverksamhet och motorfordonshandel. Det är dock viktigt att belysa att deltagandet var ojämnt fördelat mellan sektorerna och att brottsofferutsattheten kan ha varit överrepresenterad i sektorerna med färre deltagare.

En av fyra företagare ansåg att det inte var tryggt att bedriva verksamhet i regionen där deras företag var beläget. Manliga deltagare och de som blivit utsatta för brott var mer benägna att klassificera regionen där de bedrev sin verksamhet som osäkra för företag jämfört med kvinnliga företagare eller de som inte utsatts för brott. I en liknande analys fann vi att det var mer sannolikt att företag med fem eller fler anställda utsätts för brott jämfört med mindre företag, och att män utsattes i högre grad än kvinnor. Tvärtemot förväntningarna så angav företagare som var 65 år eller äldre att de blivit utsatta för brott i mindre utsträckning än yngre deltagare.

Vidare uppfattade företagare med verksamheter med fem eller fler anställda och de som utsatts att det var mer sannolikt att de skulle utsättas för brott inom tolv månader från och med det att de fyllt i enkäten jämfört med mindre företag eller de som inte utsatts för brott. Otrygghetskänslan och rädslan att utsättas för brott var möjligen motivationen till att man letat efter sätt att skydda sig. I detta avseende uppgav deltagarna att man hade tagit till säkerhetsåtgärder såsom att installera säkerhetslarm, övervakningskameror, speciella säkerhetsdörrar/lås och teckna avtal med ett privat säkerhetsbolag/övervakningsbolag för att försöka skydda sig mot brott.

Den brottsförebyggande åtgärd som deltagarna ansåg vara mest nödvändig var att bedriva förebyggande arbete med skolbarn och ungdomar, men man ansåg också att det borde finnas fler patrullerande poliser som utreder brott. Vidare angav nästan hälften av respondenterna att det var avgörande att man öka samverkan mellan kommunpolisen och företagsföreningar för att förebygga brott, vilket faller i linje med åtgärder som på senare tid vidtagits i flera svenska kommuner i ett försök att samla olika aktörer för att bekämpa brottsligheten på lokal nivå.

Ett annat viktigt fynd i studien var det faktum att en av fyra företagare som utsatts för brott inte anmält brottet till polisen. Bland de som hade anmält uppgav hälften att polisen inte inlett någon brottsutredning i samband med deras anmälan. Bland de vars anmälan ledde till en utredning uppgav majoriteten att ingen åtalats för brottet. I slutändan tas de flesta brott mot företagare inte upp i rätten för att företagarna inte anmäler, en anmälan inte leder till en brottsutredning eller för att utredningen inte lett till ett åtal. Sådana utfall kan vara anledningen till att så många företagare uppgav att de anser att i dagsläget inte finns några brottsäkra verksamheter och att majoriteten av de brott som företag utsätts för och som anmäls till polisen inte blir lösta.

Baserat på resultaten från denna undersökning är det vår uppfattning att brottlighet är ett akut problem för SME:er i Sverige och att företagare känner sig hjälplösa och utelämnade från de nuvarande strategierna. Dessa strategier är också otillräckliga för att lösa de problem som äventyrar företagarnas verksamhet, och i längden lokalsamhällenas välbefinnande.

INNEHÅLL

Introduktion……3
Mål……..6
Metod……..7
Studiens egenskaper……..7
Variabler……7
Analys……8
Resultat……10
Avsnitt 1. Företagarnas och deras verksamheters egenskaper……10
Avsnitt 2. Brott som begåtts mot företagarna och deras verksamheter……12
Avsnitt 3. Brottslighetens och känslan av otrygghetens ekonomiska och psykologiska påverkan…..15
Avsnitt 4. Företagarnas förtroende för polisen, rättsväsendet och de lokala myndigheterna……..…18
Regioner……..21
Blekinge……24
Dalarna……26
Gävleborg……28
Gotland……30
Halland……32
Jämtland……34
Jönköping……36
Kalmar……38
Kronoberg……40
Norrbotten……42
Skåne……44
Stockholm……46
Södermanland……48
Uppsala……50
Värmland……52
Västerbotten……54
Västernorrland……56
Västmanland……58
Västra Götaland……60
Örebro……62
Östergötland……64
Slutkommentarer……67
Begränsningar……69
Referenser……70

Forskningsrapport

INTRODUKTION

I den moderna världen står små och medelstora företag (’Small and Medium-sized Enterprises’, SME:er) för en avgörande sorts ekonomisk verksamhet som till stor del är ansvarig för utvecklingen av ett lands ekonomi. Framgångsrika SME:er bidrar till välfärden samhällen där interaktionen mellan företagare och kunder är en avgörande del av vardagen i civilsamhället. I detta avseende fungerar affärssituationen för SME:er som en “termometer” för att mäta hur frisk samhällets sociala vävnad är.

När SME:er utsätts för direkta brott eller påverkas indirekt av brottsligheten i området eller branschen där de är verksamma drabbar detta mer än bara företaget i sig – det påverkar hela samhället. En känsla av otrygghet kan diva bort företag, tömma områden på affärsverksamhet vilket i sin tur gör det lättare för brottlighet och olaglig verksamhet att etablera sig.

På andra sidan kan skapandet av affärsorgan där SME:er har en framträdande roll användas som en metod för att “sanera” platser med hög brottslighet genom att man lockar allmänheten till området. Ökad informell övervakning av kunder som går in och ut ur lokala butiker och av SME-leverantörer under deras ordinarie tillhandahållande av tjänster kan leda till att brottslingar avskräcks från att utföra vissa brott, till exempel stöld, inbrott och rån. Således kan det vara en effektiv brottsförebyggande strategi att SME:er är verksamma i ett visst område.

Effektiva brottsförebyggande strategier kräver samarbete mellan den privata och offentliga sektorn. Företagare än nödvändiga intressenter [1] i team som i allmänhet samordnas av polisen eller de lokala myndigheterna. När de arbetar tillsammans är de mer effektiva när det gäller att utforma, genomföra och utvärdera förebyggande åtgärder. Även om SME:er själva kan ta på sig ansvaret att skydda sina egna verksamheter genom att exempelvis installera larm som förhindrar stölder i sina lokaler finns det fördelar med att integrera dem i staden mer övergripande brottsförebyggande strategi. Det svenska brottsförebyggande programmet *Tillsammans mot Brott* [2] utgår från detta perspektiv och etablerar riktlinjer för lokalsamhällenas insatser.

Ett starkt samarbete med polisen kommer att leda till ökat förtroende och uppmuntra företagare att anmäla brotten som de utsätts för till polisen. En högre anmälningsgrad gör det lättare för polisen att få en bättre förståelse för problemen som uppstår i vissa områden. Om förtroendet å andra sidan inte stärks och insatserna för att bekämpa brottsligheten inte koordineras kan detta leda till att SME:er börjar känna sig hjälplösa och att de vill flytta till andra områden med mindre brottslighet, lägga ner verksamheten eller så småningom lämna företagsvärlden.

Sverige har visat en vilja att förbättra verksamhetsförutsättningarna för SME:er för att göra den privata sektorn mer konkurrenskraftig, stärka företagens rättigheter och frihet att agera, samt få marknaden att fungera mera effektivt. Enligt en rapport från *Finansdepartementet och Utrikesdepartementet* [3] är en av de främsta anledningarna bakom Sveriges internationellt starka ekonomiska ställning att regeringen ständigt arbetar för att höja moderniseringsnivån och stärka den ekonomiska utvecklingen på sikt. Enligt rapporten har demokratiska principer gjort det möjligt för Sverige att utveckla en social trygghetsmodell vars mål är att säkerställa rätten till tillgång till kvalitativ sjukvård, utbildning, en gynnsam miljö, bostäder och sysselsättning. Vidare lägger man från regeringens sida viktiga ekonomiska och sociala utmaningar på den privata sektorn. Samtidigt har Sveriges placering i *Index of Economic Freedom*, ett index som fungerar som en termometer för den ekonomiska marknaden i 180 länder, inte förbättrats avsevärt under de senaste åren [4]. Sverige ligger för närvarande på 75.2 poäng av 100, vilket placerar landet på en 19:e plats internationellt och på 10:e plats i Europa. Även om detta index inte innehåller några direkta mått gällande effekterna av brottligheten som SME:er utsätts för (indexet mäter endast brott som faller under politisk korruption, till exempel mutor, utpressning och förskingring) så kan vi inte bortse från dess indirekta påverkan på allmänhetens bristande tilltro för politiker, polismyndigheten och rättsprocessens kvalitet. I detta avseende är effektiva

brottsförebyggande åtgärder avgörande för att främja företagsutvecklingen och i slutändan medborgarnas rättigheter.

Utöver att bidra till målen för hållbar utveckling, såsom ansvarsfull konsumtion och produktion, hitta lösningar på miljörelaterade problem eller skapa hållbara städer och samhällen spelar den privata sektorn en avgörande roll i att skapa sysselsättning. Här spelar SME:er en grundläggande roll. Enligt *Företagsregistret* finns det just nu 1 674 052 företag registrerade i Sverige, varav 42% drivs av enskilda näringsidkare och 37% som aktiebolag [5]. Sammanlagt räknas 1 051 566 av dessa som SME:er (mindre än 250 anställda) och 96% av dessa i sin tur har färre än tio registrerade anställda. Att säkerställa att verksamheten kan bedrivas på ett säkert sätt och att företagarna och de anställda ska få en trygg arbetsmiljö bör prioriteras. Under de senaste tio åren har dock det svenska samhället förändrats på ett sätt som påverkat möjligheterna att skapa och upprätthålla en säker och trygg miljö för både medborgarna och företagen [4]. Till exempel uppfattas den kriminella verksamhet som bedrivs av organiserade grupper och kriminella nätverk som oroväckande, vilket skapar spänningar i samhällen där rädslan för brottlighet ökar. Vidare finns det belägg för att för att antalet brott som bedrägeri, stöld, inbrottsnatteri, rån, utpressning, IT-brott, och skadegörelse som begås mot företagare ökar [6–8], vilket har en negativ inverkan på företagens normala funktion, produktivitet och sektorns generella utveckling. Utifrån dessa uppgifter har det beräknats att skadorna som orsakats av brott mot företag uppgår i miljarder kronor varje år [9]. Forskning som genomförts av *Svenskt Näringslivs* under 2018, 2020, 2022 och 2023 visade också att minskad brottslighet och ökad säkerhet är näringslivets högsta prioritet [4,9–11].

Å andra sidan kan upplevda lokala brister i hur den lokala polisstyrkan skyddar området där företaget är beläget leda till en känsla av sårbarhet bland företagarna, vilket kan ha en negativ inverkan på sektorn. Trots ökade an att försöka ta fram samarbetsavtal mellan näringslivet, polisen och de lokala myndigheterna för att kunna vidta strategiska åtgärder mot brottsligheten i flera svenska regioner [12] är företag generellt sett inte fullt lika involverade i rollen som aktörer med en viktig förebyggande roll [13]. Större företag kan ha de resurser och den kapacitet som krävs för att motverka brott mot deras verksamhet, men SME:er har inte tillgång till sådana resurser, vilket gör dem mer sårbara. Att hitta medlen för att skydda sig kan vara dyrt för SME:er, samt att de förebyggande lösningarna som de hittar kan vara ineffektiva. Om företagare tvingas att avsätta stora summor pengar till att skydda sin verksamhet kan deras vinster bli mycket begränsade. Om förebyggande åtgärder visar sig vara ineffektiva och brotten mot företagarna fortsätter kan detta leda till att de bestämmer sig för att flytta verksamheten någon annanstans, lägga om verksamheten eller lägga ner.

I juli 2023 trädde lagen *Om Kommuners Ansvar för Brottsförebyggande Arbete* i kraft [14]. Lagen syftar till att decentralisera det brottsförebyggande arbetet och att främja vetenskaplig kunskap i samband med utformning, genomförande och utvärdering av planer, program och strategier. Lagen ger kommunerna ansvaret att organisera det förebyggande arbetet men betonar också vikten av samverkan mellan den offentliga och privata sektorn.

För att nya lagar gällande brott mot SME:er ska kunna genomföras på ett effektivt sätt måste man också förstå problemets egenskaper. Kriminologer som specialiserar sig på problemlösning kallar det för ’situationsanalys’ eller ’behovsbedömning’. Alltså bör man kunna besvara frågor såsom ’Hur många brott begås?’ ’Vilka sorts brott begås?’ ’Vilka verksamhetssektorer är mer utsatta för vissa sorters brottslighet?’ ’Vilka faktorer underlättar att brott begås?’ ’Vem eller vilka blir utsatta?’, samt andra frågor som gör det lättare att förstå vad som händer på området. På så vis kan data systematiskt samlas in. Att utveckla ett övervakningssystem som innefattar periodisk informationsinsamling kan vara till stor hjälp. På samma sätt är målet att se till att en större andel brott anmäls till polisen högt prioriterat. Om brotten inte anmäls kommer den statistik som tas fram att ge en otydlig bild av den faktiska situationen. Bristande tillit till polisens och rättsväsendets förmåga att lösa brott och de lokala myndigheternas förmåga att förebygga dem kan vara anledningen till att vissa drabbade företagare väljer att inte anmäla.

Det är först när man får en klar bild över vilka brott som begås i ett område som man kan ta fram lämpliga åtgärder för att förhindra dem. Om målet är att uppnå en betydande minskning i antalet brott som företagare utsätts för är det helt avgörande att man har tillgång till tillförlitliga data om vilka brott de utsatts för under en viss tid.

Brottsförebyggande rådet (Brå) ansvarar för *Nationella Trygghetsundersökningen* som delas ut till allmänheten, samt för *Politikernas Trygghetsundersökning* som besvaras av personer på förtroendevalda poster. Men såvitt vi vet finns det ingen undersökning som på nationell nivå räknar brotten som begås mot SME:er. Om näringslivsorganisationerna ska kunna hantera frågan är det tillrådligt att få en samlad bild över vilka åtgärder som behöver vidtas. Annars kan de resultat som samlas in från olika organisationer framstå som inkonsekventa eller på sikt motsägelsefulla.

Att utforma förebyggande åtgärder baserade på goda kunskaper om det faktiska problemet kommer att göra det lättare att förbättra situationen när det gäller brott som begås mot SME:er. Enligt *Svenskt Näringsliv* ligger den totala kostnaden för skadorna som orsakas av brottslighet i näringslivet (direkta och indirekta kostnader) på mer än 100 miljarder kronor. De totala samhällskostnaderna, inklusive för den offentliga sektorn och individen, är naturligtvis ännu högre [11].

Mot bakgrund av vad som tidigare beskrivits anser vi att ett effektivt samarbete mellan de lokala myndigheterna, polismyndigheten och representanter från det lokala näringslivet (inklusive SME:er) i syfte att förebygga brottslighet bör bygga på 1) regelbundet genomförd forskning som ger bättre kunskap om förändringarna i den brottsliga verksamheten, kartlägger dess omfång, skadorna den orsakar och faktorerna som gör att verksamheterna exponeras, 2) systematiska metoder som uppskattar brottens ekonomiska påverkan och jämför dem med nivån för effektiv resursinvestering i brottsförebyggande åtgärder, 3) framtagande av evidensbaserade åtgärder för att motverka brott som tar hänsyn till specifika egenskaper i en viss region och 4) systematisk utvärdering av de åtgärder som vidtagits.

MÅL

Vi hade två mål med forskningen – för det första ville vi undersöka hur brottslighet och känslan av otrygghet påverkade SME:er och de strategier för självskydd som de tagit fram för att göra verksamheten säkrare. För det andra ville vi undersöka företagarnas förtroende för polismyndigheten, rättsväsendet och de lokala offentlig förvaltningen.

Det bör noteras att studien gällande hur brottsligheten på verkar SME:er som läggs fram i denna rapport inte innefattar samtliga svenska företagare inom denna kategori, samt att uppgifterna som samlades in skiljer sig från region till region.

METOD

Undersökningen möjliggjordes tack vare ett samarbetsavtal mellan Institutionen för Humaniora och Samhällsvetenskap vid Mittuniversitetet och *Företagarna*. Personen som var ansvariga för *Företagarna* i regionerna Västernorrland och Jämtland förmedlade allt arbete som forskarna efterfrågade från *Företagarna*, i synnerhet relaterat till datainsamling. Arbetet innefattade att distribuera en enkät bland Företagarnas medlemmar i samtliga svenska regioner. Vilka frågor som skulle ingå i enkäten beslutades gemensamt av forskarna och medarbetarna på Företagarna.

Studiens egenskaper

Uppgifterna samlades in och analyserades vid ett enskilt tillfälle. Enkäten var syftesutformad och gjordes tillgänglig för deltagarna digitalt. Enkäten skickades ut till 26 821 Företagarna-medlemmar. Deltagandet var frivilligt och anonymt. Inga personuppgifter samlades in utöver deltagarnas ålder och kön. Vidare innehöll första sidan på online enkäten information om forskningsgruppen och dess kontaktuppgifter, syftet med studien och deltagandevillkoren.

I vissa regioner delades enkäten ut till samtliga deltagare, medan den i andra delades ut till en respondentpanel som Företagarnas regionsavdelning regelbundet samarbetar med. Beslutet om vem enkäten skulle skickas till fattades av Företagarna. Datainsamlingen ägde rum mellan juni och oktober 2023. Svarsfrekvensen varierade från region till region. I Tabell 1 identifierade vi antalet företagare till vilka enkäten skickades och antalet giltiga svar för varje region. Kraven för att ett svar skulle anses vara "giltigt" var att enkäten skulle vara ifylld till 80% och att frågan om utsatthet för brott ('Under de senaste 5 åren, har något brott begåtts mot dig som entreprenör eller mot ditt företag?') var besvarad. Sju företagare svarade inte på den frågar, varför deras svar utelämnats ur analysen. Totalt sett analyserade vi svar från 1 552 företagare. I Figur 1 syns en snabb överblick över regionerna med högre eller lägre svarsfrekvens (procentandelen motsvarar kolumn tre i Tabell 1).

Enkäten testades på förhand med en liten grupp på 20 företagare från region Västernorrland. Eftersom inga större förändringar gjordes gällande frågorna har deras svar integrerats i den slutliga analysen.

Variabler

För att maximera sannolikheten att företagarna skulle fylla i så stor del av enkäten som möjligt (besvara mer än 80% av frågorna) inkluderade endast ett litet antal viktiga frågor som i genomsnitt skulle ta 7–8 minuter att besvara. Således valde vi att samla in begränsad information från många på bekostnad av fördjupning om hur de hade blivit utsatta och brottets följder. För att få svar på sådana frågor skulle mer tid krävas, vilket skulle medföra en risk att företagarna skulle sluta svara innan de nått slutet.

Vi hänvisade till en tidsram på fem år när vi frågade om brottsutsatthet. Vi fattade detta beslut eftersom den årliga statistiken gällande brott som riktas mot företagare i Sverige redan var känd av Företagarna och andra näringslivsorganisationer. Därför ville vi undersöka hur brott påverkade företagarnas beteenden och förväntningar på framtiden. Dessa faktorer är mer betydelsefulla sett ur en större tidsram.

Huvudvariablerna innefattar antalet brott som begåtts mot företagare, brottens natur, hur stor skada/förlust brottet innebar, otrygghetskänslan i regionen, förtroendet för polisen, rättsväsendet och den offentliga förvaltningen, åtgärderna som företagarna vidtagit för att förebygga att brott begås mot deras verksamhet och företagarnas beteenden och förväntningar på framtiden. Vi inkluderade också andra variabler, såsom verksamhetstypen, antal anställda och företagarnas ålder och kön.

Tabell 1. Antalet SME:er i varje svensk region och svarsfrekvens

Region	Antalet företagare som besvarat enkäten	Antalet företagare till vilka enkäten skickades	Svarskvot	Antalet Företagarna-medlemmar i regionen*	Antalet små- och medelstora företagare i regionen*
Blekinge	56	767	7,3%	774	11 443
Dalarna	96	1 648	5,8%	1 718	26 076
Gävleborg	59	950	6,2%	1 069	22 825
Gotland	13	211	6.1%	214	7 105
Halland	80	1 239	6.4%	1 689	33 719
Jämtland	92	780	11.7%	761	15 655
Jönköping	78	1 146	6.8%	1 283	30 176
Kalmar	41	695	5.8%	705	19 626
Kronoberg	59	755	7.8%	756	17 021
Norrbotten	86	1 160	7.4%	1 236	22 046
Skåne	265	3 630	7.8%	4 092	134 371
Stockholm	192	6320	3.0%	7 186	325 499
Södermanland	26	909	2.8%	999	23 517
Uppsala	39	784	4.9%	894	34 978
Värmland	42	748	5.6%	830	23 644
Västerbotten	63	1 044	6.0%	1 105	22 928
Västernorrland	110	1 153	9.5%	1 183	20 309
Västmanland	22	859	2.5%	947	21 239
Västra Götalands	9	9	1.0%	6 419	169 932
Örebro	41	619	6.6%	683	24 010
Östergötland	82	1 404	5.8%	1 510	35 652
Total 21	1551	26 821	5.8%%	36 854	1 051 566

* Information som samlats in från *Företagarna*

Analys

IBM SPSS Statistics 27.0 användes för dataanalysen. För merparten av rapporten användes deskriptiv statistik för att ange andelen deltagare som gav ett visst svar.

Det fanns fem svarsalternativ på frågan Under de senaste 5 åren, har något brott begåtts mot dig som entreprenör eller mot ditt företag?: 1) Nej, 2) Ja, vid ett tillfälle, 3) Ja, vid två tillfällen, 4) Ja, vid 3–5 tillfällen och 5) Ja, vid fler än 5 tillfällen. Vi dikotomiserade variablerna i två grupper för att identifiera företagare som inte hade blivit utsatta (som svarade ’Nej’) och de som hade blivit utsatta (svarsalternativ 2, 3, 4 eller 5) under de fem senaste åren före datainsamlingen. Den dikotomiserade variabeln angavs som en beroende variabel i logistiska regressionsmodeller för att identifiera de egenskaper som ökar risken för utsatthet.

Vi använde ett liknande upplägg med frågan Anser du regionen som trygg (fri från brott) för att göra affärer? och definierade två grupper där vi samlade en grupp med företagare som svarade ’Absolut inte’ eller ’Ibland’ inte och en andra grupp med företagare som svarade ’Varken tryggt eller otryggt,’ ’Ja’ och ’Ja, absolut’. Efteråt matade vi in den dikotomiserade variabeln som den beroende variabeln i logistiska regressionsmodeller och beräknade det justerade chansförhållandet med konfidensintervall (CI) på 95%.

Figur 1. Svarskvot i varje svensk region

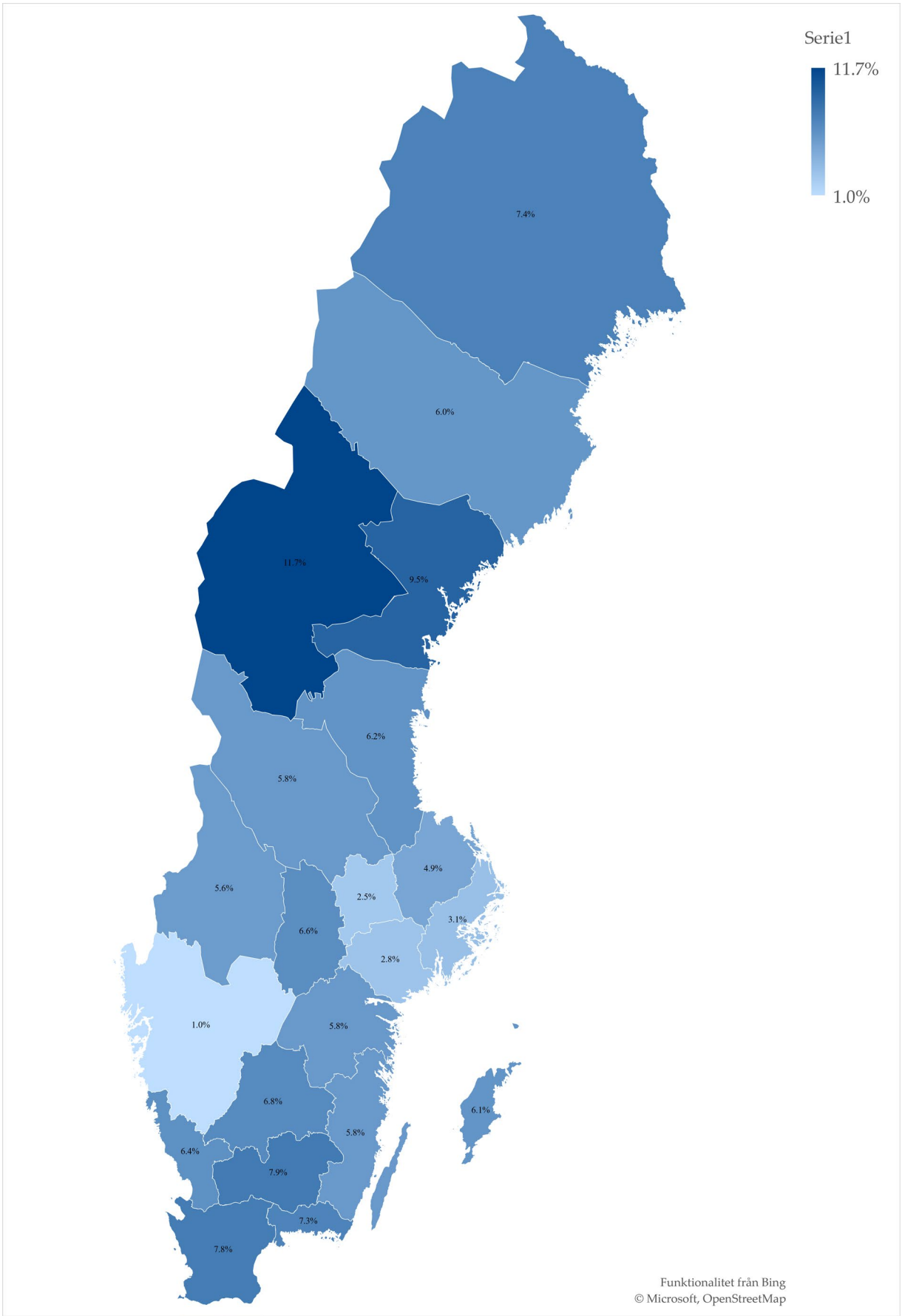

RESULTAT

Resultaten presenteras i fyra avsnitt. I det första avsnittet beskriver vi de generella egenskaperna hos företagarna och deras verksamheter. I det andra avsnittet rapporteras brotten som be mot företagarna och deras verksamheter, företagarnas förväntningar gällande framtida utsatthet och de brottsförebyggande åtgärder de valt att ta till för att skydda sina företag. I det tredje avsnittet ger vi en inblick vilka svar företagarna gett om hur brotten påverkat dem ekonomiskt och psykiskt, inklusive känslor av otrygghet. I det fjärde avsnittet beskrivs hur företagare ser på polisens och det de lokala myndigheternas arbete för att förebygga, motverka och lösa de brott som företagarna och deras verksamheter utsatts för.

Avsnitt 1. Företagarnas och deras verksamheters egenskaper

Av de sammanlagt 1 552 företagarna som fyllde i enkäten var merparten män (n=1019, 67.2%) medan 30.1% (n=457) var kvinnor. En liten andel (n=41, 2.7%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön.

Gällande deltagarnas ålder samlades uppgifter in från 1 512 deltagare, varav 373 (24.7%) var mellan 20 och 50 år, 767 (50.7%) mellan 51 och 64 år och 372 (24.6%) var 65 år eller äldre.

I Figur 2 presenterar vi de verksamhetssektorer i vilka deltagarna angav att deras verksamhet var registrerad. Tillverkning/industri var sektorn med högst deltagande (n=197), följt av bygg/design/ /inredningsverksamhet (n=171), detaljhandel (n=129), juridik/ekonomi/konsulttjänster (n=117), företagstjänster (n=105), data/IT/telekommunikation (n=87) och teknisk konsultverksamhet (n=82). I de resterande sektorerna var deltaganderepresentationen lägre än 5 %.

En stor andel av företagarna angav att de hade småföretag (se Figur 3). Faktum är att 229 uppgav att de var egenföretagare (inga anställa) medan 714 uppgav att de som mest hade fyra anställa. På andra sidan av spektrumet uppgav 203 deltagare att de hade 20 eller fler anställda.

Figur 2. Verksamhetssektorer där verksamheterna var registrerade

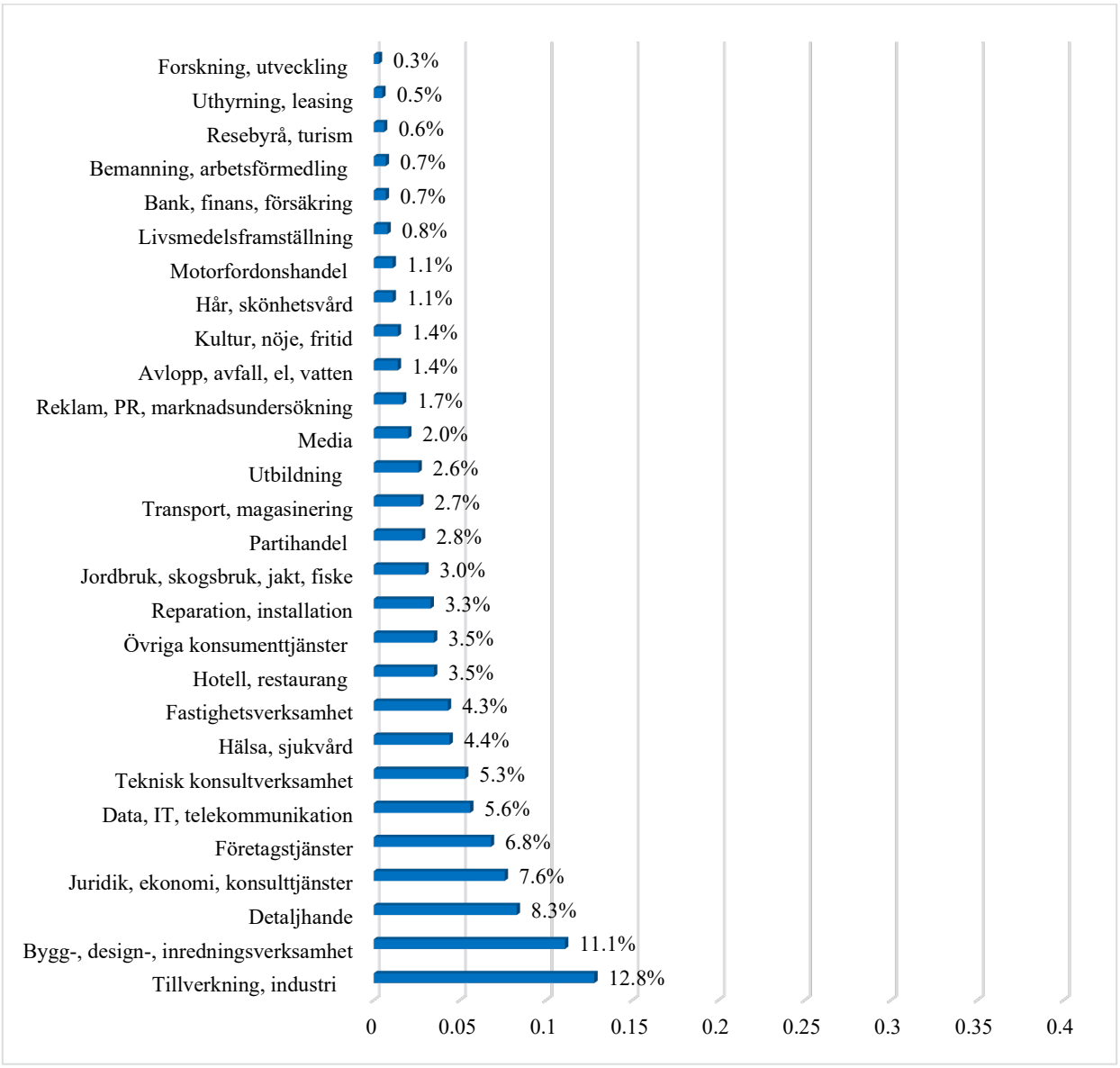

Figur 3. Antal anställda

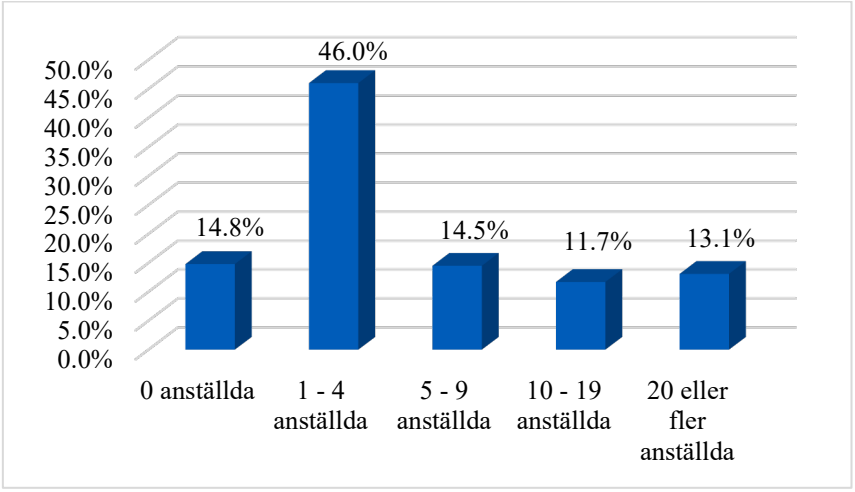

Avsnitt 2. Brott som begåtts mot företagarna och deras verksamheter.

Under de fem år som föregick att deltagarna fyllde i formuläret, det vill säga mellan 2019 och 2023, uppgav 761 företagare (49.0%) att de i rollen som företagare hade utsatts för brott eller att deras verksamhet utsatts för brott vid åtminstone ett tillfälle. Medan 220 (14.2%) uppgav att de hade blivit utsatta en gång så uppgav 541 (34.8%) att de hade blivit utsatta mer än en gång (se Figur 4).

Figur 4. Antal brott mot företagare eller deras verksamhet under de senaste fem åren (2019–2023)

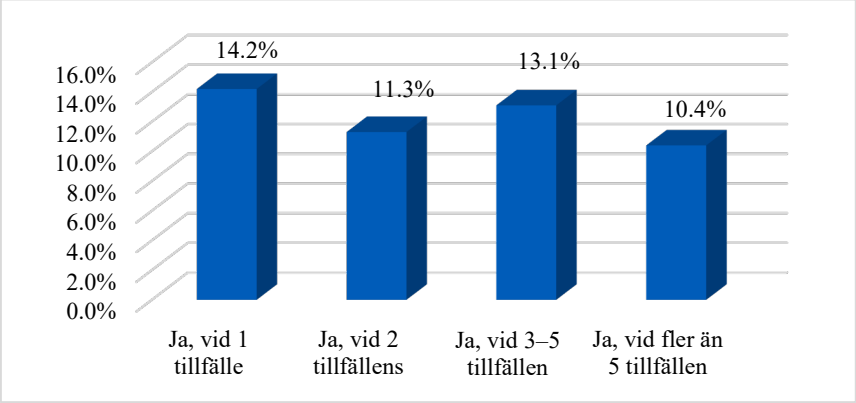

Det brott som flest företagare uppgav var stöld/inbrott/rån (n=477), följt av skadegörelse (n=296) (Figur 5). In Inom ett annat brottslighetsområde hade 279 deltagare drabbats av fakturabedrägeri och 163 utsatts för någon sorts cyberbrott. Hot/utpressning, ett sorts brott som kan ha enorm påverkan på företagare på ett psykologiskt plan och som kan orsaka störst rädsla för brott uppgavs av 63 deltagare.

Figur 5. Typen av brott som företagaren och deras verksamhet utsatts för

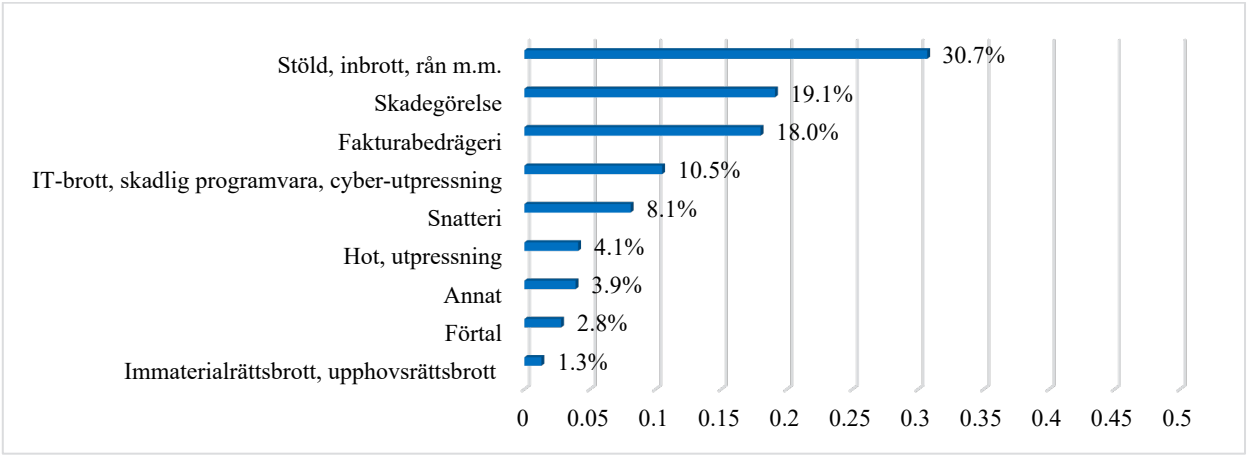

Av 1 552 uppgav 349 (22.5%), alltså nästan var fjärde deltagare, att de ansåg att regionen där de hade sin verksamhet inte var säker att bedriva verksamhet i, medan 955 (61.6%) ansåg att regionen var säker. Resterande deltagare (n=248, 16.0%) svarade att de an att regionen varken var säker eller osäker.

Vi tittade på könsskillnaderna gällande brottsutsatthet och känslan av otrygghet. För att beräkna denna statistik samlade vi de deltagare som uppgav att de hade utsatts för brott minst en gång (n=761, 49.0%) och alla de som hade angett att de ansåg att det inte var säkert att bedriva verksamhet i regionen. (n=349, 22.5%).

På grund av att det var ett så litet antal deltagare som identifierade som icke-binära eller som inte svarade kunde vi inte ta med dem i denna specifika analys. Könsskillnaderna varierade beroende på verksamhetssektor. I vissa sektorer uppgav fler män att de kände sig otrygga och att de utsatts för brott, medan kvinnor var mer drabbade i andra (se Tabell 2).

Vi jämförde de deltagare som uppgett att de utsatts för brott minst en gång under de senaste fem åren med deltagare som inte blivit utsatta gällande storleken på deras företag och företagarnas ålder och kön. Vi fann det var 3.6 gånger (CI 95% 2.87–4.52) mer sannolikt att företag med fem eller fler anställda utsatts för brott jämfört med mindre företag (med färre än fem anställda), samt att det var 1.3 gånger (CI 95% 1.04–1.68) mer sannolikt att män utsätts för brott jämfört med kvinnor.

Märkligt nog och tvärtemot våra ursprungliga förväntningar så var det mindre sannolikt att företagare som var 65 år eller äldre hade utsatts för brott (OR=0.59, CI 95% 0.43–0.81) jämfört med yngre företagare (yngre än 50 år).

Vi jämförde också deltagare som ansåg att det inte var säkert att bedriva verksamhet i deras region med de som ansåg att det var säker eller varken säker eller osäkert. Resultaten visar att män var 1.4 gånger (CI 95% (1.13–2.05) mer benägna att anse att regionen är otrygg jämfört med kvinnor, och att de som hade blivit utsatta för brott minst en gång under de senaste fem åren var 5.5 gånger (CI 95% 4.08–7.33) mer benägna att anse att regionen var otrygg jämfört med företagare som inte utsatts för något brott under samma period.

De verksamhetssektorer som var hårdast drabbade av brottslighet var turism (80.0%), detaljhandel (76.0%), uthyrning/leasing (75.0%), fastighetsverksamhet (71.6%), motorfordonshandel (70.6%), avlopp/avfall/el/vatten (68.2%), hotell/restaurang (66.7%), kultur/nöje/fritid (63.6%) och bygg-/design-/inredningsverksamhet (62.0%) som alla hade en brottsfrekvens på över 60%. Det bör dock tas i beaktande att antalet deltagare skiljer sig åt från verksamhetssektor till verksamhetssektor. Brottsoffren kan vara överrepresenterade i de sektorerna med färre deltagare eftersom de företagare som har blivit utsatta för brott kan ha varit mer benägna att fylla i enkäten jämfört med de som inte blivit utsatta.

Värt att notera är att en av tre företagare (n=475, 30.6%) uppgav att de ansåg att det var troligt att deras verksamhet eller de själva i rollen som företagare skulle utsättas för ett brott under de närmsta tolv månaderna, samt att 627 (40.4%) av respondenterna uppgav att de ansåg att de inte ansåg att det var varken sannolikt eller osannolikt, vilket visar hur oskyddad och sårbar entreprenörssektorn känner sig. Endast 449 (28.9%) kände att det inte var sannolikt att de skulle bli utsatta för brott i framtiden. Vi jämförde företagare som ansåg att det är sannolikt att de skulle utsättas för brott med de som ansåg att det var osannolikt eller varken sannolikt eller osannolikt. Enligt våra fynd var företagare vars verksamhet hade fem eller fler anställda 1.5 gånger (CI 95% 1.14–1.97) mer benägna att anse att det var sannolikt att de skulle bli utsatta jämfört med företagare med mindre verksamheter. De som hade blivit utsatta under de tidigare fem åren av 9.5 gånger (CI 95% 6.9–13.1) mer benägna att uppge att de ansåg att det var sannolikt att det skulle ske igen jämfört med företagare som inte blivit utsatta under samma period. Vidare var de som uppgett att regionen inte var säker att bedriva verksamhet i 3.2 gånger (CI 95% 2.3–4.2) mer benägna att uppge att de ansåg att det var mer sannolikt att de skulle utsättas för brott under de närmsta tolv månaderna jämfört med de som ansåg att regionen var säker eller varken säker eller osäker.

Tabell 2. Könsskillnader gällande brott som begått mot företagarna och deras verksamhet och känslan av otrygghet för varje verksamhetssektor

Verksamhetssektor	Företagare i sektorn	Minst ett brott under de senaste fem åren	Kvinnor			Män		
			Totalt	Minst ett brott	Känsla av otrygghet	Totalt	Minst ett brott	Känsla av otrygghet
Avlopp, avfall, el, vatten	22	15 (68.2%)	2 (0.4%)	1 (50.0%)	2 (100.0%)	19 (1.9%)	13 (68.4%)	5 (26.3%)
Bank, finans, försäkring	11	4 (36.4%)	4 (0.9%)	1 (25.0%)	1 (25.0%)	6 (0.6%)	3 (50.0%)	1 (16.7%)
Bemanning, arbetsförmedling	11	3 (27.3%)	6 (1.3%)	2 (33.3%)	1 (16.7%)	5 (0.5%)	1 (20.0%)	0 (0.0%)
Bygg-, design-, inredningsverksamhet	171	106 (62.0%)	30 (6.6%)	17 (56.7%)	9 (30.0%)	133 (13.1%)	83 (62.4%)	45 (33.8%)
Data, IT, telekommunikation	87	30 (34.5%)	5 (1.1%)	2 (40.0%)	2 (40.0%)	76 (7.5%)	25 (32.9%)	13 (17.1%)
Detaljhandel	129	98 (76.0%)	59 (12.9%)	44 (74.6%)	11 (18.6%)	61 (6.0%)	49 (80.3%)	33 (54.1%)
Fastighetsverksamhet	67	48 (71.6%)	11 (2.4%)	7 (63.6%)	1 (9.1%)	48 (4.7%)	37 (77.1%)	12 (25.0%)
Forskning, utveckling	5	0 (0.0%)	1 (0.2%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	4 (0.4%)	0 (0,0%)	1 (25.0%)
Företagstjänster	105	29 (27.6%)	50 (11.0%)	11 (22.0%)	7 (14.0%)	52 (5.1%)	17 (32.7%)	12 (23.1%)
Hotell, restaurang	54	36 (66.7%)	23 (5.0%)	14 (60.9%)	5 (21.7%)	28 (2.7%)	21 (75.0%)	11 (39.3%)
Hår, skönhetsvård	17	10 (58.8%)	12 (2.6%)	6 (50.0%)	3 (25.0%)	5 (0.5%)	4 (80.0%)	1 (20.0%)
Hälsa, sjukvård	67	22 (32.8%)	33 (7.2%)	14 (42.4%)	9 (27.3%)	31 (3.0%)	8 (25.8%)	4 (12.9%)
Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske	46	26 (56.5%)	8 (1.8%)	5 (62.5%)	1 (12.5%)	33 (3.2%)	18 (54.5%)	14 (42.4%)
Juridik, ekonomi, konsulttjänster	117	25 (21.4%)	60 (13.1%)	12 (20.0%)	3 (5.0%)	54 (5.3%)	13 (24.1%)	9 (16.7%)
Kultur, nöje, fritid	22	14 (63.6%)	6 (1.3%)	4 (66.7%)	2 (33.3%)	16 (1.6%)	10 (62.5%)	2 (12.5%)
Livsmedelsframställning	13	7 (53.8%)	4 (0.9%)	2 (50.0%)	1 (25.0%)	9 (0.9%)	5 (55.6%)	3 (33.3%)
Media	31	14 (45.2%)	11 (2.4%)	1 (9.1%)	2 (18.2%)	18 (1.8%)	12 (66.7%)	4 (22.2%)
Motorfordonshandel	17	12 (70.6%)	3 (0.7%)	2 (66.7%)	0 (0.0%)	13 (1.3%)	10 (76.9%)	2 (15.4%)
Partihandel	44	18 (40.9%)	9 (2.0%)	4 (44.4%)	1 (11.1%)	33 (3.2%)	14 (42.4%)	3 (9.1%)
Reklam, PR, marknadsundersökning	26	8 (30.8%)	14 (3.1%)	4 (28.6%)	0 (0.0%)	11 (1.1%)	4 (36.4%)	2 (18.2%)
Reparation, installation	51	24 (47.1%)	4 (0.9%)	2 (50.0%)	1 (25.0%)	47 (4.6%)	22 (46.8%)	11 (23.4%)
Resebyrå, turism	10	8 (80%)	4 (0.9%)	3 (75.0%)	1 (25.0%)	5 (0.5%)	4 (80.0%)	2 (40.0%)
Teknisk konsultverksamhet	82	23 (28.0%)	9 (2.0%)	2 (22.2%)	1 (11.1%)	72 (7.1%)	21 (29.2%)	11 (15.3%)
Tillverkning, industri	197	105 (53.3%)	38 (8.3%)	21 (55.3%)	5 (13.2%)	150 (14.7%)	78 (52.0%)	30 (20.0%)
Transport, magasinering	41	24 (58.5%)	8 (1.8%)	5 (62.5%)	1 (12.5%)	31 (3.0%)	19 (61.3%)	6 (19.4%)
Utbildning	40	16 (40.0%)	15 (3.3%)	5 (33.3%)	2 (13.3%)	22 (2.2%)	10 (45.5%)	5 (22.7%)
Uthyrning, leasing	8	6 (75.0%)	2 (0.4%)	1 (50.0%)	1 (50.0%)	6 (0.6%)	5 (83.3%)	3 (50.0%)
Övriga konsumenttjänster	54	28 (75.0%)	23 (5.0%)	7 (30.4%)	4 (17.4%)	28 (2.7%)	19 (67.9%)	6 (21.4%)
Total	1545	759 (49.1%)	454 (100.0%)	199 (43.8%)	77 (17.0%)	1016 (100.0%)	525 (51.7%)	251 (24.7%)

Vi presenterade en lista med allmänna brottsförebyggande åtgärder för företagarna och bad om deras åsikter kring hur viktigt det är att dessa implementeras i deras område. Vissa åtgärder är mycket kontroversiella på ett politiskt plan (t.ex. hårdare migrationspolitisk) medan forskningen visat att andra är mindre effektiva

(t.ex. hårdare straff för kriminella). Vissa (t.ex. fler patrullerande poliser som utreder brott) ingår i rättspolitisk lagstiftning som nyligen antagits i Sverige.

Intressant nog var den brottsförebyggande åtgärd som flest företagare ansåg vara mest nödvändig *att bedriva förebyggande arbete med skolbarn och ungdomar* (n=958, 61.7%), följt av *fler patrullerande poliser som utreder brott* (n=841, 54.2%) (se Figur 6).

Något som står ut är att nästan hälften av respondenterna (n=749, 48.3%) uppgav att det är nödvändigt att utöka samarbetet mellan kommunen, polisen och näringslivet, vilket överensstämmer med de insatser som på sistone gjorts flera svenska kommuner i syfte att få flera olika intressenter att tillsammans bekämpa brottsligheten på en lokal nivå.

Figur 6. Brottsförebyggande åtgärder som företagarna ansåg viktiga att implementera i deras regioner

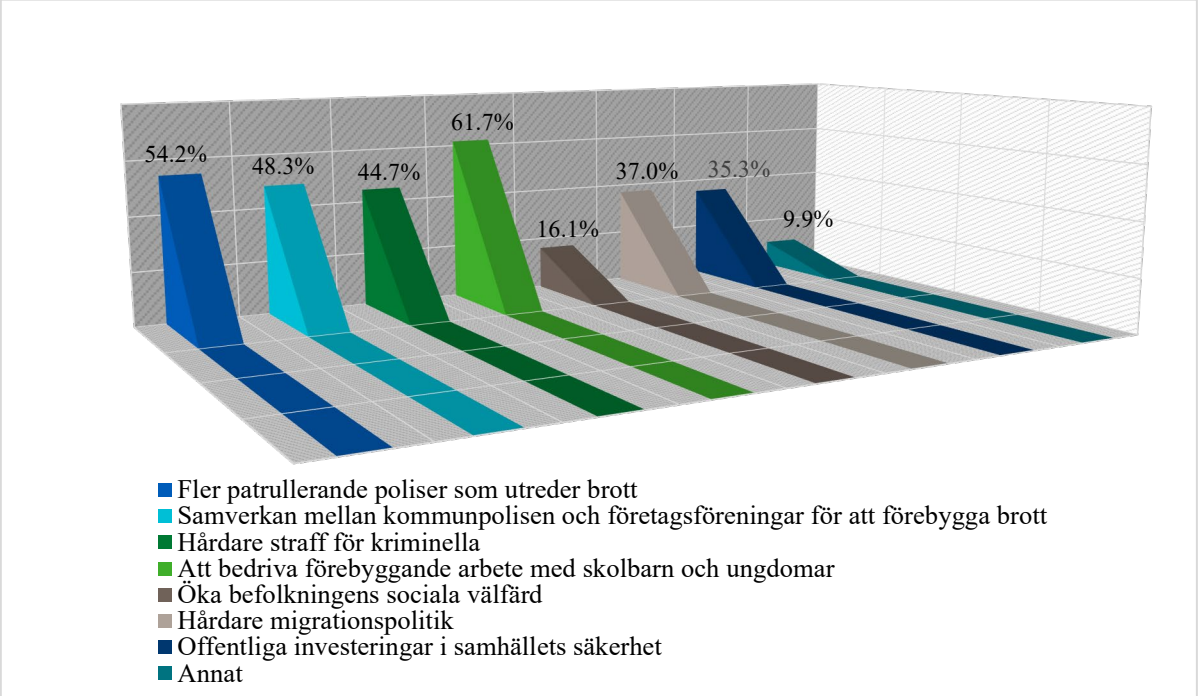

Avsnitt 3. Brottslighetens och känslan av otrygghetens ekonomiska och psykologiska påverkan

Svenskt Näringsliv har tidigare tagit fram rapporter 2018, 2020, 2022 och 2023 om brottslighetens ekonomiska konsekvenser på företag på en nationell och tvärsnittsnivå [4,5,10,11]. Hur brottsligheten påverkar SME:er är dock mindre känt. I denna studie uppgav sammanlagt 739 (47.6%) företagare att brotten som de eller deras verksamhet utsatts för under de senaste fem åren lett till någon form av direkt ekonomisk förlust (Figur 7). Med direkt ekonomisk förlust avses kostnaden för till exempel stulna/skadade varor, skadegörelse, kostnader för bluffakturor och så vidare. Även om mer än en fjärdedel av respondenterna (26.9%) att de hade förlorat mindre än 10 000 kr uppgav samma andel (26.7%) att de hade förlorat 100 000 kr eller mer.

Om vi tar den mindre summan pengar för varje intervall, multiplicerar denna med antalet företagare som placerat sig själva i intervallen och summerar detta ser vi att den ekonomiska förlusten som uppstått bland företagarna som deltar i den här studien till följd av brottsligheten under de senaste fem åren uppgår till minst 60 520 000 kr. Det faktiska värdet är dock troligen mycket högre.

Figur 7. Direkta ekonomiska förluster till följd av brottslighet under de senaste fem åren

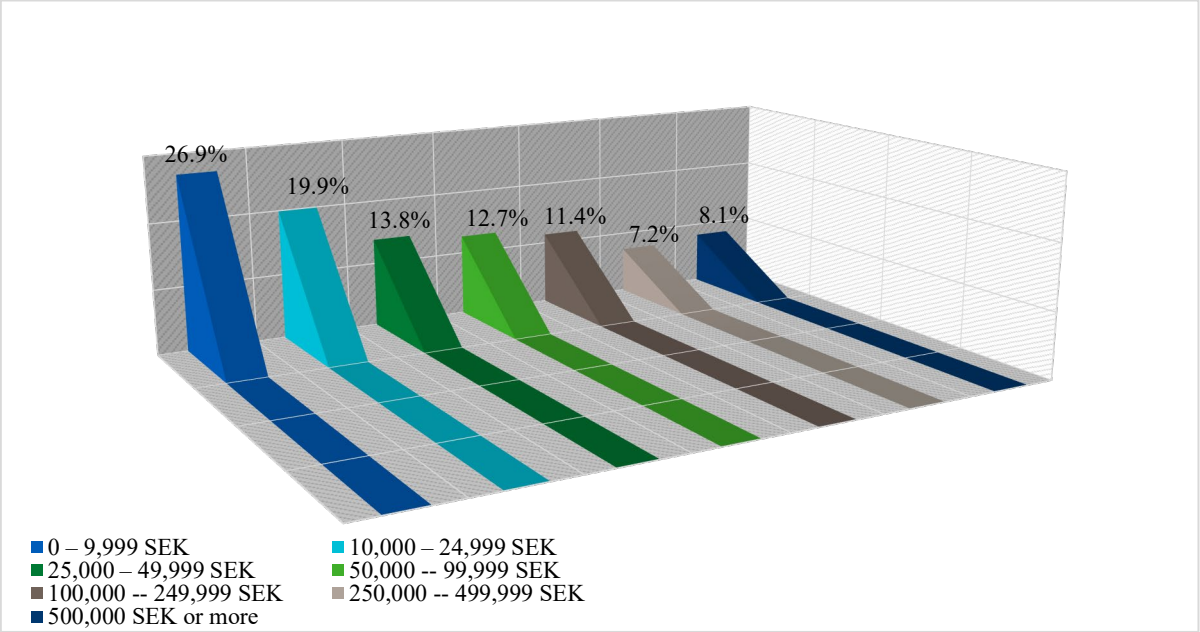

Dessa beräkningar innefattar inte indirekta kostnader relaterade till brotten som företagarna utsatts för, till exempel åtgärder de vidtagit för att skydda sig själva och deras verksamhet från framtida brott.

Faktum är att vi frågade respondenterna om vilka säkerhetsåtgärder de eventuellt vidtagit under de senaste fem åren för att skydda sina verksamheter. Nästan hälften av dem (n=734, 47.3%) uppgav att de vidtagit åtgärder för att skydda sig mot cyberbrottslighet (aktivering av antivirus/brandvägg) (se Figur 8).

Figur 8. Skyddsåtgärder som företagarna vidtagit under de senaste fem åren

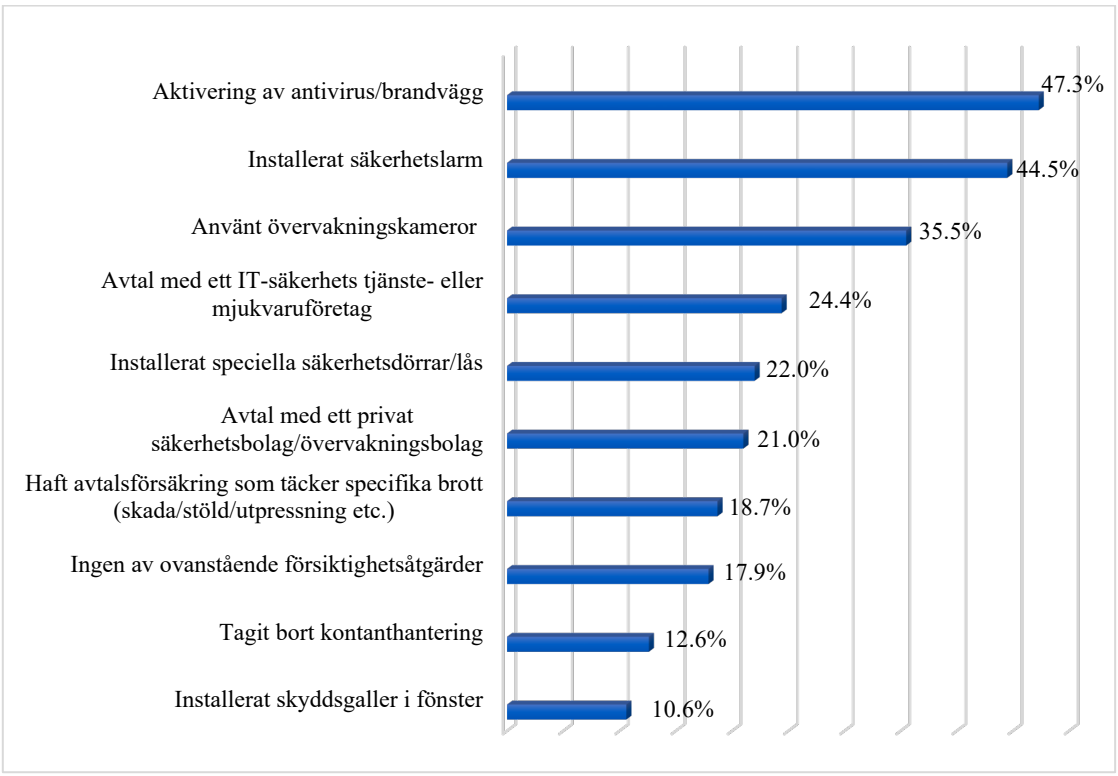

De vanligaste skyddsåtgärderna som uppgav var dock relaterade till stöld/inbrott/rån och skadegörelse. 691 (44.5%) respondenter uppgav att de hade installerat säkerhetslarm i anslutning till deras lokaler, 551 (35.5%) hade installerat övervakningskameror, 341 (22.0%) hade installerat speciella säkerhetsdörrar/lås och en liten andel (n=165, 10.6%) hade till och med installerat skyddsgaller i fönster. Vidare uppgav 378 (24.4%) av respondenterna att de hade anlitat ett privat säkerhetsbolag/övervakningsbolag och 290 (18.7%) uppgav att de hade tecknat någon form av avtalsförsäkring som täcker specifika brott. Kostnaderna för sådana åtgärder är mycket varierande, men en sak är säker – det är inte billigt. Respondenterna kan ha spenderat hundratusentals kronor på något som är en indirekt ekonomisk konsekvens av brottslighet.

Utöver de ekonomiska leder också brottsligheten till följder som är avsevärt svårare att kvantifiera, i synnerhet påverkan på företagarnas välbefinnande som på sikt staplas och påverkar deras entreprenörskap. För att undersöka detta frågade vi respondenterna om de under de senaste tolv månaderna övervägt att 1) expandera företaget, 2) stänga tillfälligt eller permanent, 3) byta företagsverksamhet eller starta en ny typ av företagsverksamhet eller 4) sluta som entreprenör. Svaren visas i figurerna 9, 10, 11 och 12.

Figur 9. Expandera företaget

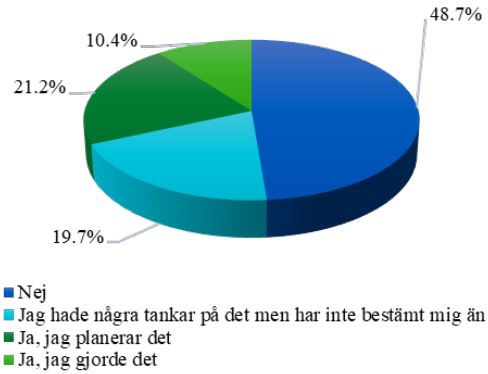

Figur 10. Stänga tillfälligt eller permanent

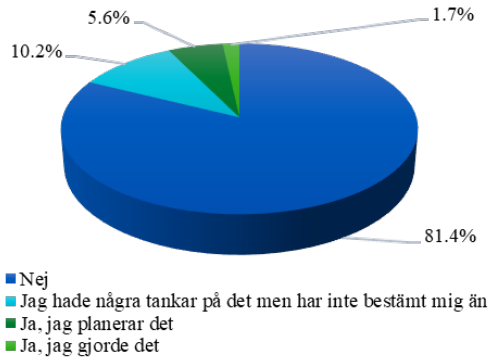

Figur 11. Byta företagsverksamhet eller starta en ny typ av företagsverksamhet

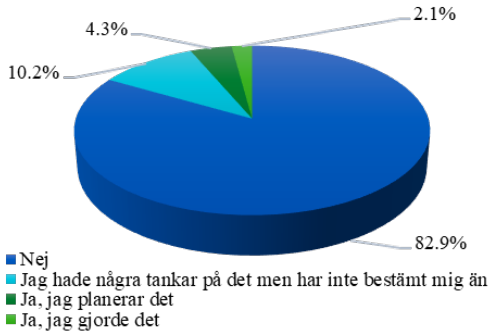

Figur 12. Sluta som entreprenör

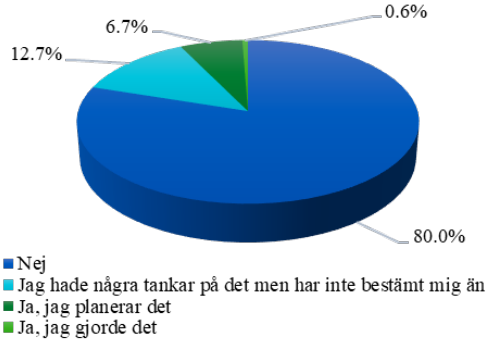

Vi samlade för varje fråga alla företagarna som svarade Jag hade några tankar på det men har inte bestämt mig än, Ja, jag planerar det och Ja, jag gjorde det och jämförde dem med de som svarade *Nej*. Intressant nog fann vi att det inte hade någon påverkan på svaren huruvida respondenten hade blivit utsatt för brott under de senaste fem åren.

Gällande frågan om att ’expandera företaget’ var företagare vars verksamhet innefattade fem eller fler anställda 4.0 gånger (CI 95% 3.13–5.05) mer benägna att uppge att de funderat på det, planerat att göra det eller gjort det jämfört med mindre företag. På samma bana var män 1.52 gånger (CI 95% 1.16–1.99) mer benägna att uppge detta jämfört med kvinnor. Å andra sidan var personer i åldersgruppen 51–64 år (OR=0.62, CI 95% 0.47–0.82) mindre benägna att vara intresserade av att expandera sin verksamhet (OR=0.35, CI 95 % 0.25–0.50).

Gällande frågan huruvida de övervägt att ’stänga tillfälligt eller permanent’ var företagare som ansåg att det inte var säkert att bedriva verksamhet i regionen 1.74 gånger (CI 95 % 1.12–2.69) mer benägna att uppge att de hade funderat på det, planerat att göra det eller gjort det jämfört med de som ansåg att regionen var säker eller varken säker eller osäker. Företagare i den äldre åldersgruppen var också 2.28 gånger (CI 95 % 1.30–4.03) mer benägna att uppge detta.

Gällande frågan om att ’byta företagsverksamhet eller starta en ny typ av företagsverksamhet’ fann vi att åldern var den enda faktorn som spelade någon roll. Företagare i medelåldersgruppen och den äldre åldersgruppen var mindre benägna att uppge att de funderat på det, planerat att göra det eller gjort det jämfört med yngre företagare (OR=0.47, CI 95 % 0.29–0.74 respektive OR=0.39, CI 95 % 0.21–0.70).

Gällande frågan om att ’sluta som entreprenör’ fann vi att företagare i den äldre åldersgruppen var 6.02 gånger (CI 95% 3.15–11.50) mer benägna att uppge att de hade funderat på det, planerat att göra det eller gjort det jämfört med den yngre åldersgruppen. Företagare som trodde att det var sannolikt att de skulle utsättas för brott inom de närmsta 12 månaderna var 1.6 gånger mer benägna att uppge det.

Det finna många faktorer som kan påverka företagarens beteende gällande deras affärsverksamhet. Dessa kan till exempel innefatta ett särskilt ogynnsamt ekonomiskt klimat i samband med stigande inflation, vilket kan ligga till grund för respondenternas svar utöver påverkan av och rädslan för brottlighet. Detta är inte ett problemområde som undersöktes i denna studie och är således en inriktning för framtida forskning.

Avsnitt 4. Företagarnas förtroende för polisen, rättsväsendet och de lokala myndigheterna

Som vi påpekat tidigare är samarbete mellan intressenter avgörande för brottsförebyggande insatser. I detta avseende kommer ett samarbete mellan näringslivet, polisen och de lokala myndigheterna i syfte att ta fram strategier, åtgärder och insatser för att förebygga brott mot företagare leda till effektivare resultat. Men för att ett samarbete ska fungera måste de kunna förlita på ett förtroendefullt förhållande mellan intressenterna.

Resultaten från denna studie pekar på att frågan om företagares förtroende för polismyndigheten och de lokala myndigheterna kräver noggranna överväganden. Vi frågade till exempel alla företagare som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren om de anmält brottet till polisen. En av fyra företagare (n=187, 24.7%) uppgav att de inte anmälde brotten som de utsatts för. Ett fåtal ansträngningar har gjorts av lokalsamhällena för att underlätta anmälningsprocessen [11], vilket troligen är ett steg mot att minska antalet fall som inte anmäls, men kan visa sig vara otillräckliga med tanke på vad respondenterna i denna studie svarade på.

Vi frågade samtliga företagare som uppgav att de hade polisanmält ett brott som de eller deras verksamhet utsatts för under de senaste fem åren (n=561, 75.3% av de som utsatts) om deras anmälan lett till att polisen inlett en brottsutredning. Tvåhundrafemtiosex respondenter (52.4%) svarade ’nej’. Vi frågade de som informerats om att en brottsutredning hade inletts (n=233 eller 47.6% av de som polisanmält minst ett brott) huruvida, såvitt det vet, brottet hade lett till något rättsligt åtal. Hundrafyrtiotvå (60.9%) svarade ’nej’ och 33 (14.2%) svarade att de inte visste. Enligt företagarna ledde anmälningar endast till åtal i 58 fall (24.9% av de fall där en brottsutredning inletts). Slutligen frågade vi samtliga för som uppgett att brottet hade lett till

åtal huruvida det hade tagits upp i domstol. Fyrtiofem (77.6%) svarade ’ja’ och 9 (15.5%) svarade ’nej’. I 4 fall (6.9%) svarade respondenterna att de inte kände till det rättliga utfallet.

Sammanfattningsvis, av de ursprungliga 761 företagarna som utsatts för brott väcktes åtal för minst ett av brotten som de utsatts för (såvitt företagarna känner till) i 58 fall (7.6%) och 45 (5.9%) togs upp i domstol. Detta är vad företagarna uppgav i enkäten. Det kan vara så att polisen löste fall som deltagarna inte var medvetna om. Oavsett kan företagarna ha sådana tal i åtanke, vilket kan påverka dem i samband med eventuella försök att samarbeta med polisen för att ta fram brottsförebyggande åtgärder.

För att få en mer fullständig bild ställde vi åtta frågor som också kan behöva ses över innan ett samarbete ska ske. Av totalt 1 516 svar är det uppseende att 1 339 (86.3%) av respondenterna anser att “nu för tiden är inget företag helt skyddade mot brott” (se Figur 13). Vidare instämde 1 042 (68.7%) med påståendet att “de flesta brott mot företag som polisanmäls blir aldrig uppklarade”. När respondenterna fick frågan om de instämde med påståendet “I min region har den offentliga förvaltningen (d.v.s. kommunen och länsstyrelsen) en god strategi för att förebygga att brott inträffar mot entreprenörer” uppgav 549 (36.3%) att de inte instämde, medan 920 (59.3%) uppgav att de inte instämde med eller varken instämde eller inte. Det är också värt att notera att 923 (61.0%) av 1512 respondenter inte instämde med påståendet att rättsväsendet gör ett bra jobb med att hålla de kriminella borta från gatorna.

Figur 13. Företagarnas åsikter om polisens, rättsväsendets och de lokala myndigheterna effektivitet i att bekämpa brott

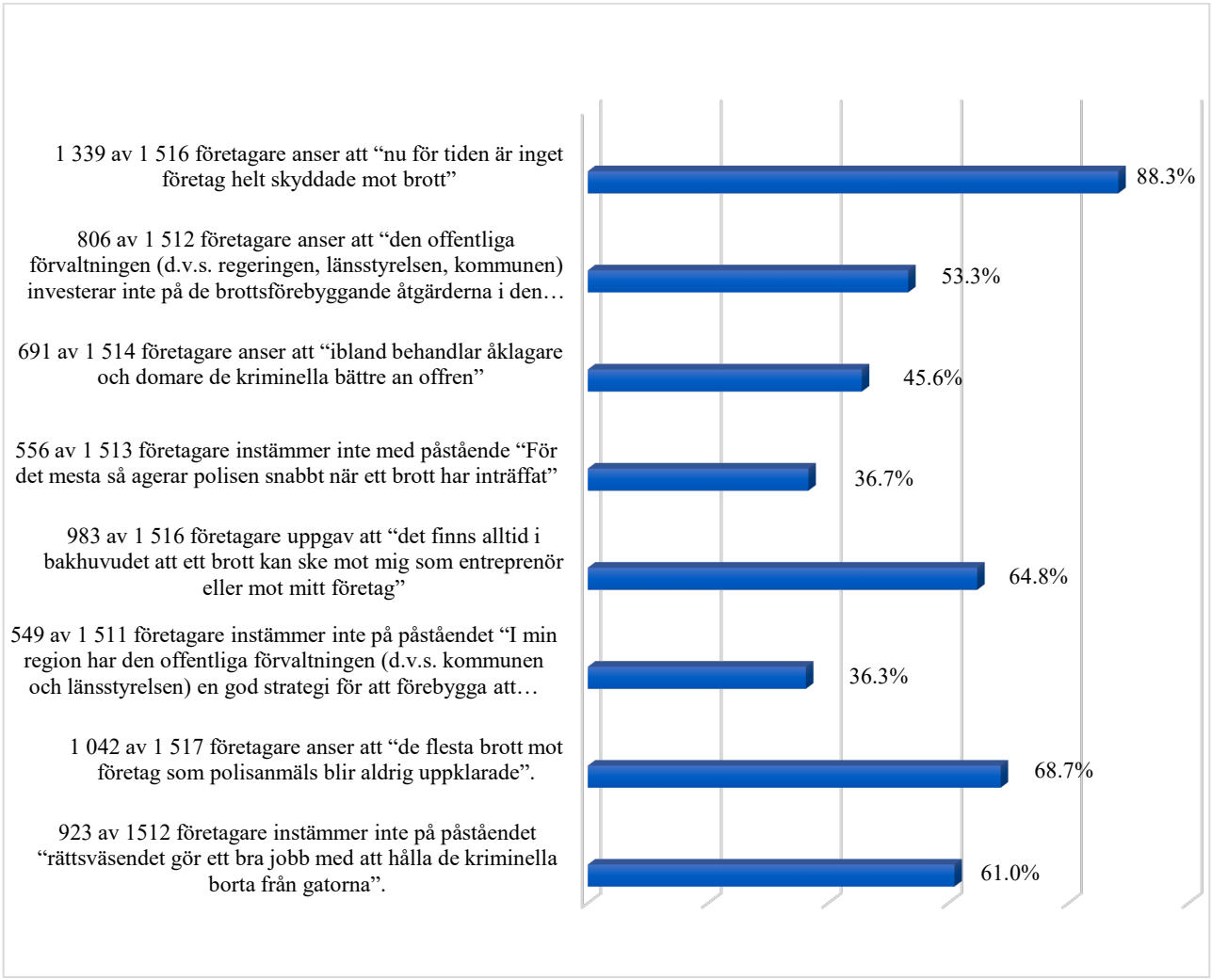

Regioner

Figur 14. Andel företagare som uppgivit att de blivit utsatta för minst ett brott under de senaste fem åren, sorterade efter region

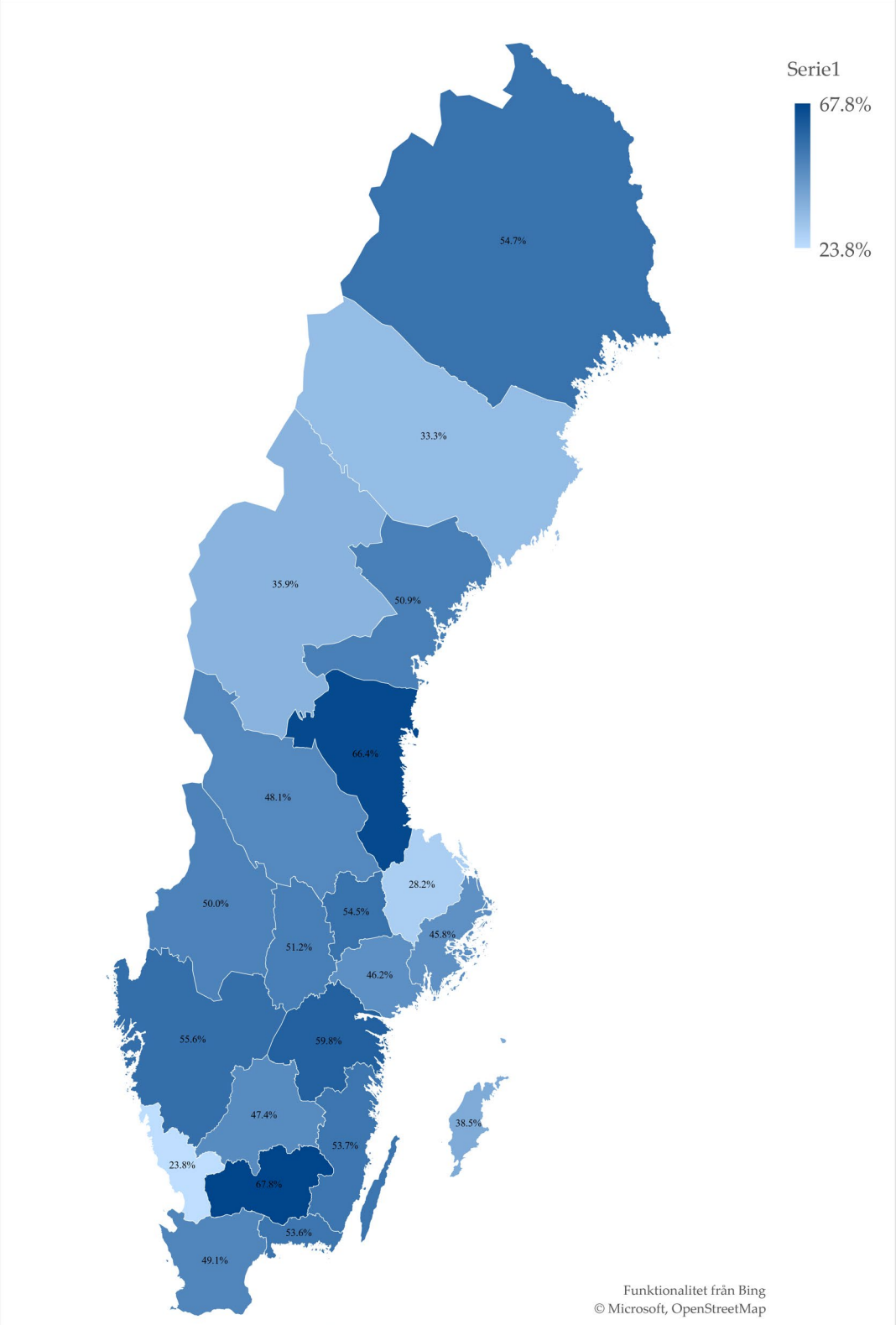

Tabell 3. Entreprenörer svar på frågan, ’Under de senaste 5 åren, har något brott begåtts mot dig som entreprenör eller mot ditt företag?’

Region	Nej	Ja, vid ett tillfälle	Ja, vid två tillfällen	Ja, vid 3-5 tillfällen	Ja, vid fler än 5 tillfällen	Total
Blekinge	26 (46.4%)	8 (14,3%)	7 (12.5%)	9 (16.1%)	6 (10.7%)	56 (100%)
Dalarna	50 (52.1%)	18 (18.8%)	6 (6.3%)	17 (17.7%)	5 (5.2%)	96 (100%)
Gävleborg	21 (35.6%)	8 (13.6%)	10 (16.9%)	12 (20.3%)	8 (13.6%)	59 (100%)
Gotland	8 (61.5%)	1 (7.7%)	1 (7.7%)	3 (23.1%)	0 (0%)	13 (100%)
Halland	43 (53.8%)	10 (12.5%)	8 (10.0%)	11 (13,8%)	8 (10%)	80 (100%)
Jämtland	59 (64.1%)	9 (9.8%)	13 (14.1%)	9 (9.8%)	2 (2.2%)	92 (100%)
Jönköping	41 (52.6%)	15 (19.2%)	10 (12.8%)	6 (7.7%)	6 (7.7%)	78 (100%)
Kalmar	19 (46.3%)	9 (22%)	5 (12.2%)	5 (12.2%)	3 (7.3%)	41 (100%)
Kronoberg	19 (32.2%)	9 (15.3%)	8 (13.6%)	10 (16.9%)	13 (22%)	59 (100%)
Norrbotten	39 (45.3%)	14 (16.3%)	8 (9.3%)	10 (11.6%)	15 (17.4%)	86 (100%)
Skåne	135 (50.9%)	31 (11.7%)	26 (9.8%)	36 (13.6%)	37 (14%)	265 (100%)
Stockholm	104 (54.2%)	34 (17.7%)	24 (12.5%)	12 (6.3%)	18 (9.4%)	192 (100%)
Södermanland	14 (53.8%)	3 (11.5%)	2 (7.7%)	2 (7.7%)	5 (19.2%)	26 (100%)
Uppsala	28 (71.8%)	5 (12.8%)	3 (7.7%)	2 (5.1%)	1 (2.6%)	39 (100%)
Värmland	21 (50%)	5 (11.9%)	4 (9.5%)	10 (23.8%)	2 (4.8%)	42 (100%)
Västerbotten	42 (66.7%)	3 (4.8%)	8 (12.7%)	8 (12.7%)	2 (3.2%)	63 (100%)
Västernorrland	54 (49.1%)	15 (13.6%)	15 (13.6%)	16 (14.5%)	10 (9.1%)	110 (100%)
Västmanland	10 (45.5%)	1 (4.5%)	1 (4.5%)	5 (22.7%)	5 (22.7%)	22 (100%)
Västra Götalands	4 (44.4%)	3 (33.3%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (22.2%)	9 (100%)
Örebro	20 (48.8%)	4 (9.8%)	6 (14.6%)	7 (17.1%)	4 (9.8%)	41 (100%)
Östergötland	33 (40.2%)	15 (18.3%)	11 (13.4%)	13 (15.9%)	10 (12.2%)	82 (100%)
Total	790 (50.9%)	220 (14.2%)	176 (11.3%)	203 (13.1%)	162 (10.4%)	1551 (100%)

Tabell 4. Entreprenörer svar på frågan ’Anser du att platsen där du bedriver din verksamhet är trygg (fri från brott)?’

Region	Nej, inte alls	Nej, delvis inte	Varken tryggt eller otryggt	Ja, delvis	Ja, absolut	Total
Blekinge	7 (12.5%)	8 (14,3%)	9 (16.1%)	17 (30.4%)	15 (26.8%)	56 (100%)
Dalarna	7 (7.3%)	20 (20.8%)	15 (15.6%)	33 (34.4%)	21 (21.9%)	96 (100%)
Gävleborg	13 (22.0%)	10 (16.9%)	7 (11.9%)	19 (32.2%)	10 (16.9%)	59 (100%)
Gotland	1 (7.7%)	0 (0%)	1 (7.7%)	6 (46.2%)	5 (38.5%)	13 (100%)
Halland	9 (11.3%)	3 (3.8%)	18 (22.5%)	24 (30.0%)	26 (32.5%)	80 (100%)
Jämtland	7 (7.6%)	8 (8.7%)	8 (8.7%)	35 (38.0%)	34 (37.0%)	92 (100%)
Jönköping	4 (5.1%)	7 (9%)	21 (26.9%)	25 (32.1%)	21 (26.9%)	78 (100%)
Kalmar	5 (12.2%)	4 (9/8%)	3 (7.3%)	14 (34.1%)	15 (36.6%)	41 (100%)
Kronoberg	12 (21.7%)	1 (1.7%)	7 (11.7%)	24 (40.0%)	15 (25.0%)	59 (100%)
Norrbotten	2 (2.3%)	8 (9.3%)	12 (14%)	35 (40.7%)	29 (33.7%)	86 (100%)
Skåne	33 (12.5%)	41 (15.5%)	51 (19.2%)	78 (29.4%)	62 (23.4%)	265 (100%)
Stockholm	18 (9.2%)	28 (14.3%)	37 (19.4%)	60 (30.6%)	49 (26.5%)	192 (100%)
Södermanland	1 (3.8%)	3 (11.5%)	4 (15.4%)	10 (38.5%)	8 (30.8%)	26 (100%)
Uppsala	4 (10.3%)	6 (15.4%)	4 (10.3%)	9 (23.1%)	16 (41.0%)	39 (100%)
Värmland	2 (4.8%)	4 (9.5%)	8 (19.0%)	15 (35.7%)	13 (31.0%)	42 (100%)
Västerbotten	0 (0%)	4 (6.3%)	5 (7.9%)	25 (39.7%)	29 (46.0%)	63 (100%)
Västernorrland	11 (10%)	15 (13.6%)	9 (8.2%)	42 (38.2%)	33 (30.0%)	110 (100%)
Västmanland	3 (13.6%)	3 (13.6%)	4 (18.2%)	8 (36.4%)	4 (18.2%)	22 (100%)
Västra Götalands	1 (11.1%)	2 (22.2%)	4 (44.4%)	1 (11.1%)	1 (11.1%)	9 (100%)
Örebro	5 (12.2%)	7 (17.1%)	8 (19.5%)	14 (34.1%)	7 (17.1%)	41 (100%)
Östergötland	10 (12.2%)	12 (14.6%)	13 (15.9%)	24 (29.3%)	23 (28.0%)	82 (100%)
Total	155 (10%)	194 (12.5%)	248 (16.0%)	518 (33.3%)	436 (28.2%)	1551 (100%)

Blekinge

Femtiosex företagare från Blekinge fyllde i enkäten. Av dessa var 33 (58.9%) män, 21 (37.5%) kvinnor och 2 (3.6%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön.

Merparten av företagarna (n=23, 41.6%) tillhörde den yngre åldersgruppen (49 eller yngre) medan 19 (33.4%) var mellan 50 och 64 år och 13 (23.6%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre).

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Blekinge – Figur 1. Deltagande företagare från Blekinge sorterade efter verksamhetssektor

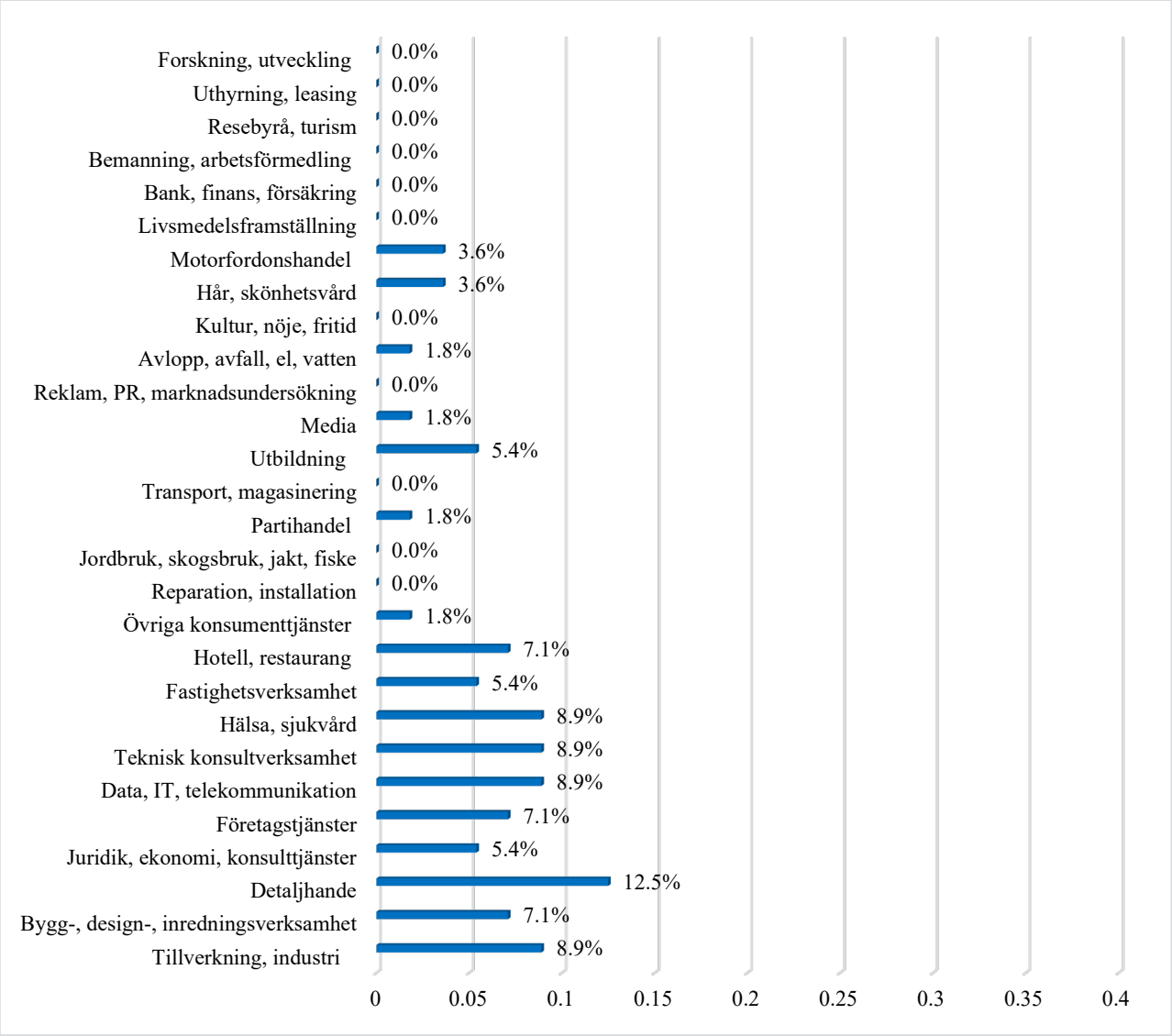

Trettio företagare (53.6%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 30 företagare som utsatts för brott polisanmälde 22 (78.6%) händelsen, medan 6 (21.4%) inte gjorde det. Två respondenter avstod från att svara på frågan.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, skadegörelse, snatteri och fakturabedrägeri (se Figur 3 på nästa sida).

Blekinge – Figur 2. Andel företagare i Blekinge som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

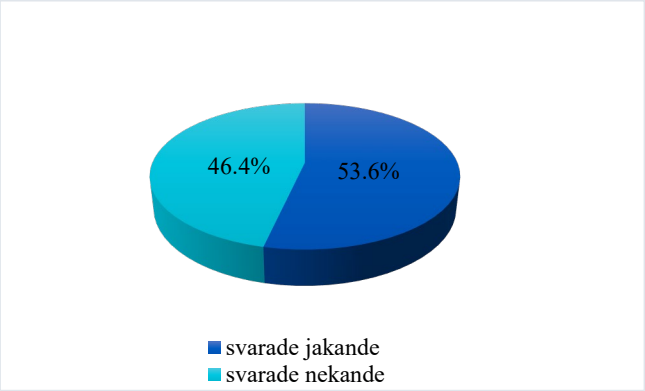

Blekinge – Figur 3. Sortens brott som företagare i Blekinge uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

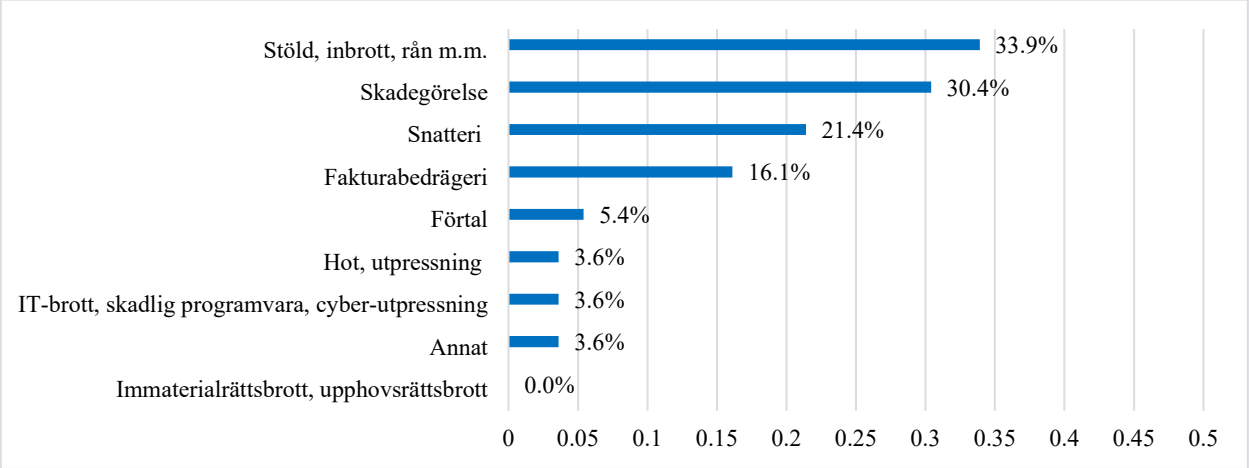

Av 56 företagare i regionen ansåg 23 (41.1%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=17, 30.3%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=16, 28.6%).

Dalarna

Nittiosex företagare från Dalarna fyllde i enkäten. Av dessa var 53 (56.4%) män, 38 (40.4%) kvinnor och 3 (3.2%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön. Två respondenter avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=57, 60.9%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 20 (21.3%) var yngre än 50 år och 17 (18.1%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre).

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Dalarna – Figur 1. Deltagande företagare från Dalarna sorterade efter verksamhetssektor

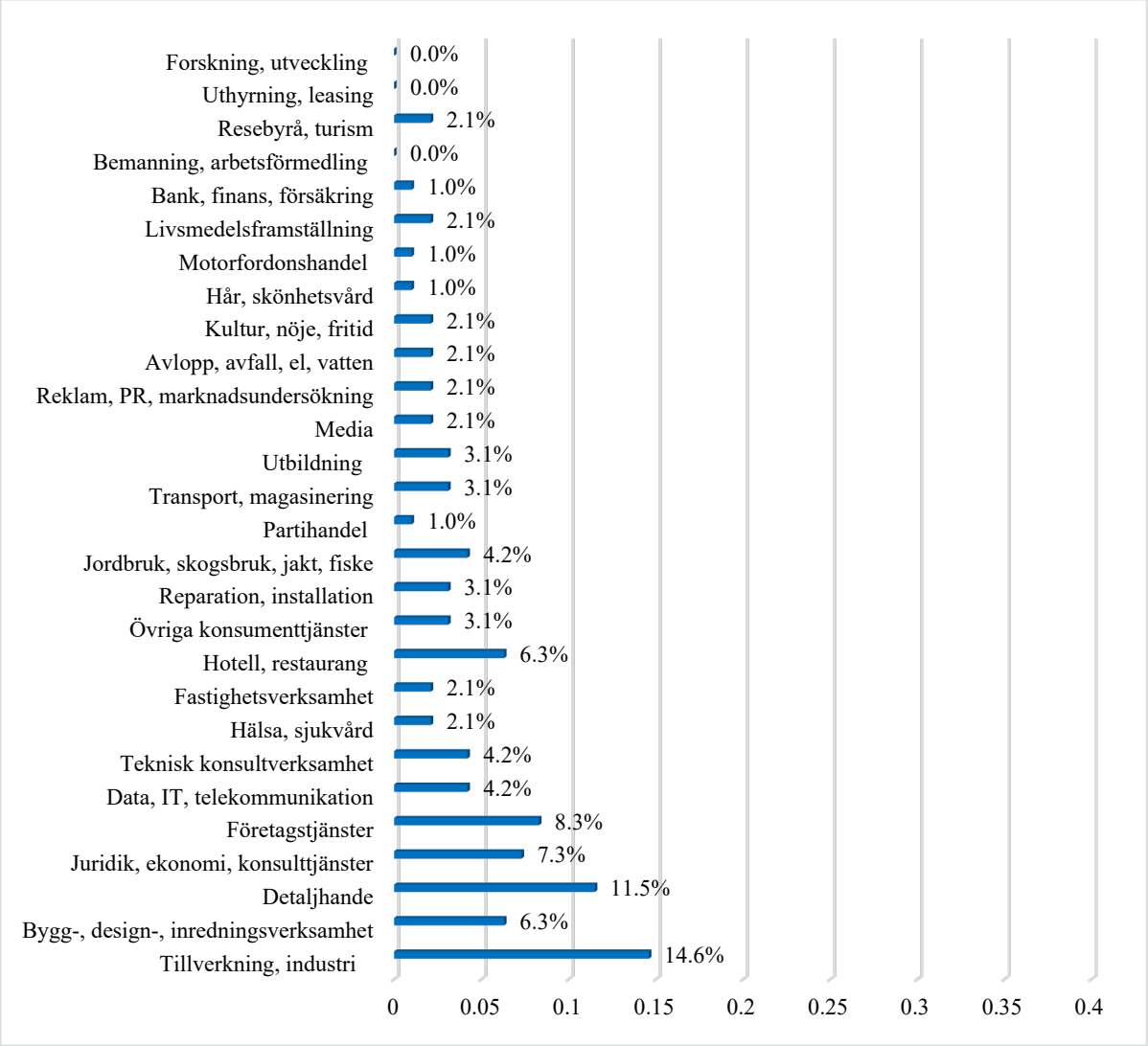

Fyrtiosex företagare (47.9%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 46 företagare som utsatts för brott polisanmälde 31 (67.4%) händelsen, medan 15 (32.6%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, skadegörelse och fakturabedrägeri (se Figur 3 på nästa sida).

Dalarna – Figur 2. Andel företagare i Dalarna som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

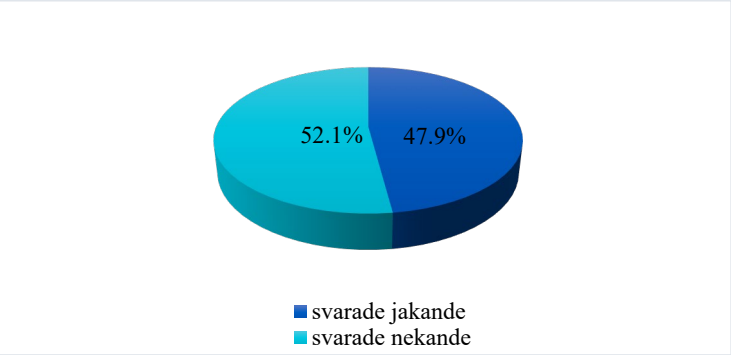

Dalarna – Figur 3. Sortens brott som företagare i Dalarna uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

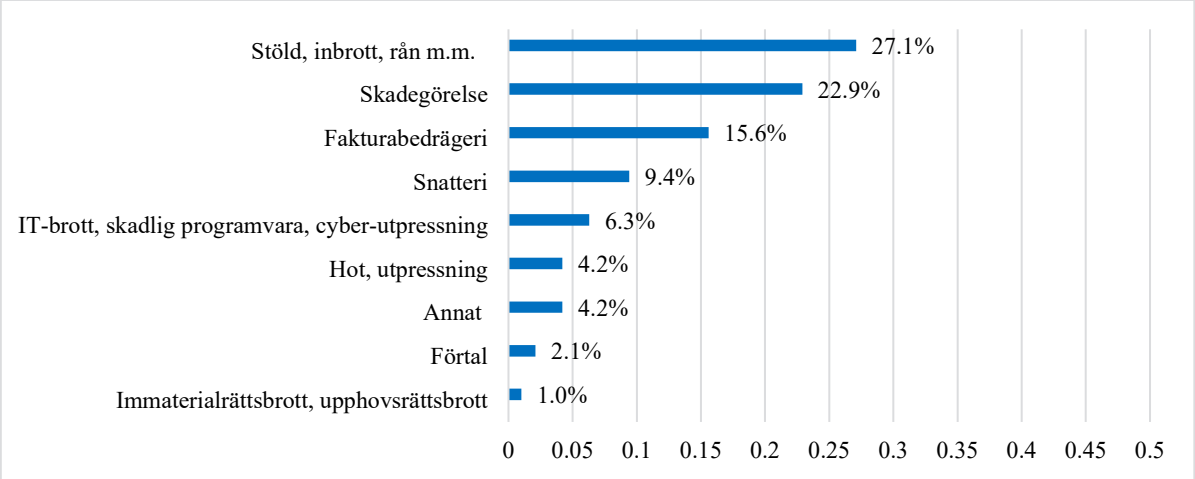

Av 96 respondenter i regionen ansåg 30 (31.2%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=16, 16.6%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=50, 52.1%).

Gävleborg

Femtionio företagare från Gävleborg fyllde i enkäten. Av dessa var 35 (61.4%) män, 18 (31.6%) kvinnor och fyra (7.0%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön. Två respondenter avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=30, 52.6%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 18 (31.6%) var yngre än 50 år och 9 (15.8%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). Två respondenter avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Gävleborg – Figur 1. Deltagande företagare från Gävleborg sorterade efter verksamhetssektor

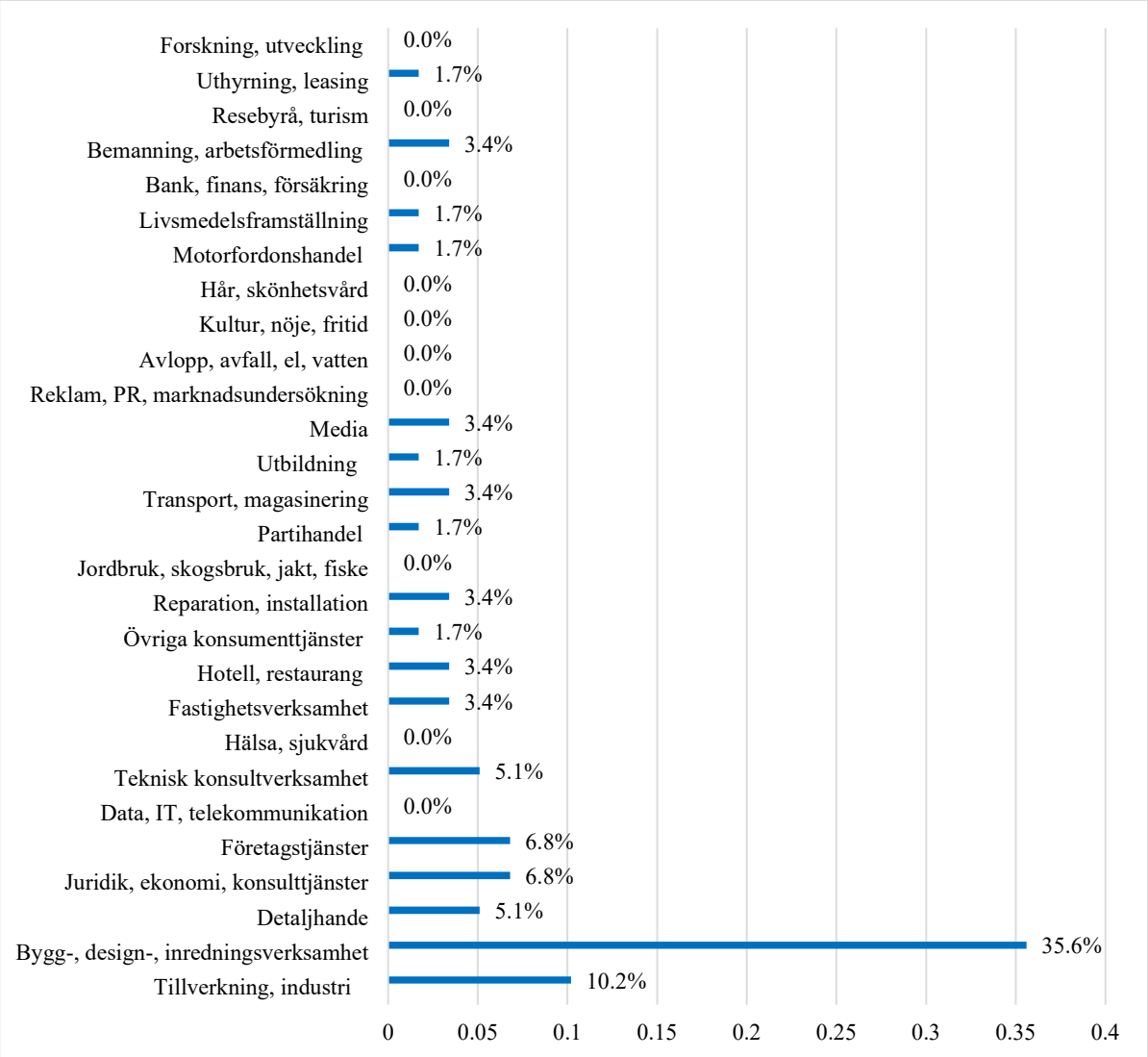

Trettioåtta företagare (64.4%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 38 företagare som utsatts för brott polisanmälde 29 (76.3%) händelsen, medan 9 (23.7%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, skadegörelse och fakturabedrägeri (se Figur 3 på nästa sida).

Gävleborg – Figur 2. Andel företagare i Gävleborg som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

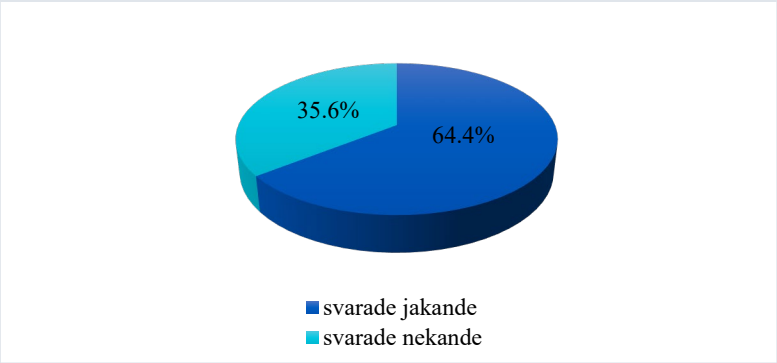

Gävleborg – Figur 3. Sortens brott som företagare uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

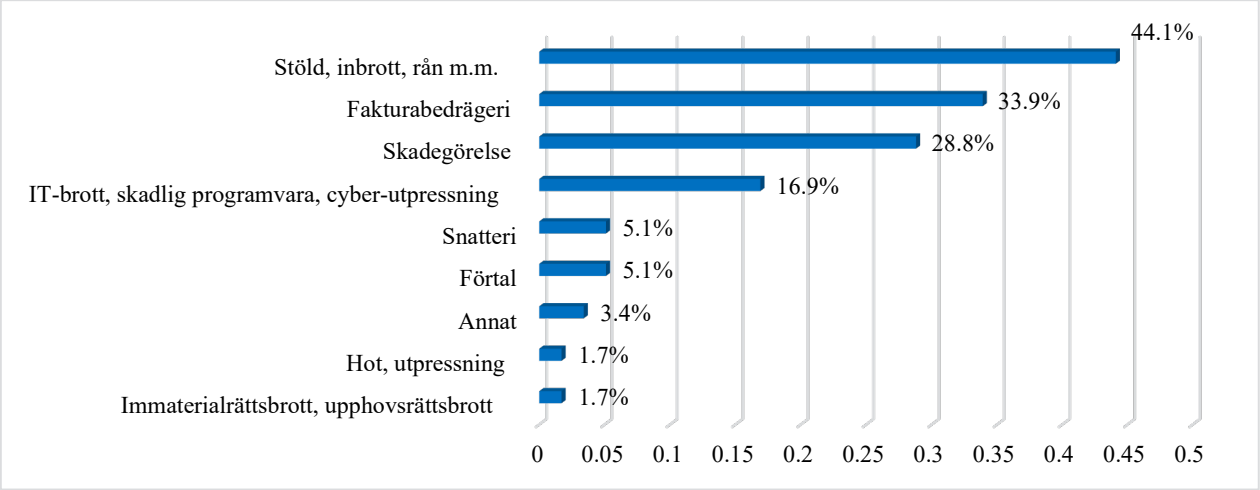

Av 59 respondenter i regionen ansåg 25 (42.3%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=11, 18.7%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=23, 39.0%).

Gotland

Tretton företagare från Gotland fyllde i enkäten. Av dessa var 9 (69.2%) män, 3 (23.1.%) kvinnor och 1 (7.7%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön.

Merparten av företagarna (n=10, 76.9%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 2 (15.4%) var yngre än 50 år och 1 (7.7%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Gotland – figur 1. Deltagande företagare från Gotland sorterade efter verksamhetssektor

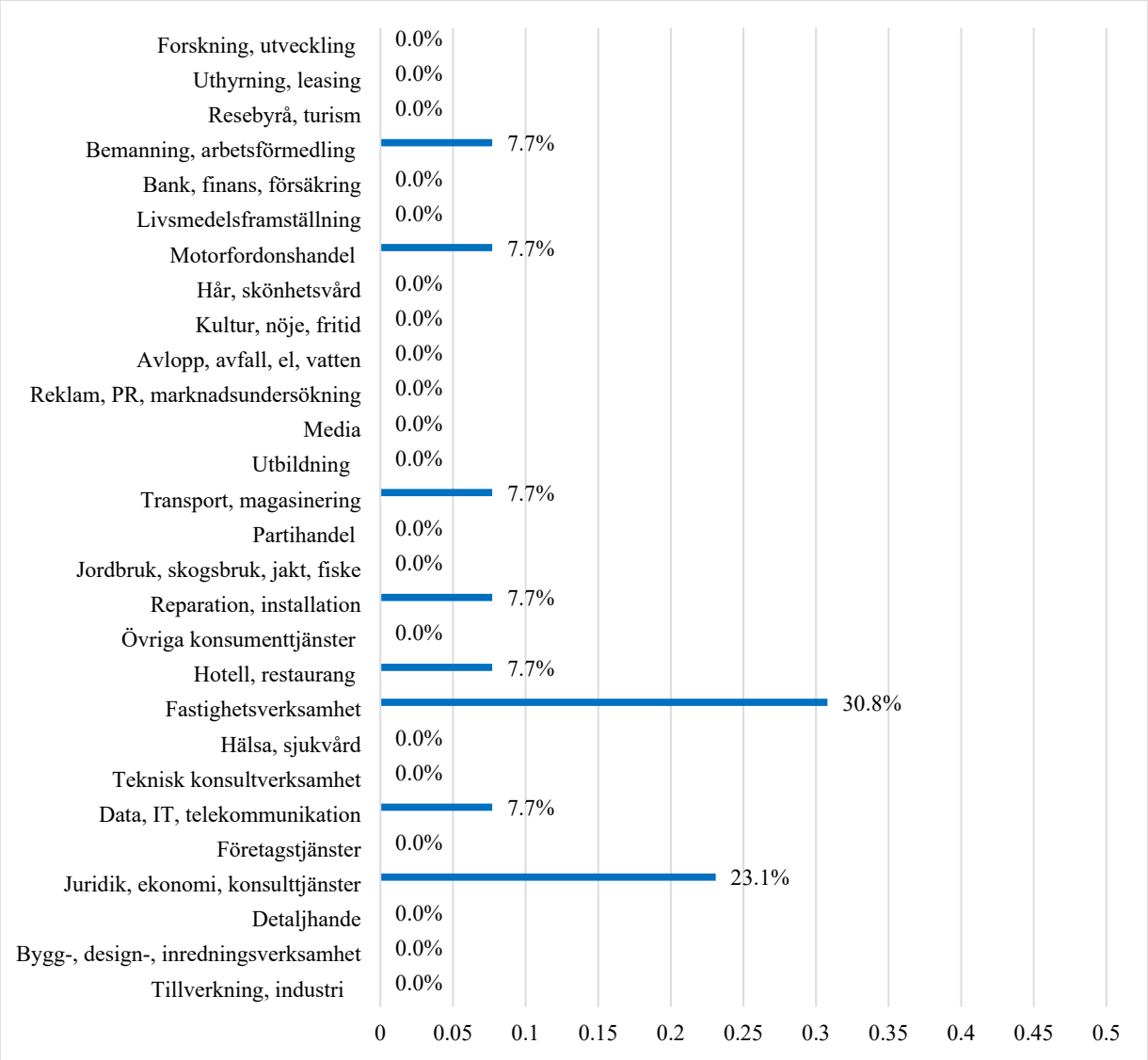

Fem företagare (38.5%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 5 företagare som utsatts för brott polisanmälde 3 (60.0%) händelsen, medan 2 (40.0%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var fakturabedrägeri, skadegörelse, stöld/inbrott/rån och IT-brott/skadlig programvara/cyber-utpressning (se Figur 3 på nästa sida).

Gotland – Figur 2. Andel företagare på Gotland som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

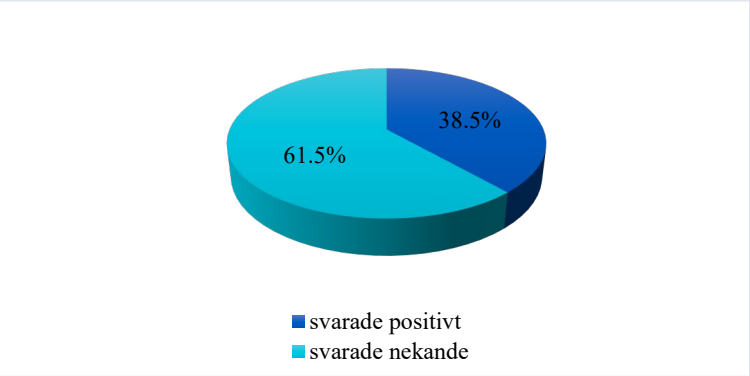

Gotland – Figur 3. Sortens brott som företagare på Gotland uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

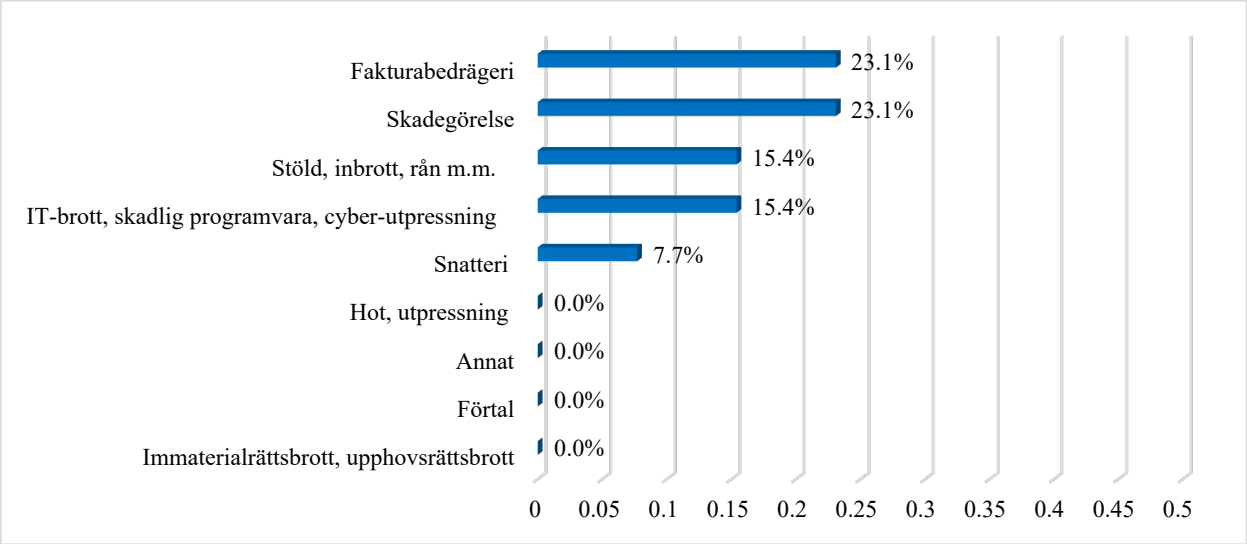

Av 13 företagare i regionen ansåg 4 (30.8%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=6, 46.2%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=3, 23.1%).

Halland

Åttio företagare från Halland fyllde i enkäten. Av dessa var 56 (71.8%) män, 19 (24.4%) kvinnor och 3 (3.8%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön. Två respondenter avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=36, 46.2%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 18 (23.1%) var yngre än 50 år och 24 (30.8%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). Två respondenter avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Halland – Figur 1. Deltagande företagare från Halland sorterade efter verksamhetssektor

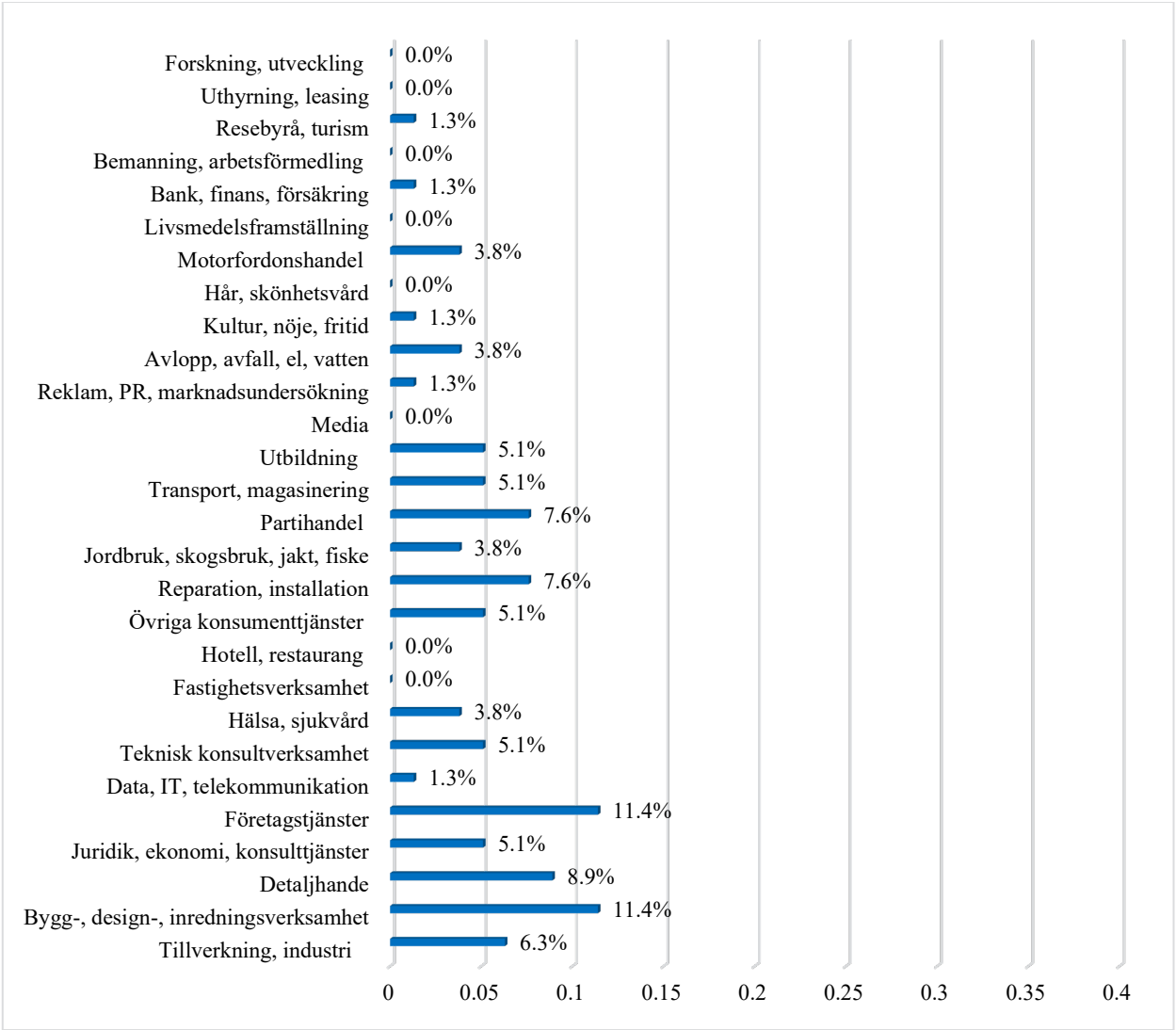

Trettiosju företagare (46.3%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 37 företagare som utsatts för brott polisanmälde 31 (86.1%) händelsen, medan 5 (13.9%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, skadegörelse och fakturabedrägeri (se Figur 3 på nästa sida).

Halland – Figur 2. Andel företagare som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

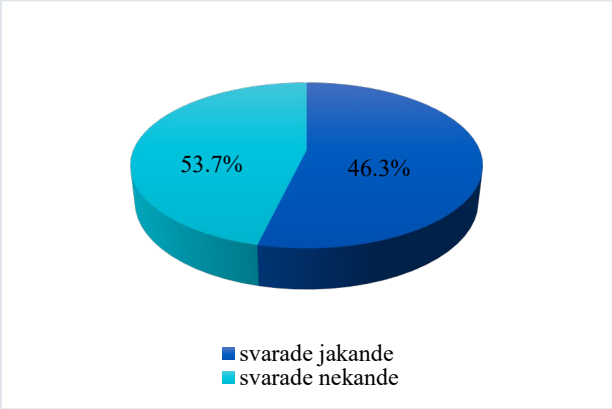

Halland – Figur 3. Sortens brott som företagare från Halland uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

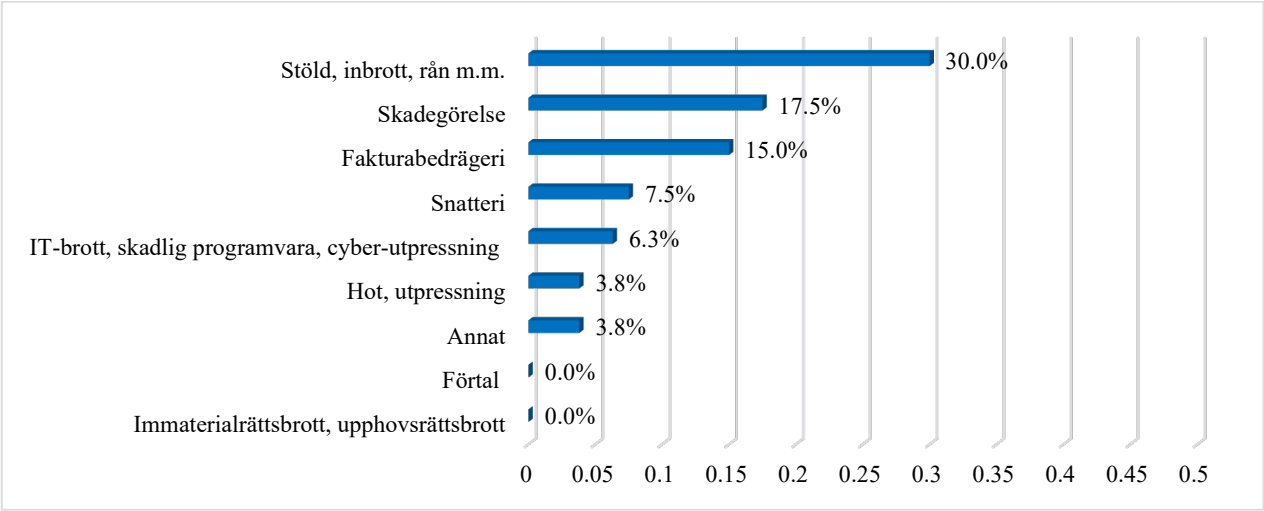

Av 80 respondenter i regionen ansåg 21 (26.3%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=23, 28.8%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=36, 45.0%).

Jämtland

Nittiotvå företagare från Jämtland fyllde i enkäten. Av dessa var 48 (52.7%) män, 41 (45.1%) kvinnor och 2 (2.2%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön. En respondent avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=35, 39.3%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 31 (34.8%) var yngre än 50 år och 23 (25.8%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). Tre respondenter avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Jämtland – Figur 1. Deltagande företagare från Jämtland sorterade efter verksamhetssektor

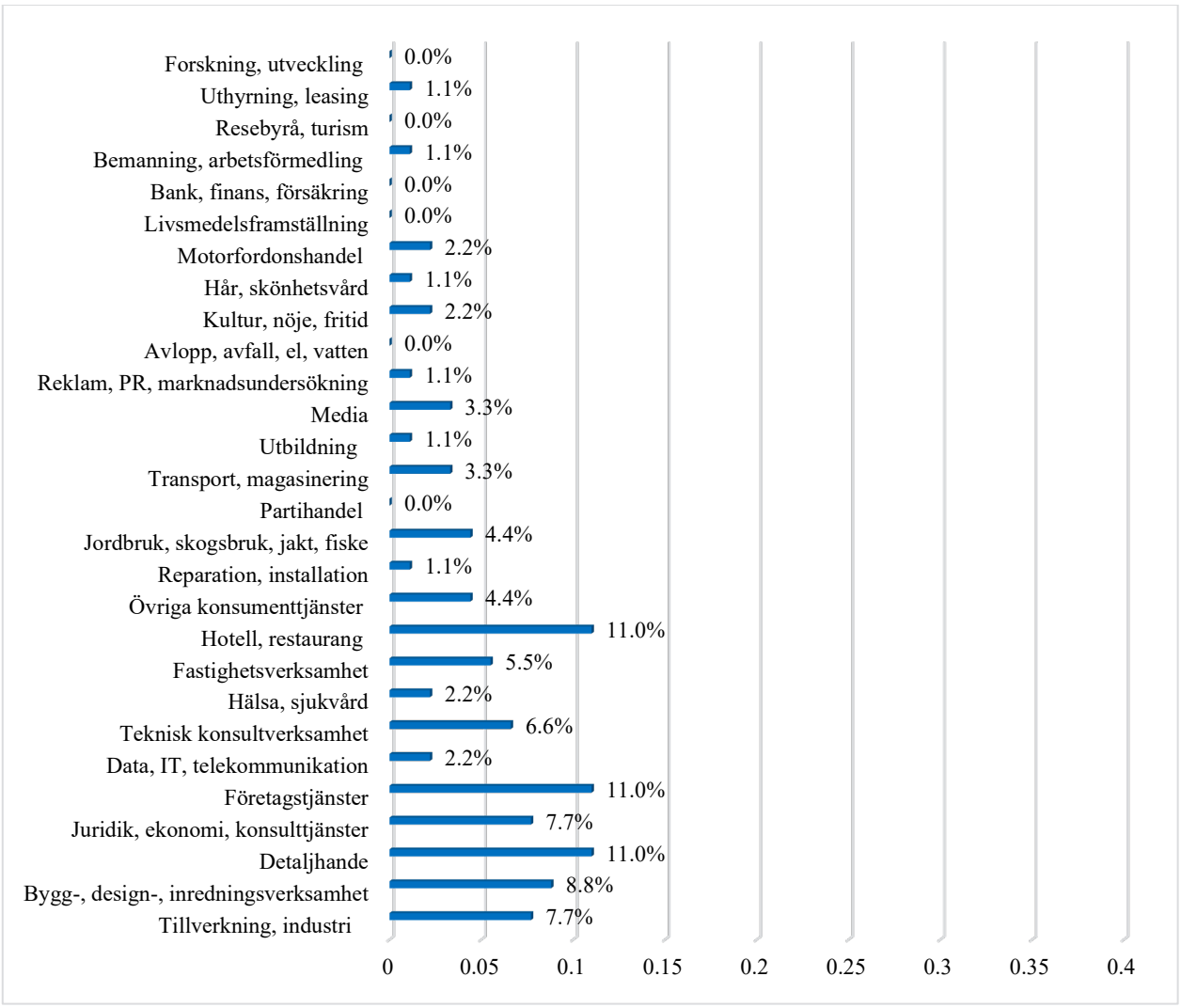

Trettiotre företagare (35.9%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 33 företagare som utsatts för brott polisanmälde 25 (75.8%) händelsen, medan 8 (24.2%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, fakturabedrägeri, skadegörelse och snatteri (se Figur 3 på nästa sida).

Jämtland – Figur 2. Andel företagare i Jämtland som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

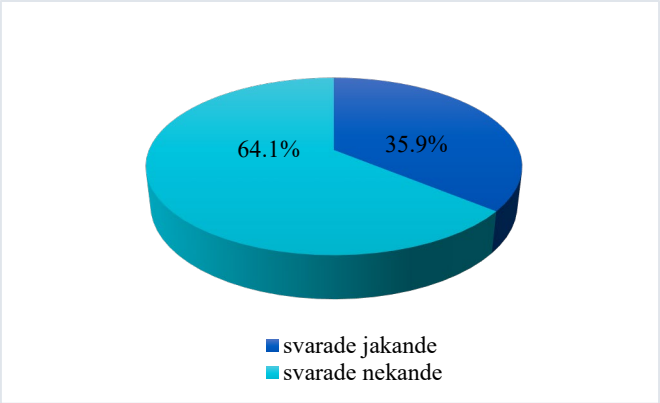

Jämtland – Figur 3. Sortens brott som företagare uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

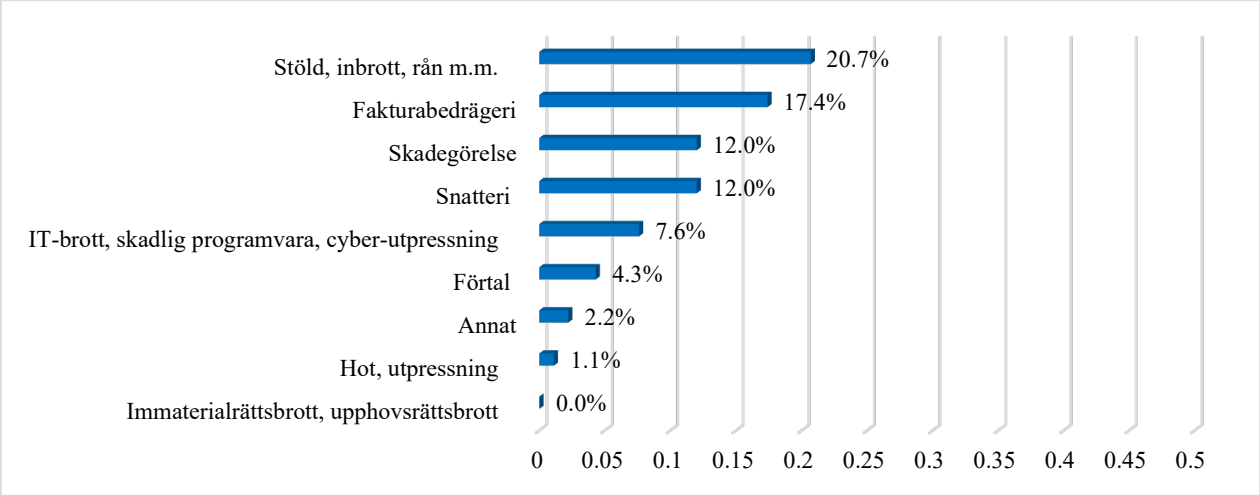

Av 92 respondenter i regionen ansåg 16 (17.4%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=41, 44.5%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=35, 38.0%).

Jönköping

Sjuttioåtta företagare från Jönköping fyllde i enkäten. Av dessa var 62 (79.5%) män, 15 (19.2%) kvinnor och 1 (1.3%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön.

Merparten av företagarna (n=44, 56.3%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 13 (16.7%) var yngre än 50 år och 21 (26.9%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre).

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Jönköping – Figur 1. Deltagande företagare från Jönköping sorterade efter verksamhetssektor

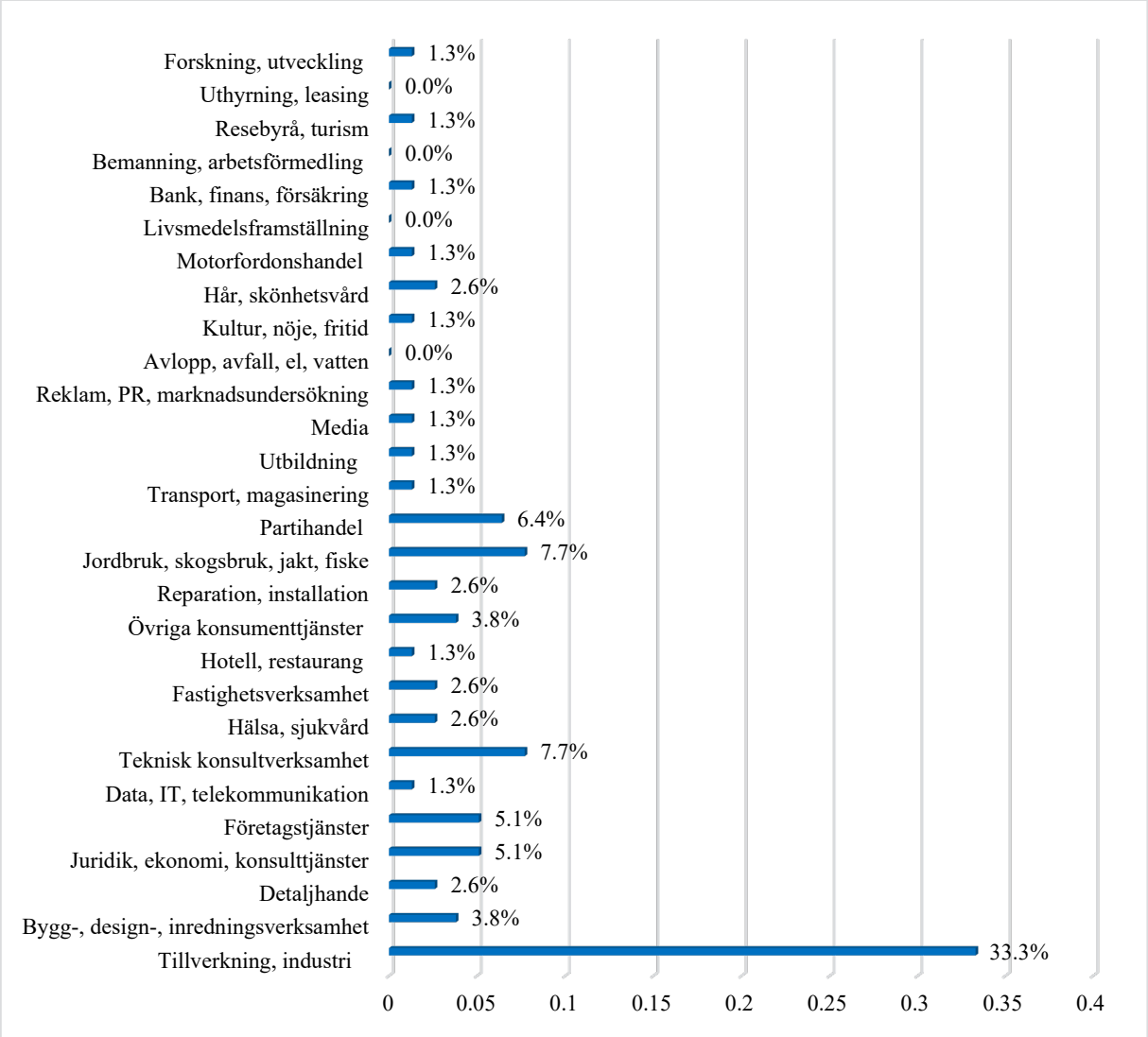

Trettiosju företagare (47.4%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 37 företagare som utsatts för brott polisanmälde 26 (72.2%) händelsen, medan 10 (27.8%) inte gjorde det. En respondent avstod från att svara på frågan.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, IT-brott/skadlig programvara/cyber-utpressning, skadegörelse och fakturabedrägeri (se Figur 3 på nästa sida).

Jönköping – Figur 2. Andel företagare i Jämtland som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

Jönköping – Figur 3. Sortens brott som företagare från Jönköping uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

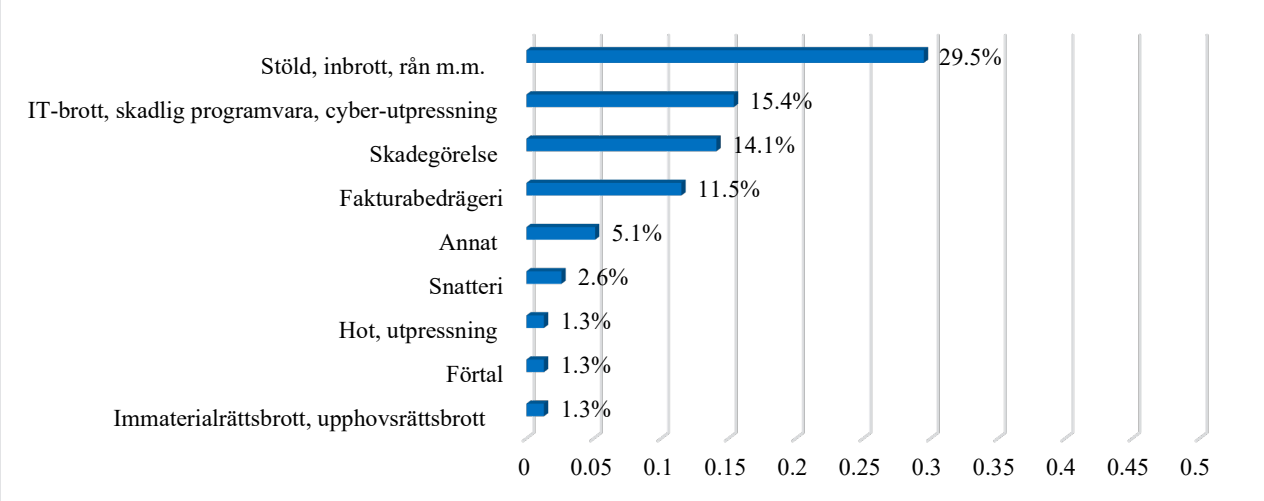

Av 78 respondenter i regionen ansåg 18 (23.1%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=19, 24.3%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=41, 52.6%).

Kalmar

Fyrtioett företagare från Kalmar fyllde i enkäten. Av dessa var 23 (62.2%) män, 14 (37.8%) kvinnor. Fyra respondenter avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=16, 43.2%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 10 (27.0%) var yngre än 50 år och 11 (29.7%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre).

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Kalmar – Figur 1. Deltagande företagare från Kalmar sorterade efter verksamhetssektor

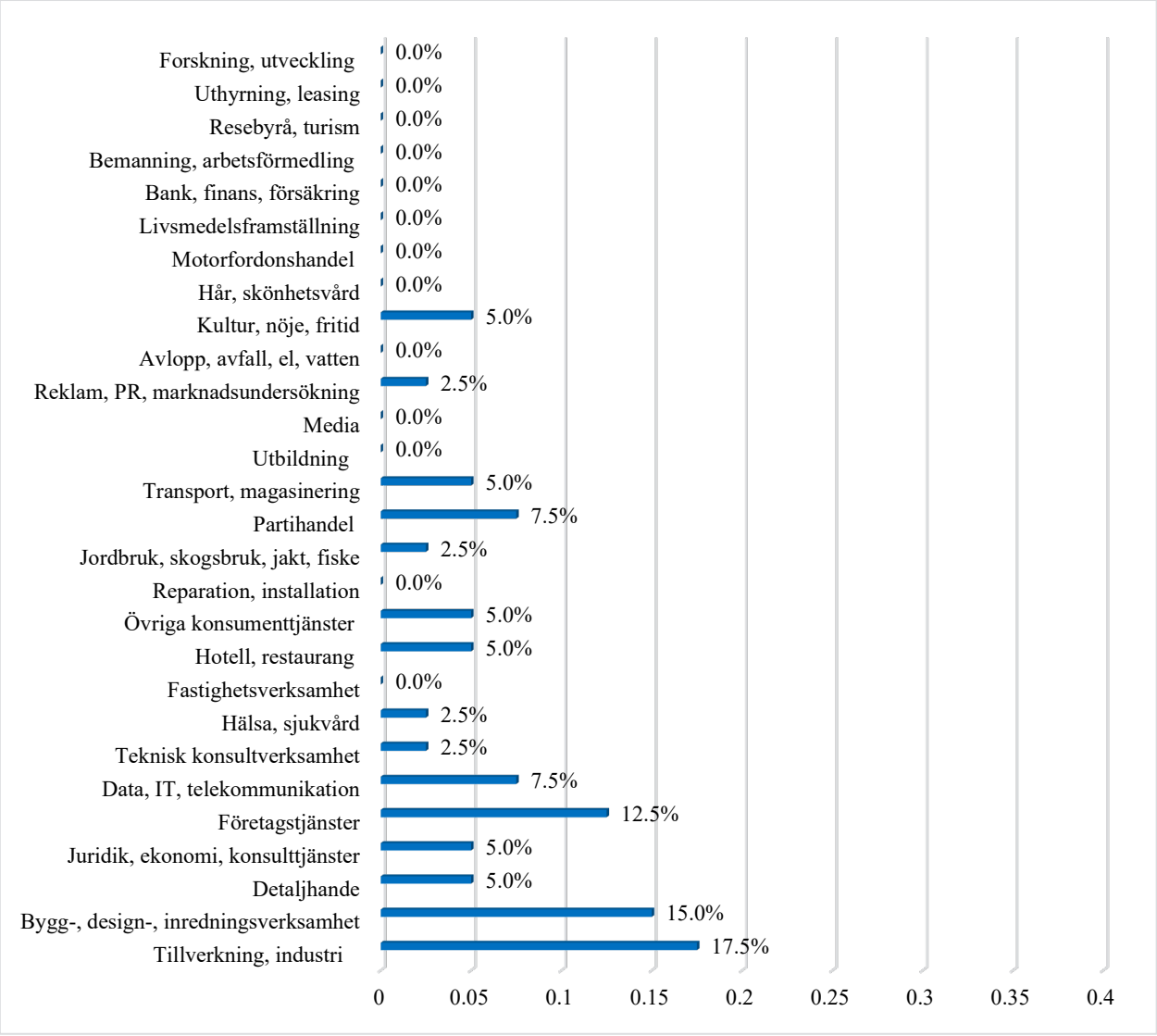

Tjugotvå företagare (53.7%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 22 företagare som utsatts för brott polisanmälde 17 (81.0%) händelsen, medan 4 (19.0%) inte gjorde det. En respondent avstod från att svara på frågan.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, skadegörelse och fakturabedrägeri (se Figur 3 på nästa sida).

Kalmar – Figur 2. Andel företagare från Kalmar som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

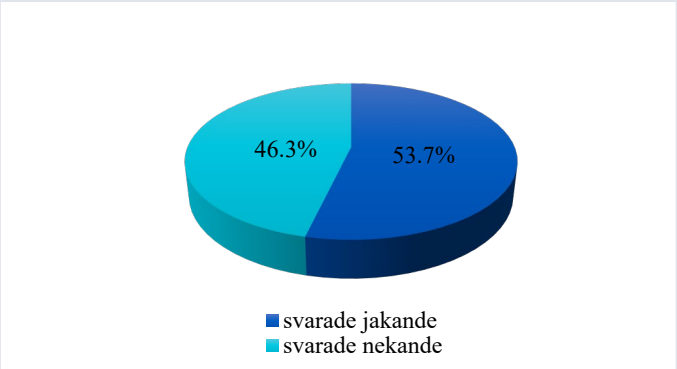

Kalmar – Figur 3. Sortens brott som företagare från Kalmar uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

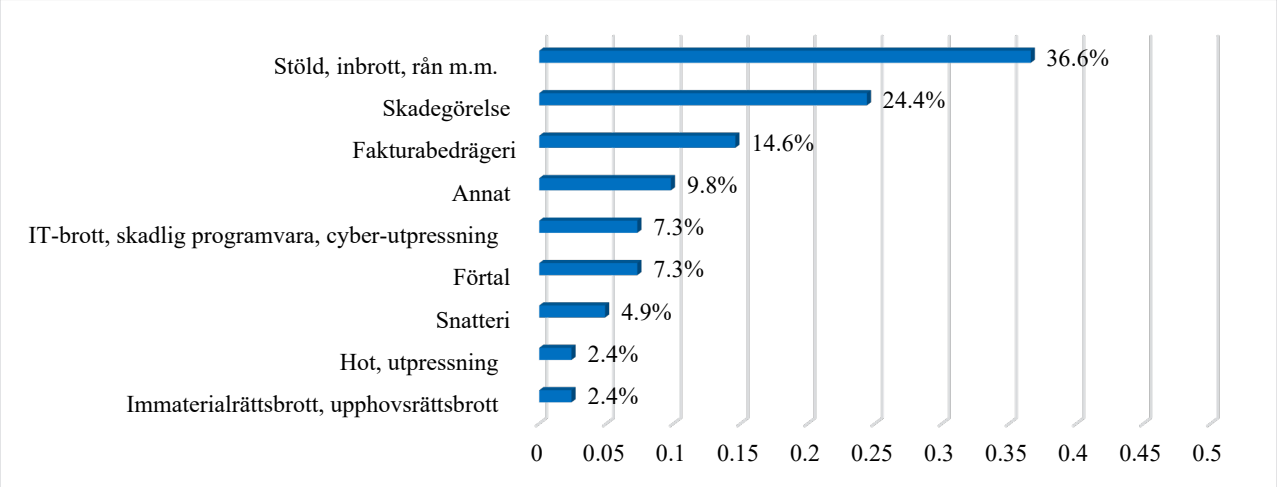

Av 41 respondenter i regionen ansåg 11 (26.8%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=11, 26.8%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=19, 46.3%).

Kronoberg

Femtionio företagare från Kronoberg fyllde i enkäten. Av dessa var 47 (81.0%) män, 10 (17.2%) kvinnor och 1 (1.7%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön. En respondent avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=28, 48.3%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 5 (8.6%) var yngre än 50 år och 25 (43.1%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). En respondent avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Kronoberg – Figur 1. Deltagande företagare från Kronoberg sorterade efter verksamhetssektor

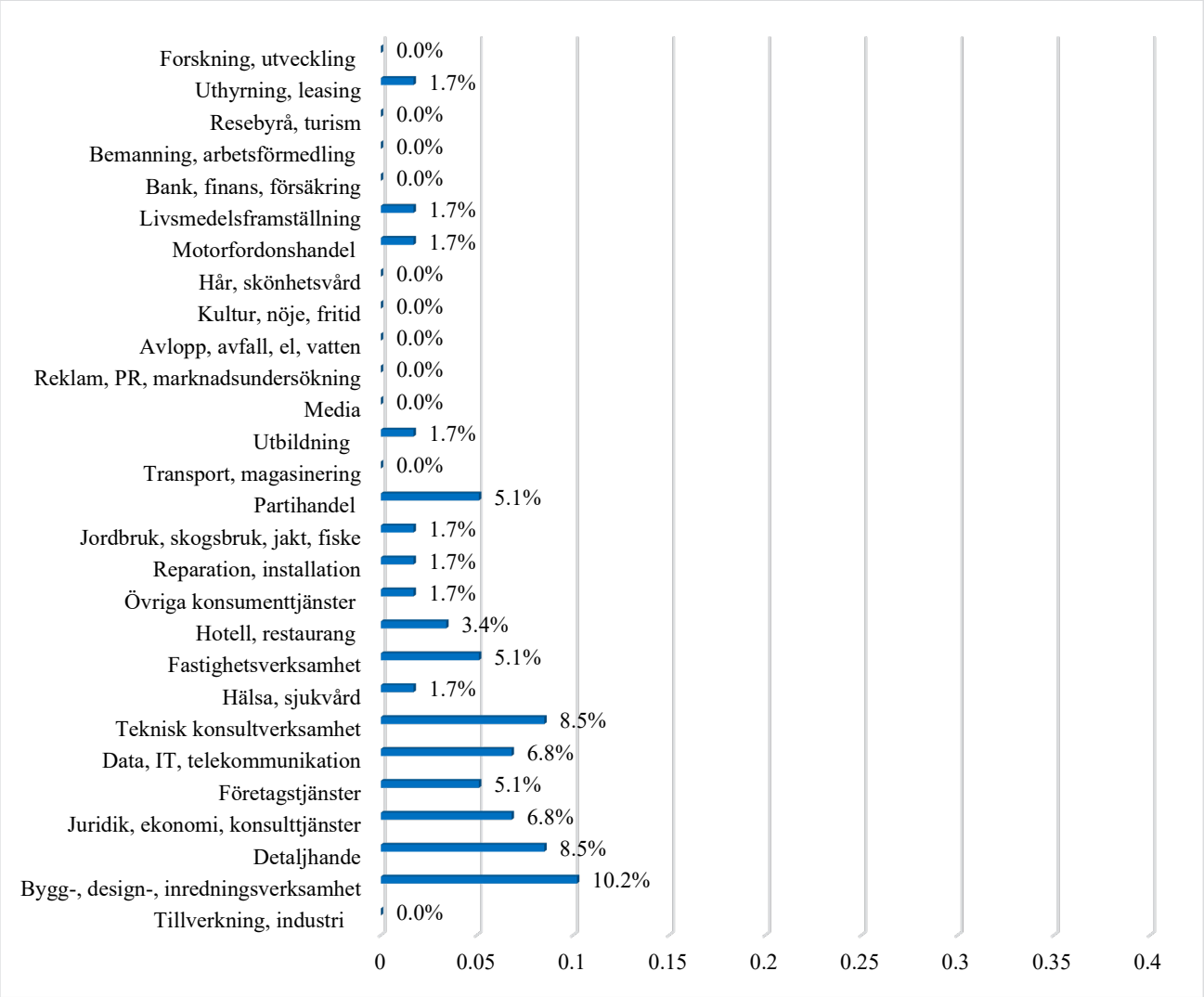

Fyrtio företagare (67.8%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 40 företagare som utsatts för brott polisanmälde 35 (87.5%) händelsen, medan 5 (12.5%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, fakturabedrägeri och skadegörelse (se Figur 3 på nästa sida).

Kronoberg – Figur 2. Andel företagare från Kronoberg som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

Kronoberg – Figur 3. Sortens brott som företagare från Kronoberg uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

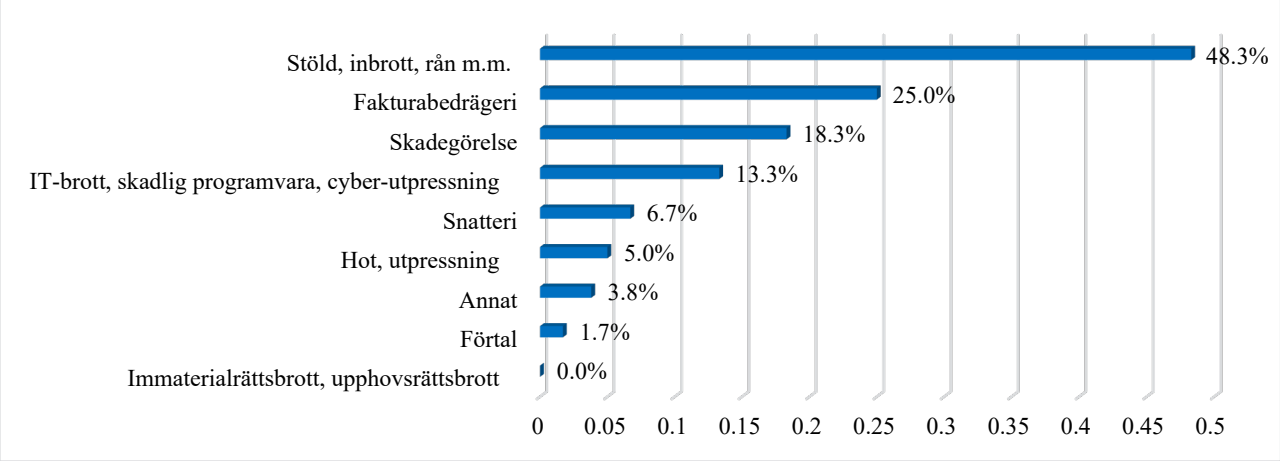

Av 59 respondenter i regionen ansåg 25 (42.7%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=11, 18.7%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=23, 39.0%).

Norrbotten

Åttiosex företagare från Norrbotten fyllde i enkäten. Av dessa var 54 (63.5%) män, 28 (32.6%) kvinnor och 3 (3.5%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön. En respondent avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=43, 51.1%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 24 (27.9%) var yngre än 50 år och 17 (19.8%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). Två respondenter avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Norrbotten – Figur 1. Deltagande företagare från Norrbotten sorterade efter verksamhetssektor

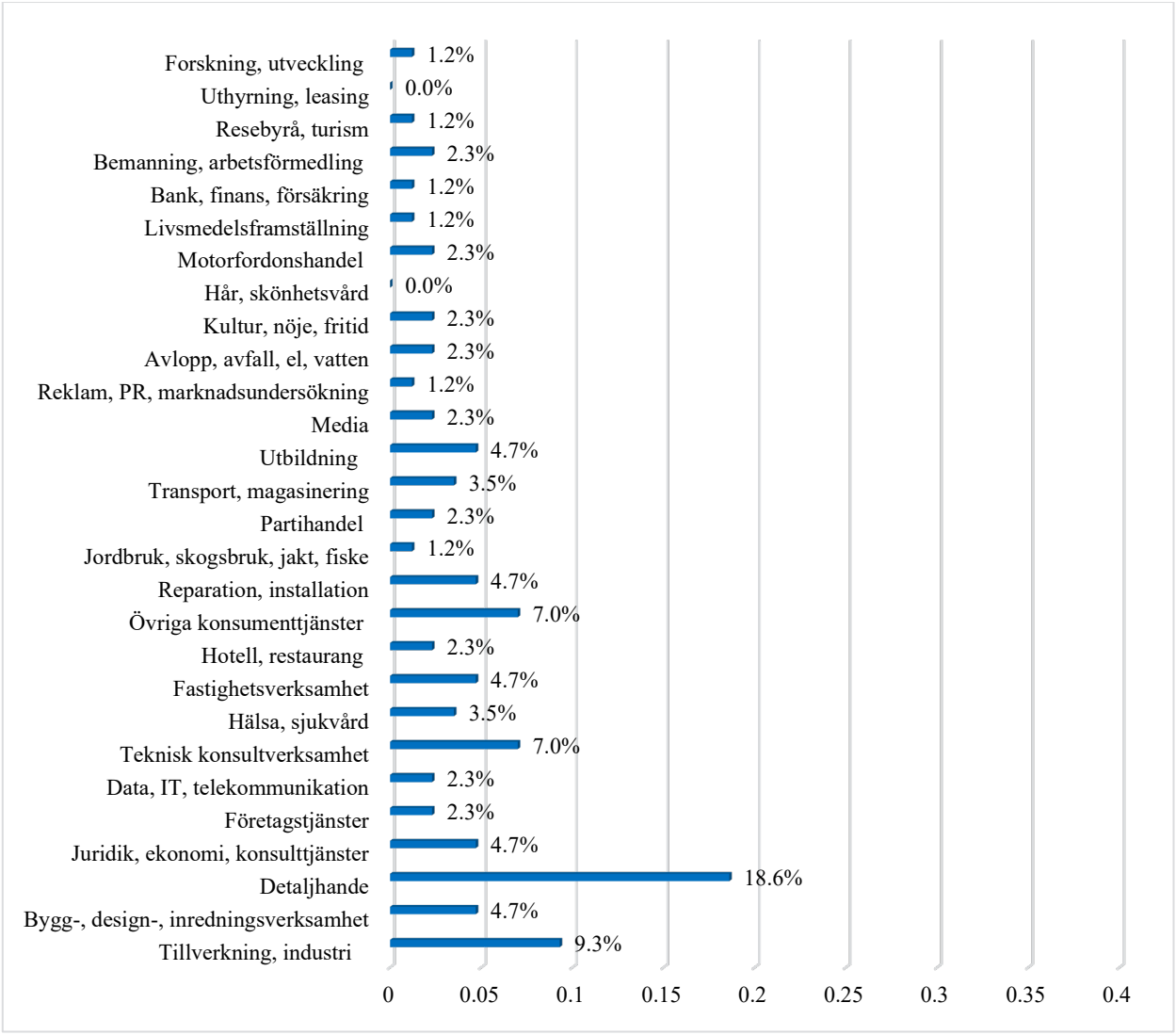

Fyrtiosju företagare (54.7%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 47 företagare som utsatts för brott polisanmälde 32 (69.6%) händelsen, medan 14 (30.4%) inte gjorde det. En respondent avstod från att svara på frågan.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, skadegörelse, fakturabedrägeri och snatteri (se Figur 3 på nästa sida).

Norrbotten – Figur 2. Andel företagare från Norrbotten som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

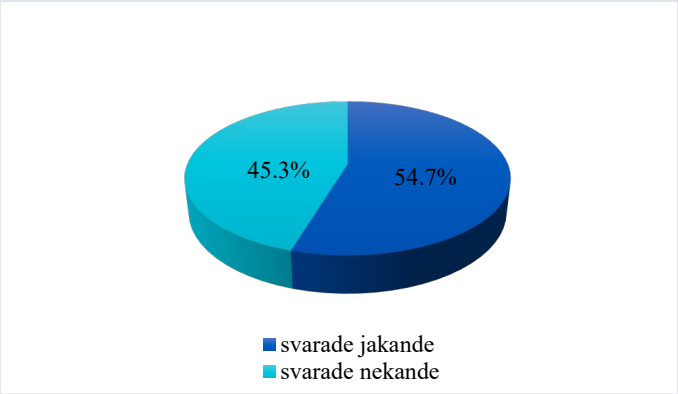

Norrbotten – Figur 3. Sortens brott som företagare från Norrbotten uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

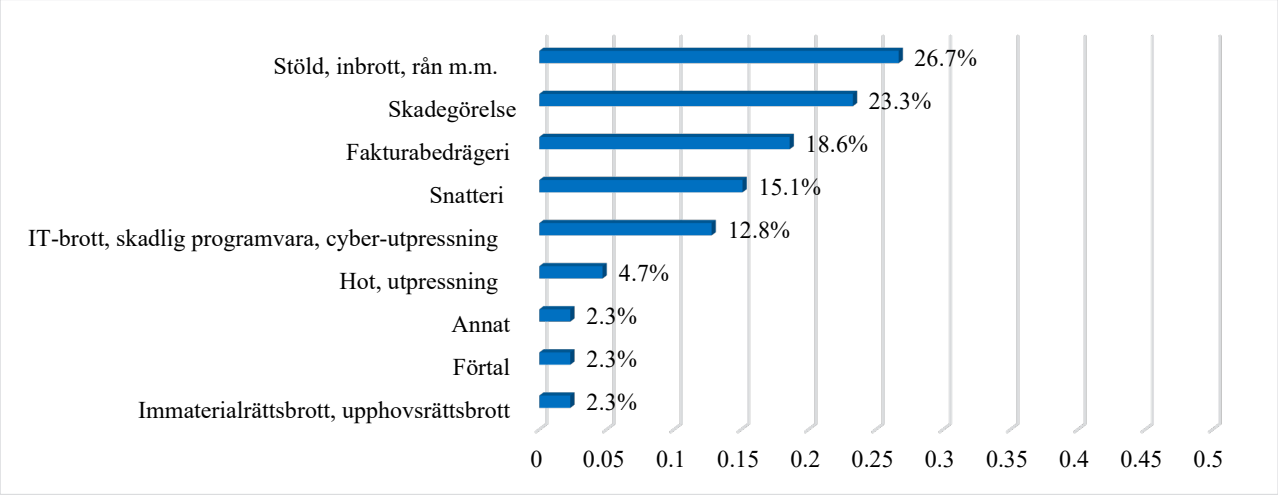

Av 86 respondenter i regionen ansåg 26 (30.2%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=22, 25.6%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=38, 44.2%).

Skåne

Tvåhundrasextiofem företagare från Skåne fyllde i enkäten. Av dessa var 202 (77.7%) män, 54 (20.8%) kvinnor och 4 (1.5%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön. Fem respondenter avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=132, 50.8%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 68 (26.2%) var yngre än 50 år och 60 (23.1%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). Fem respondenter avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Skåne – Figur 1. Deltagande företagare från Skåne sorterade efter verksamhetssektor

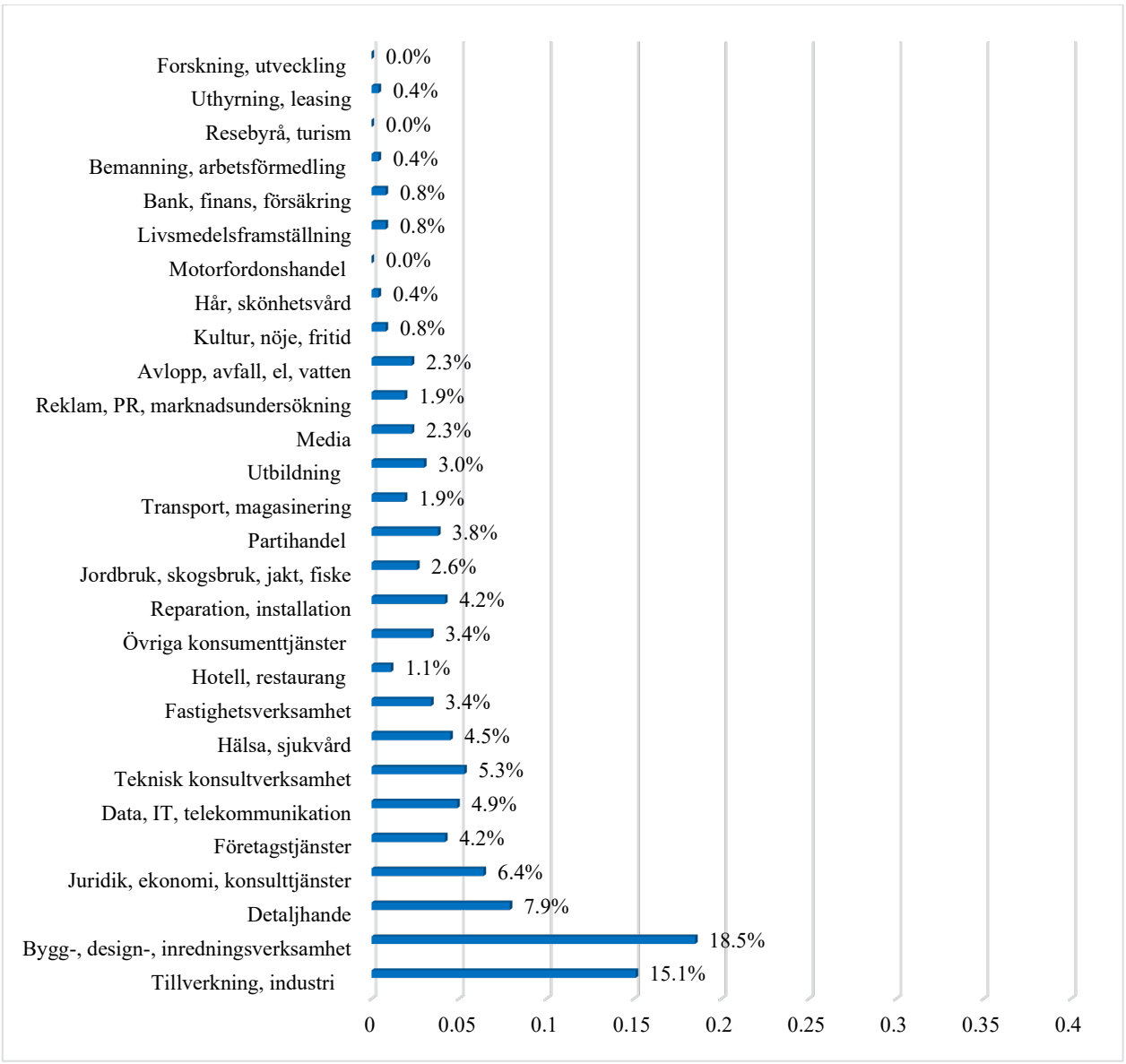

Ett hundra trettio företagare (49.1%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 130 företagare som utsatts för brott polisanmälde 108 (84.4%) händelsen, medan 20 (15.6%) inte gjorde det. Två respondenter avstod från att svara på frågan.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, skadegörelse och fakturabedrägeri (se Figur 3 nedan).

Skåne – Figur 2. Andel företagare från Skåne som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

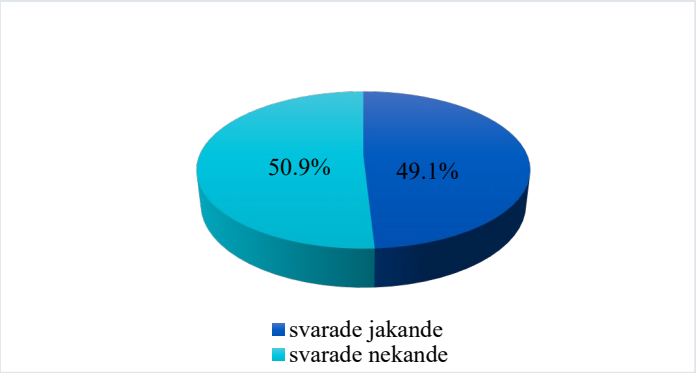

Skåne – Figur 3. Sortens brott som företagare från Skåne uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

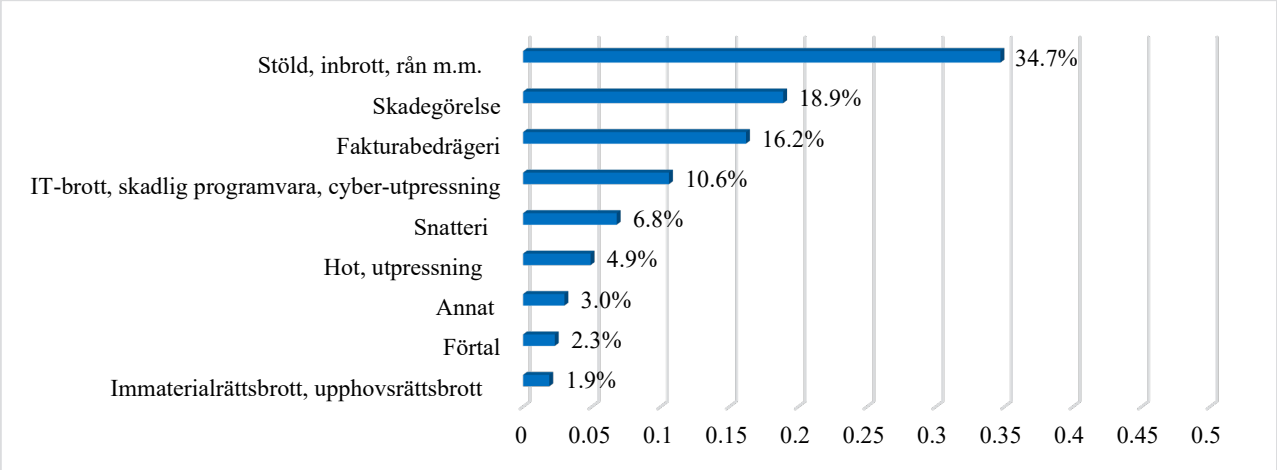

Av 265 respondenter i regionen ansåg 91 (34.3%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=68, 25.7%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=105, 39.7%). En respondent avstod från att svara på frågan.

Stockholm

Hundra nittiotvå företagare från Stockholm fyllde i enkäten. Av dessa var 113 (61.4%) män, 67 (36.4%) kvinnor och 4 (2.2%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön. Åtta respondenter avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=111, 59.0%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 34 (18.1%) var yngre än 50 år och 65 (22.9%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). Nio respondenter avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Stockholm – Figur 1. Deltagande företagare från Stockholm sorterade efter verksamhetssektor

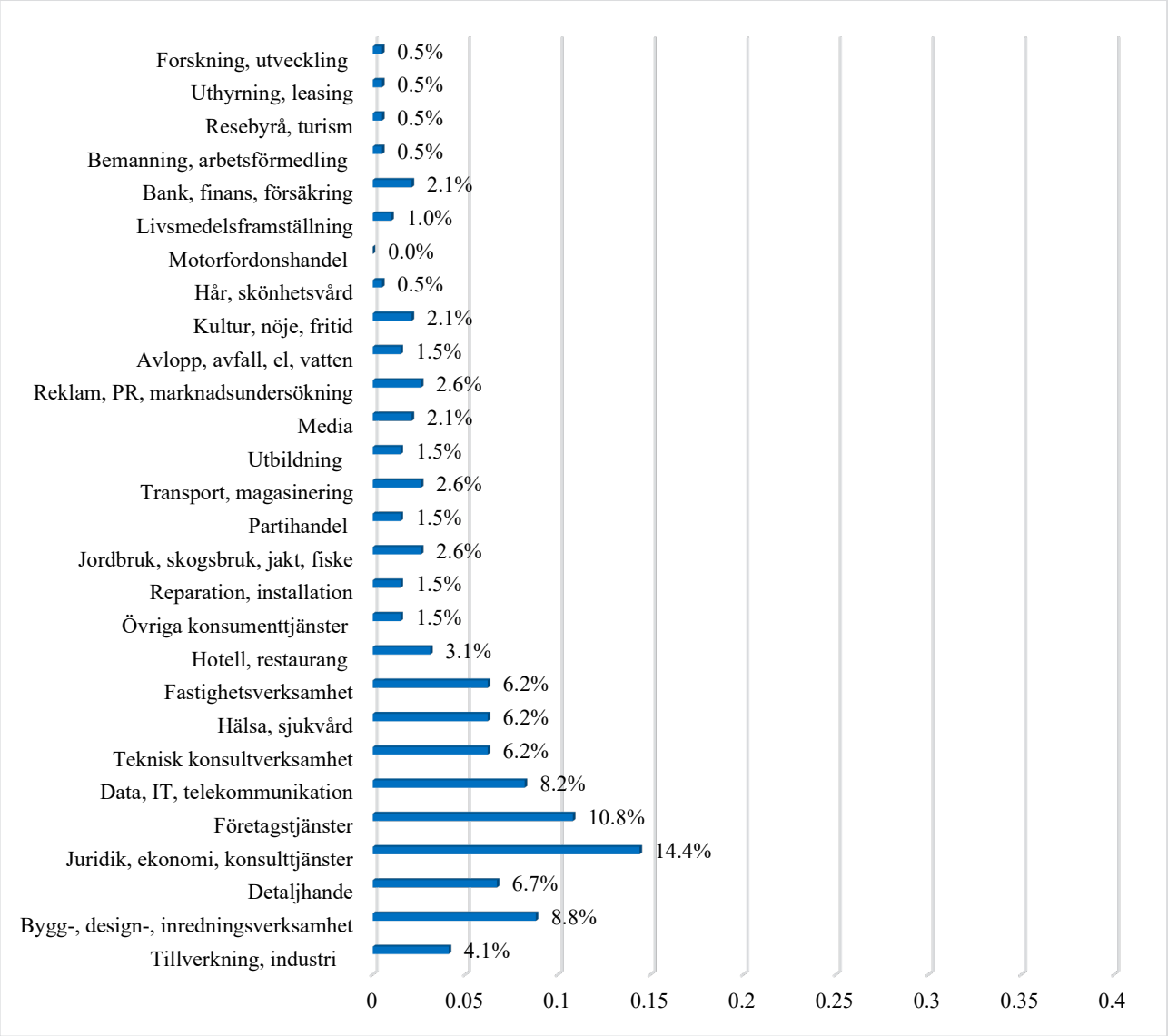

Åttioåtta företagare (45.8%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 88 företagare som utsatts för brott polisanmälde 60 (69.8%) händelsen, medan 26 (30.2%) inte gjorde det. Två respondenter avstod från att svara på frågan.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, fakturabedrägeri, skadegörelse och IT-brott/skadlig programvara/cyber-utpressning (se Figur 3 nedan).

Stockholm – Figur 2. Andel företagare från Stockholm som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

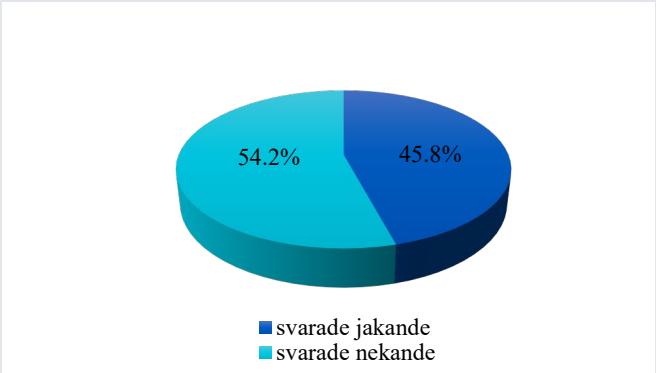

Stockholm – Figur 3. Sortens brott som företagare från Stockholm uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

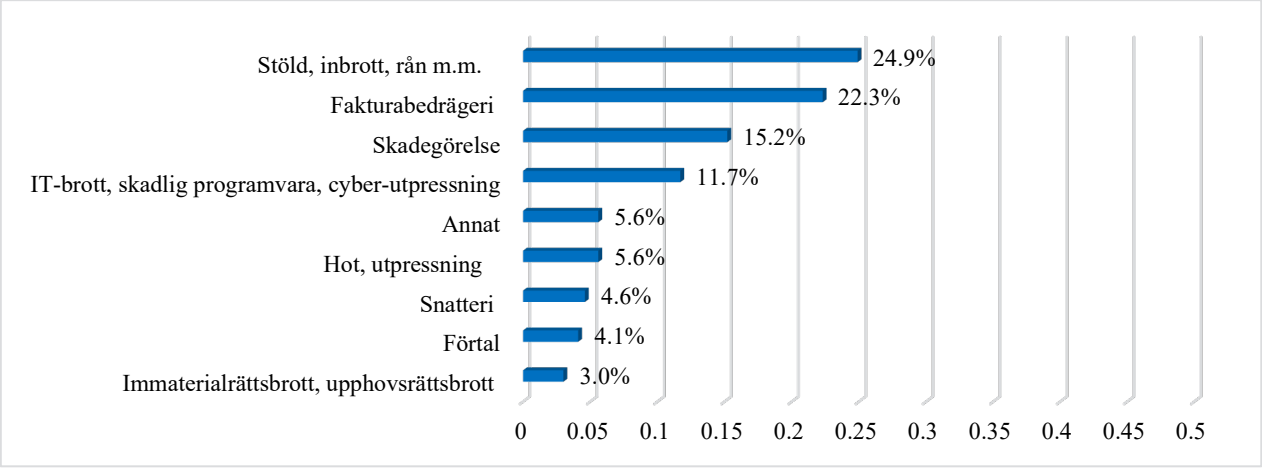

Av 192 respondenter i regionen ansåg 58 (30.2%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=61, 31.8%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=73, 38.0%).

Södermanland

Tjugosex företagare från Södermanland fyllde i enkäten. Av dessa var 14 (56.0%) män, 10 (40.0%) kvinnor och 1 (4.0%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön. En respondent avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=10, 40.0%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 9 (36.0%) var yngre än 50 år och 6 (24.0%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). En respondent avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Södermanland – Figur 1. Deltagande företagare från Södermanland sorterade efter verksamhetssektor

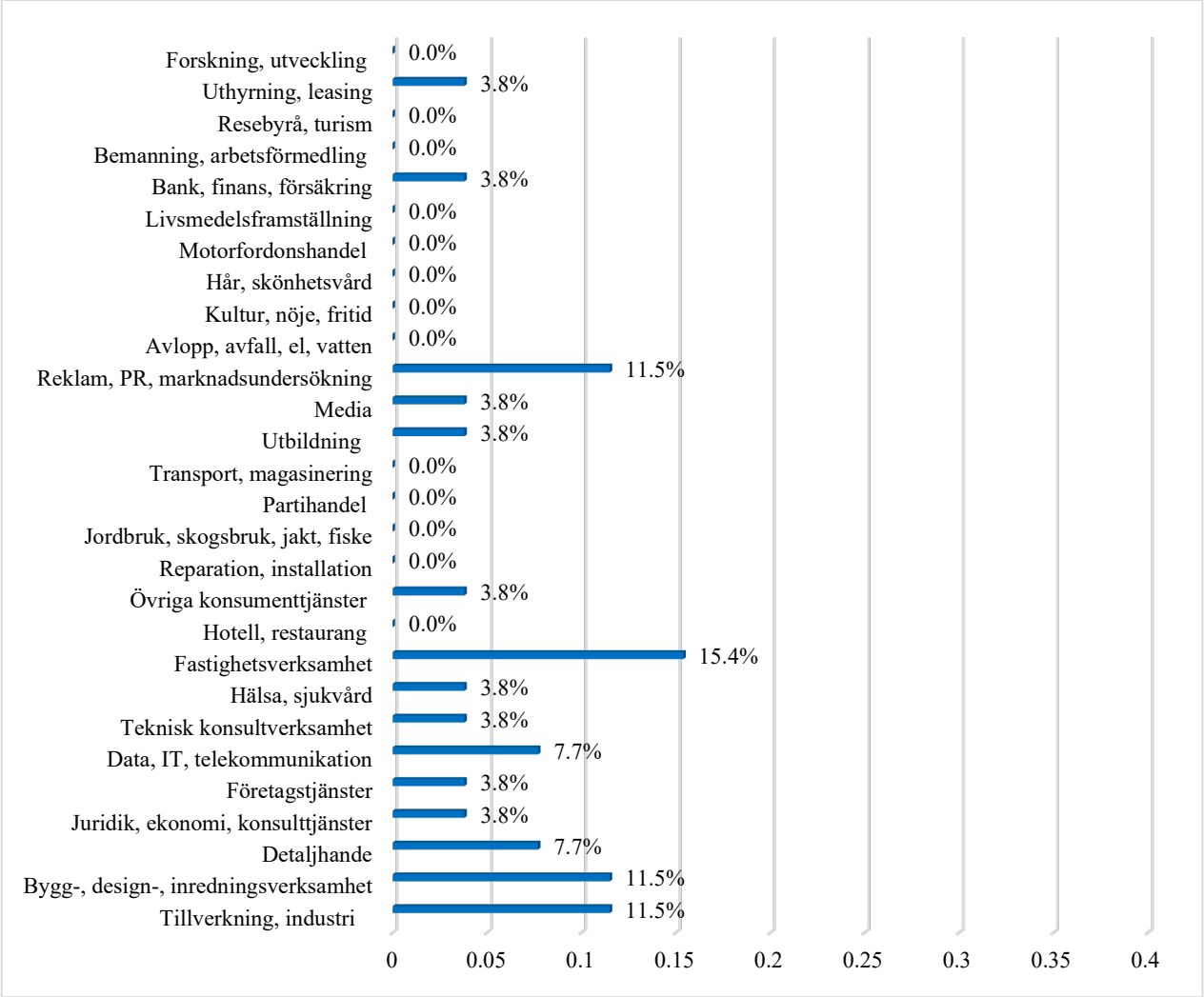

Tolv företagare (46.2%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 12 företagare som utsatts för brott polisanmälde 9 (75.0%) händelsen, medan 3 (25.0%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, fakturabedrägeri och IT-brott/skadlig programvara/cyber-utpressning (se Figur 3 på nästa sida).

Södermanland – Figur 2. Andel företagare i Södermanland som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

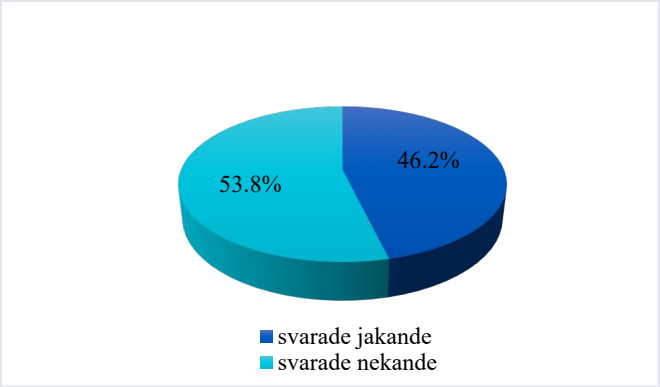

Södermanland – Figur 3. Sortens brott som företagare från Södermanland uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

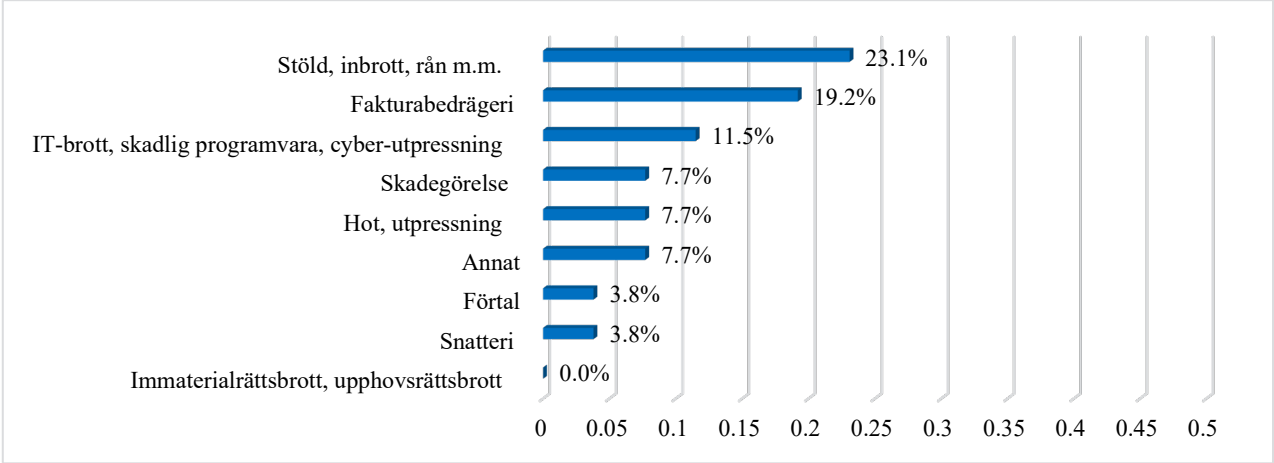

Av 26 respondenter i regionen ansåg 8 (30.7%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=7, 26.9%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=11, 42.3%).

Uppsala

Trettionio företagare från Uppsala fyllde i enkäten. Av dessa var 21 (55.3%) män, 17 (44.7%) kvinnor. En respondent avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=18, 47.4%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 9 (23.7%) var yngre än 50 år och 11 (28.9%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). En respondent avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Uppsala – Figur 1. Deltagande företagare från Uppsala sorterade efter verksamhetssektor

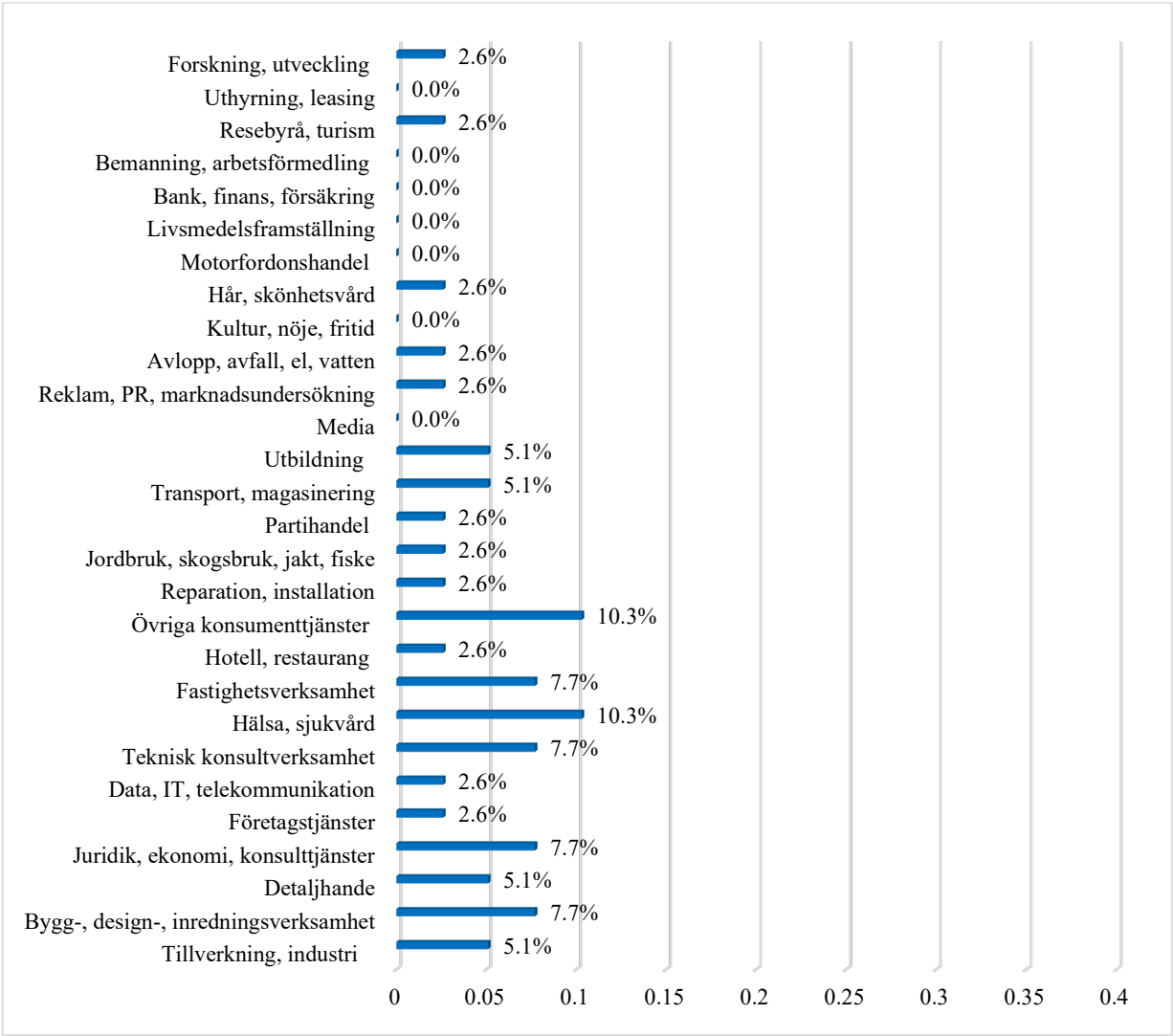

Elva företagare (28.2%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 11 företagare som utsatts för brott polisanmälde 7 (77.8%) händelsen, medan 2 (22.2%) inte gjorde det. Två respondenter avstod från att svara på frågan.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, fakturabedrägeri och IT-brott/skadlig programvara/cyber-utpressning (se Figur 3 på nästa sida).

Uppsala – Figur 2. Andel företagare i Uppsala som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

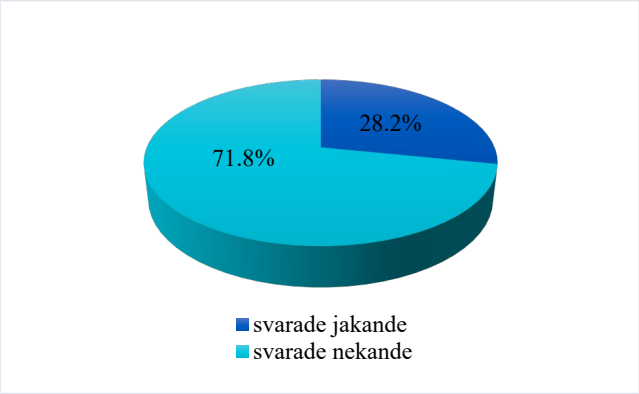

Uppsala – Figur 3. Sortens brott som företagare från Uppsala uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

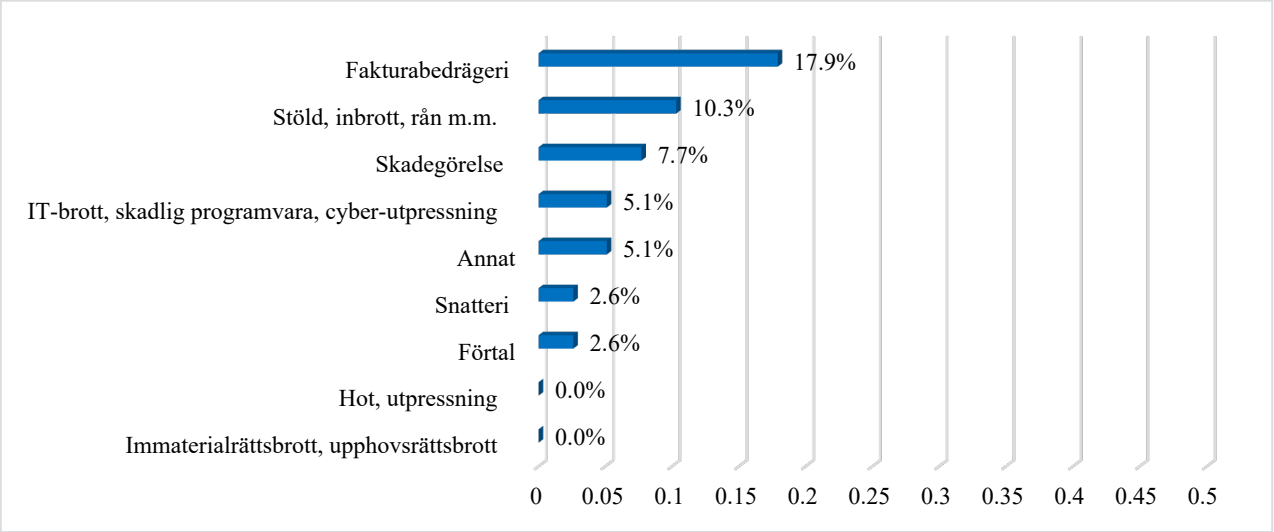

Av 39 respondenter i regionen ansåg 7 (18.0%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=12, 30.8%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=20, 51.3%).

Värmland

Fyrtiotvå företagare från Värmland fyllde i enkäten. Utav dessa var 34 (82.9%) män, 5 (11.9%) var kvinnor och 2 (4.8%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte svara. En respondent avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=19, 47.5%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 10 (25.0%) var yngre än 50 år och 11 (27.5%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). Två respondenter avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Värmland – Figur 1. Deltagande företagare från Värmland sorterade efter verksamhetssektor

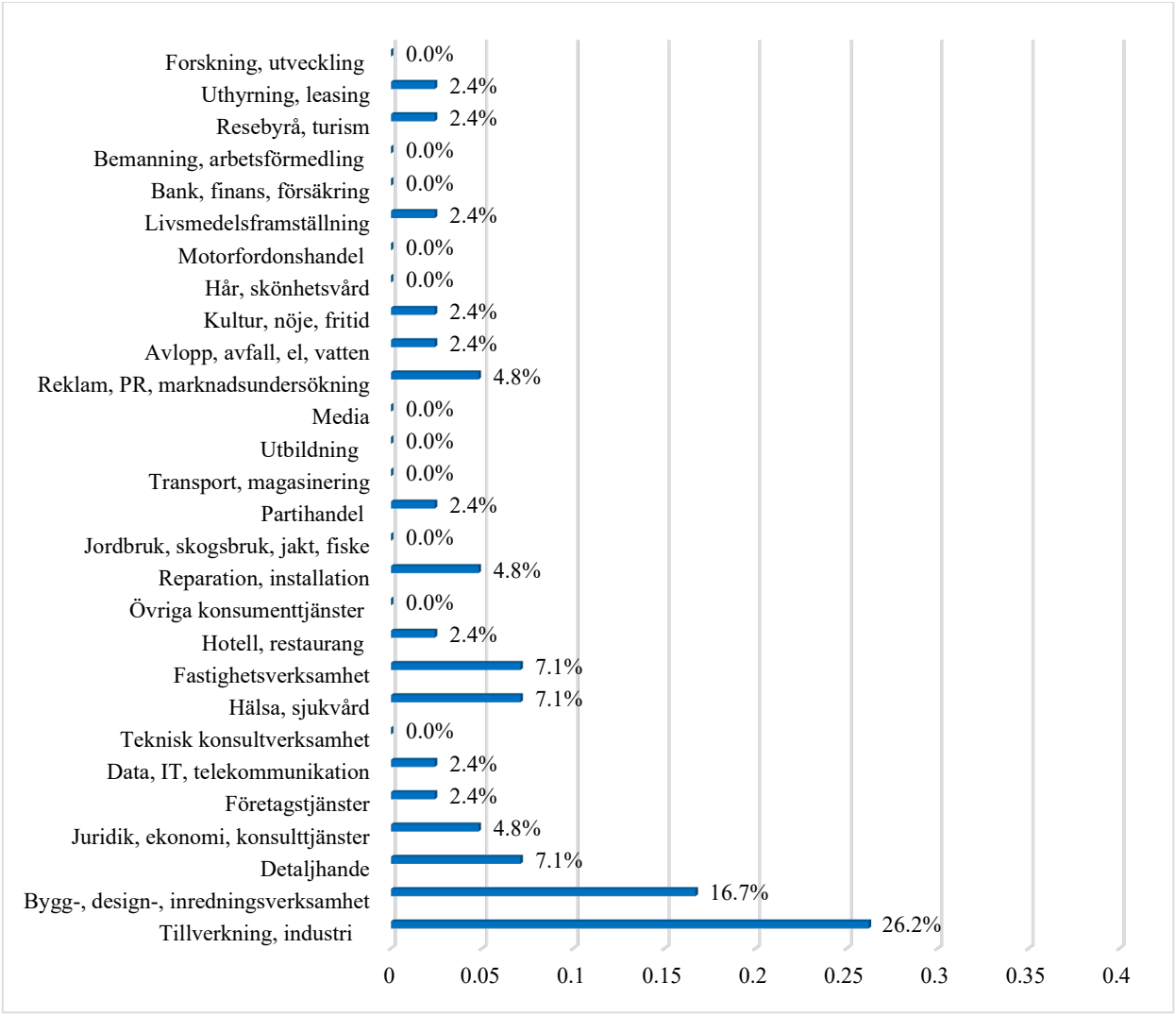

Tjugoett företagare (50.0%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 21 företagare som utsatts för brott polisanmälde 14 (70.0%) händelsen, medan 6 (30.0%) inte gjorde det. En respondent avstod från att svara på frågan.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, IT-brott/skadlig programvara/cyber-utpressning och skadegörelse (se Figur 3 på nästa sida).

Värmland – Figur 2. Andel företagare i Värmland som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

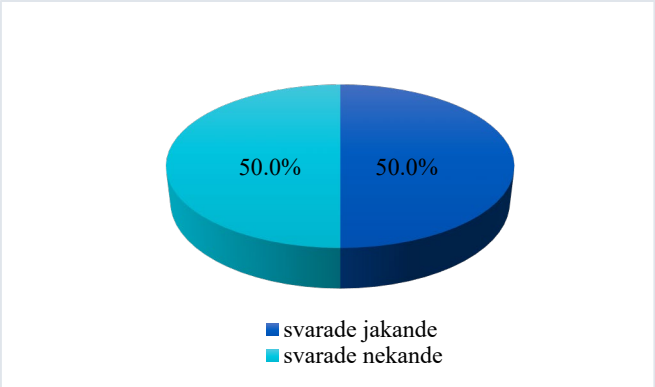

Värmland – Figur 3. Sortens brott som företagare från Värmland uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

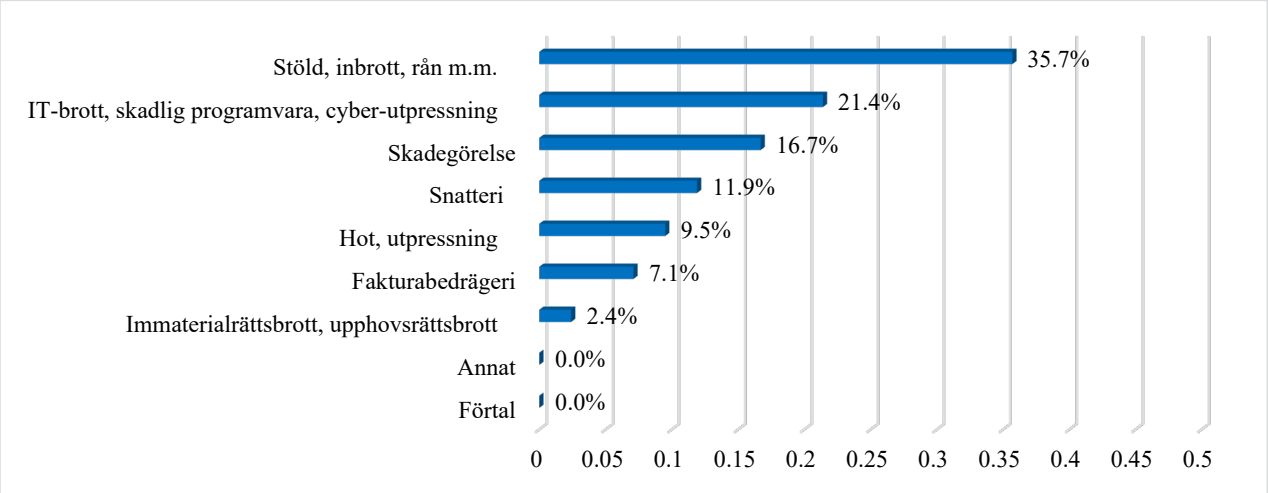

Av 42 respondenter i regionen ansåg 12 (28.6%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=10, 23.8%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=20, 47.6%).

Västerbotten

Sextiotre företagare från Västerbotten fyllde i enkäten. Utav dessa var 40 (66.7%) män, 18 (30.6%) var kvinnor och 2 (3.3%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte svara. Tre respondenter avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=35, 58.3%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 18 (30.0%) var yngre än 50 år och 7 (11.7%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). Tre respondenter avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Västerbotten – Figur 1. Deltagande företagare från Västerbotten sorterade efter verksamhetssektor

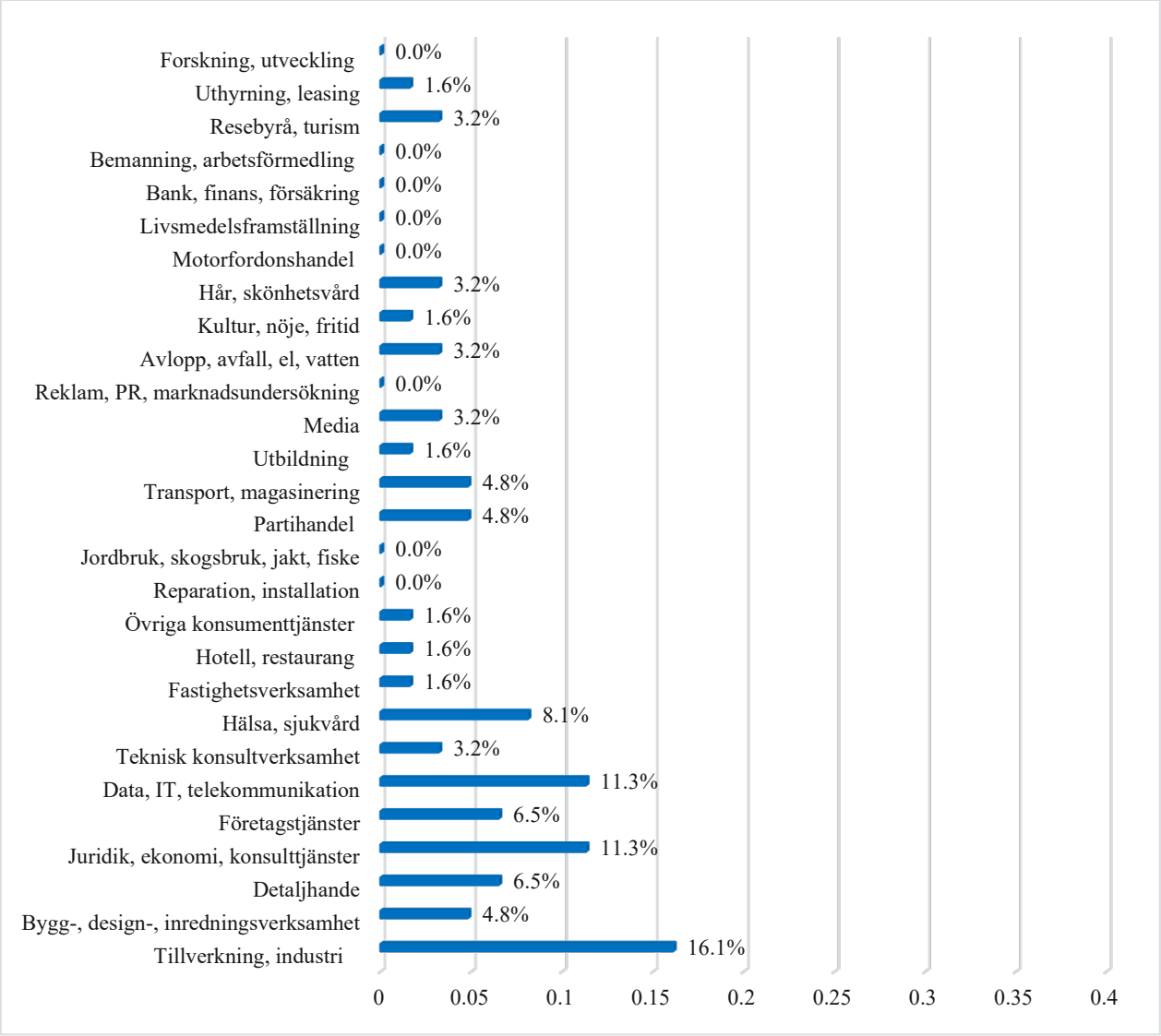

Tjugoett företagare (33.3%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur2 på nästa sida). Av 21 företagare som utsatts för brott polisanmälde 13 (61.9%) händelsen, medan 8 (38.1%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var fakturabedrägeri, stöld/inbrott/rån, IT-brott/skadlig programvara/cyber-utpressning och skadegörelse (se Figur 3 nedan).

Västerbotten – Figur 2. Andel företagare från Västerbotten som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

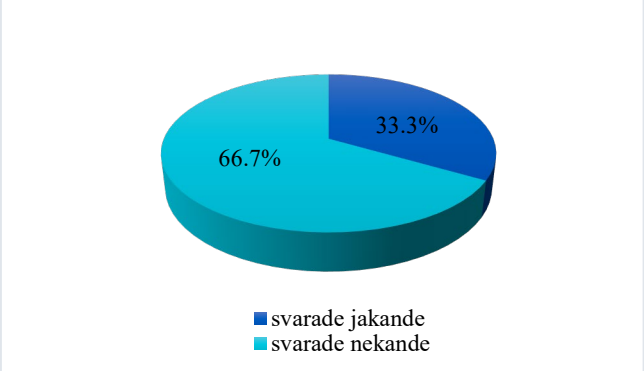

Västerbotten – Figur 3. Sortens brott som företagare från Västerbotten uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

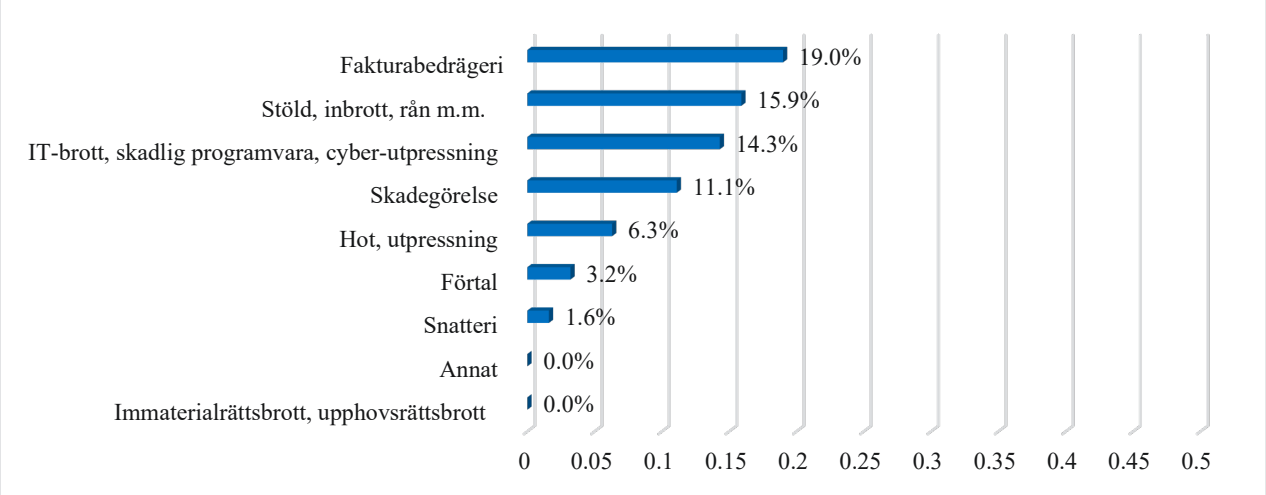

Av 63 respondenter i regionen ansåg 12 (19.0%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=34, 54.0%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=17, 27.0%).

Västernorrland

Etthundratio företagare från Västernorrland fyllde i enkäten. Utav dessa var 74 (68.5%) män, 31 (28.7%) var kvinnor och 3 (2.8%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte svara. Två respondenter avstod från att svara på frågan.

Merparten av företagarna (n=55, 51.4%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 29 (27.1%) var yngre än 50 år och 23 (21.5%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre). Tre respondenter avstod från att svara på frågan.

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Västernorrland – Figur 1. Deltagande företagare från Västernorrland sorterade efter verksamhetssektor

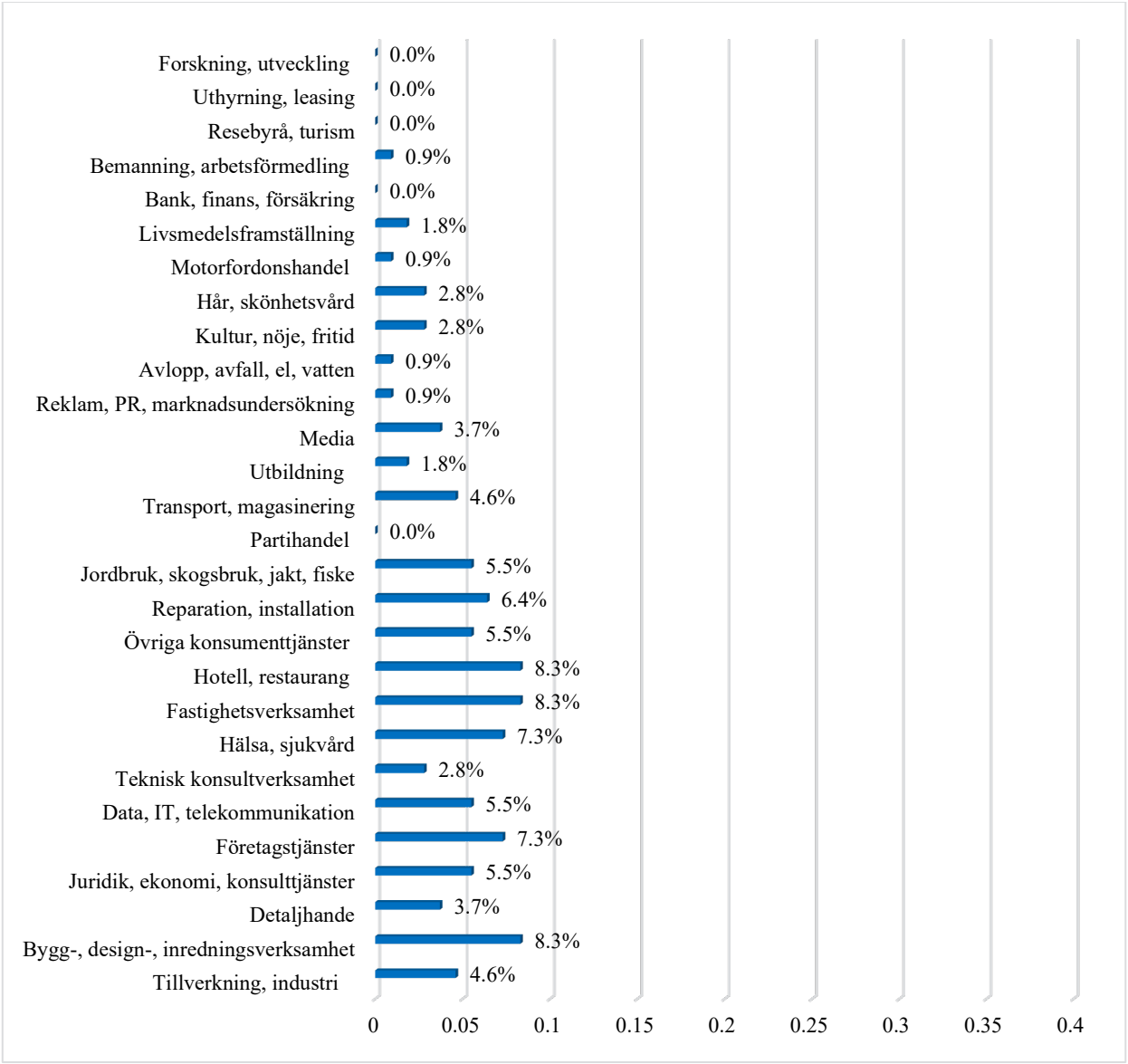

Femtiosex företagare (50.9%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 56 företagare som utsatts för brott polisanmälde 45 (83.3%) händelsen, medan 9 (16.7%) inte gjorde det. Två respondenter avstod från att svara på frågan.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, skadegörelse och fakturabedrägeri (se Figur 3 nedan).

Västernorrland – Figur 2. Andel företagare från Västernorrland som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

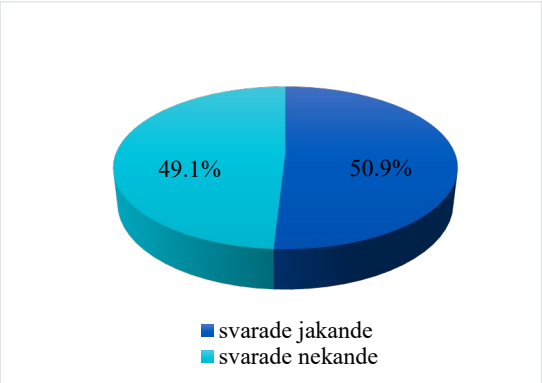

Västernorrland – Figur 3. Sortens brott som företagare från Västernorrland uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

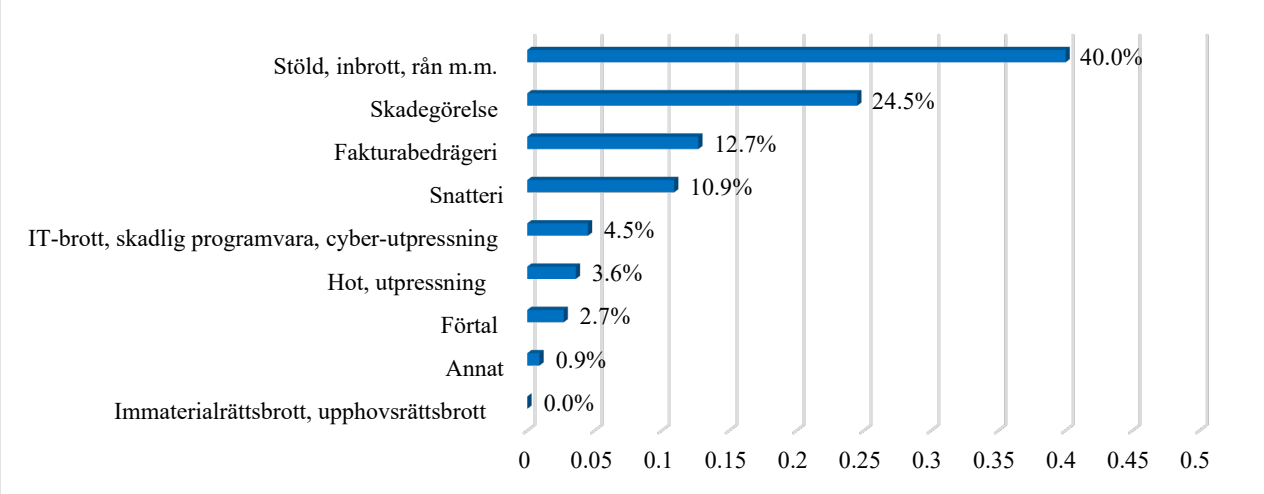

Av 110 respondenter i regionen ansåg 32 (29.1%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=36, 32.7%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=42, 38.2%).

Västmanland

Tjugotvå företagare från Västmanland fyllde i enkäten. Av dessa var 12 (54.5%) män, 10 (45.5%) kvinnor.

Merparten av företagarna (n=12, 54.5%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre) medan 10 (45.5%) tillhörde medelåldersgruppen (mellan 50 och 64 år)

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Västmanland – Figur 1. Deltagande företagare från Västmanland sorterade efter verksamhetssektor

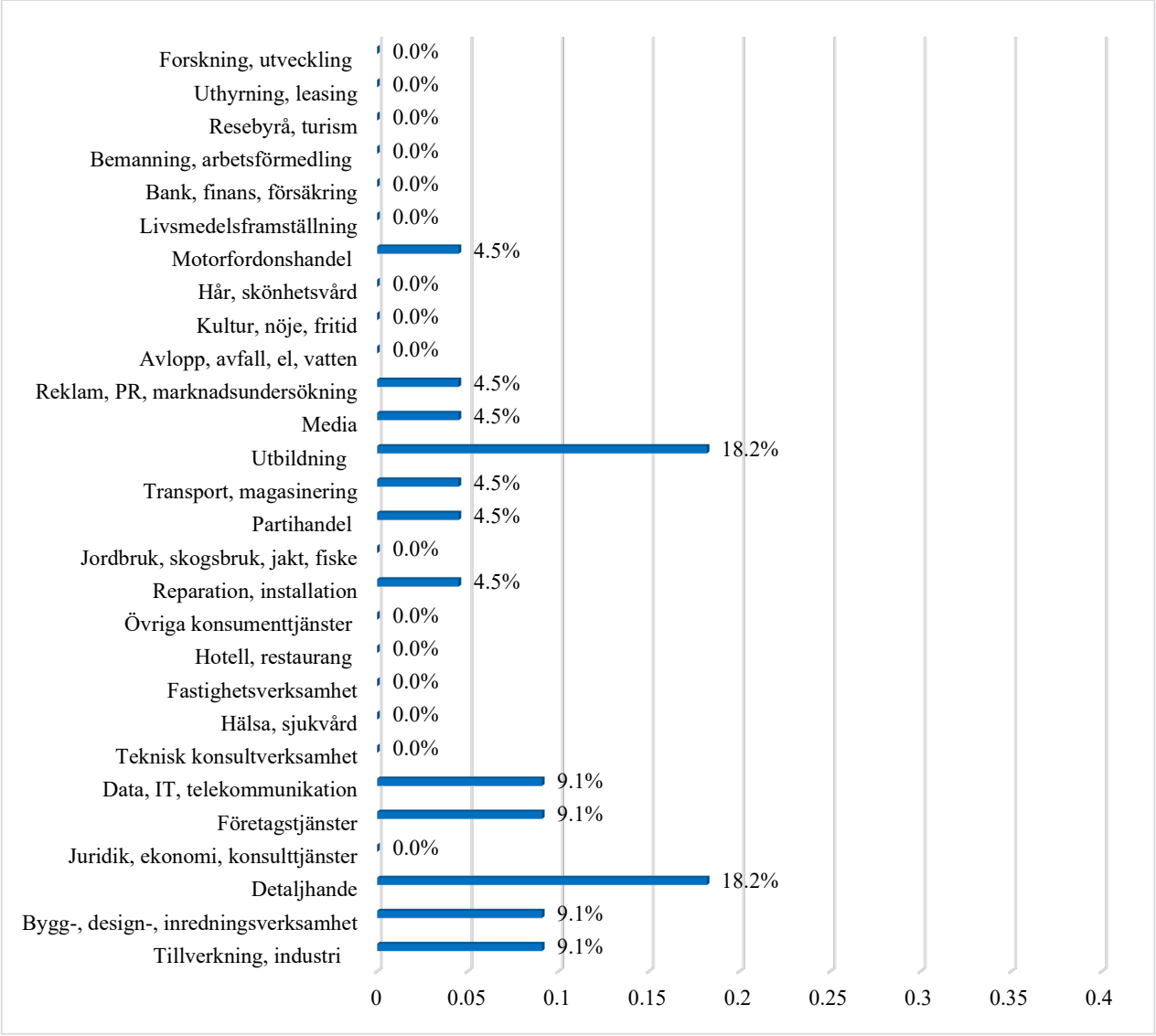

Tolv företagare (54.5%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 12 företagare som utsatts för brott polisanmälde 8 (66.7%) händelsen, medan 4 (33.3%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, skadegörelse, fakturabedrägeri och snatteri (se Figur 3 på nästa sida).

Västmanland – Figur 2. Andel företagare i Västmanland som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

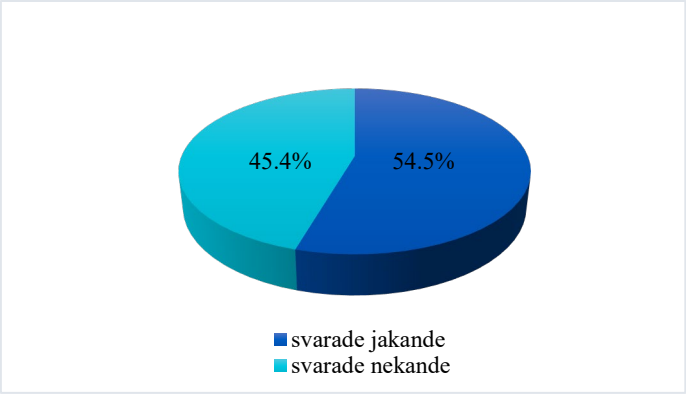

Västmanland – Figur 3. Sortens brott som företagare från Västmanland uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

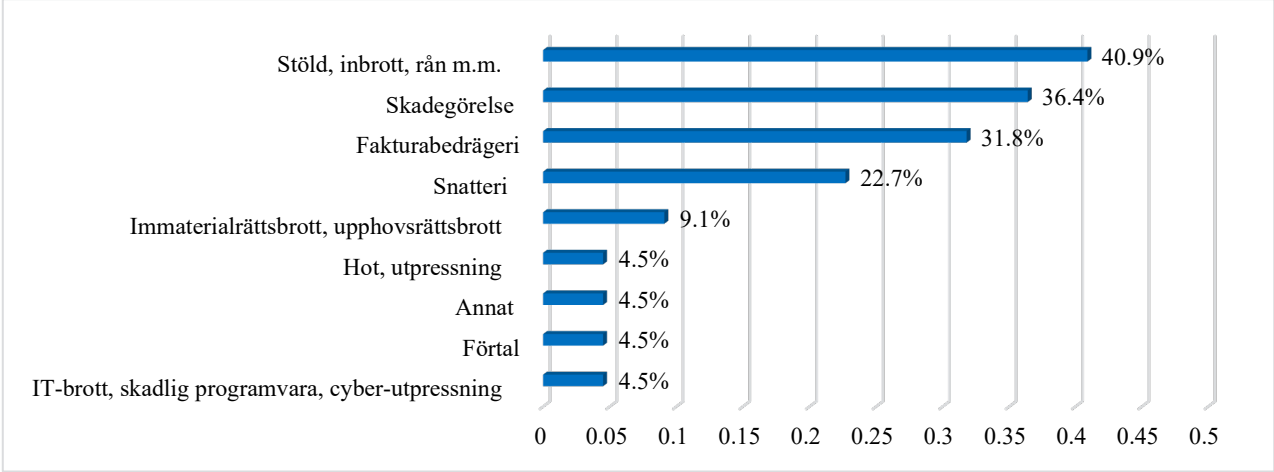

Av 22 företagare i regionen ansåg 8 (36.4%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=4, 18.2%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=10, 45.5%).

Västra Götaland

Nio företagare från Västra Götaland fyllde i enkäten. Av dessa var 7 (77.8%) var män, 1 (11.1%) var en kvinna och 1 (11.1%) identifierade sig som icke-binära eller ville inte uppge sitt kön.

Fyra företagare (44.4%) tillhörde medelåldersgruppen (mellan 50 och 64 år). Fyra företagare (44.4%) var yngre än 50 år och 1 (11.1%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre).

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Västra Götaland – Figur 1. Deltagande företagare från Västra Götaland sorterade efter verksamhetssektor

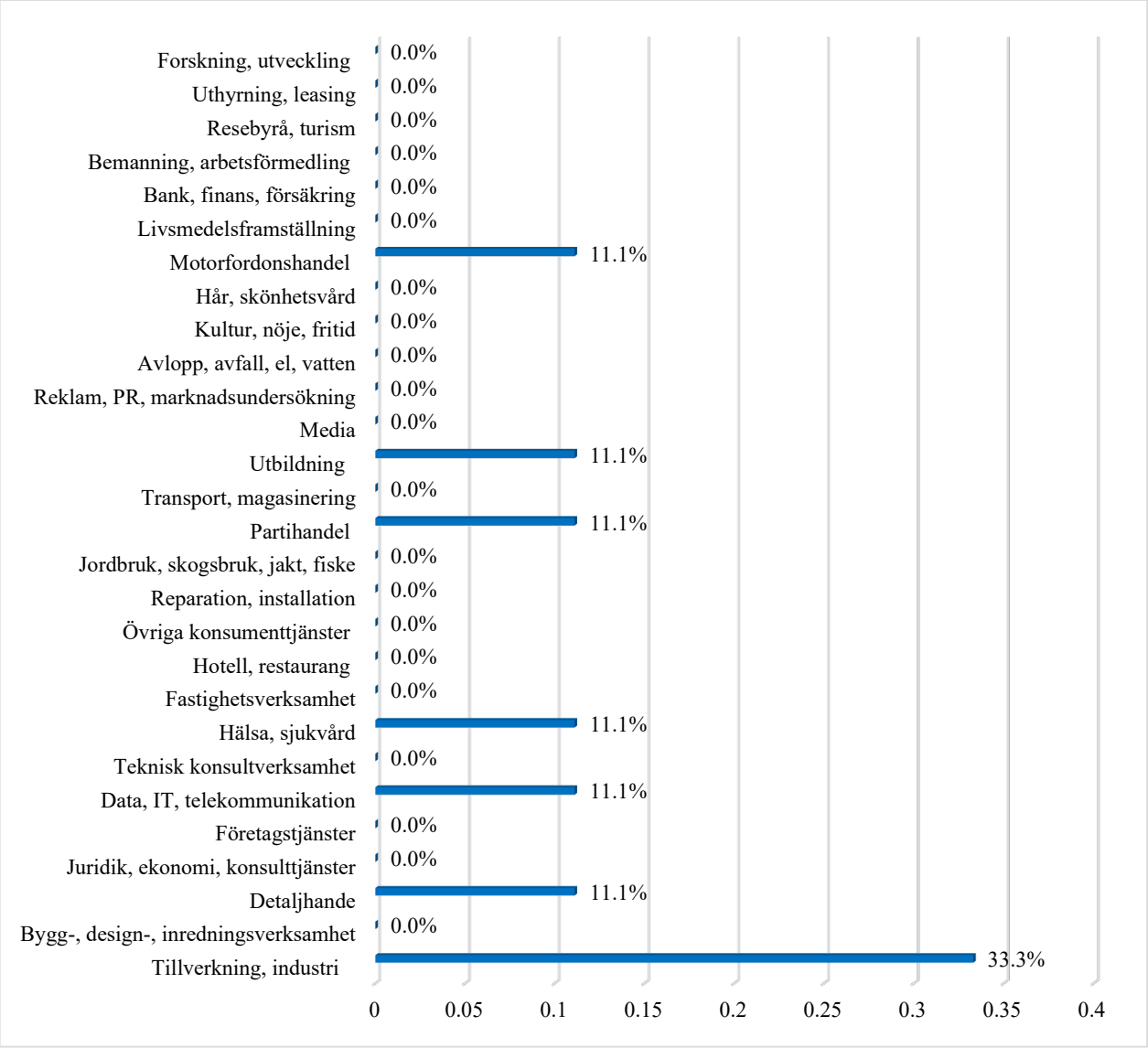

Fem företagare (55.6%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 5 företagare som utsatts för brott polisanmälde 4 (80.0%) händelsen, medan 1 (20.0%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var skadegörelse, stöld/inbrott/rån och snatteri (se Figur 3 på nästa sida).

Västra Götaland – Figur 2. Andel företagare i Västra Götaland som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

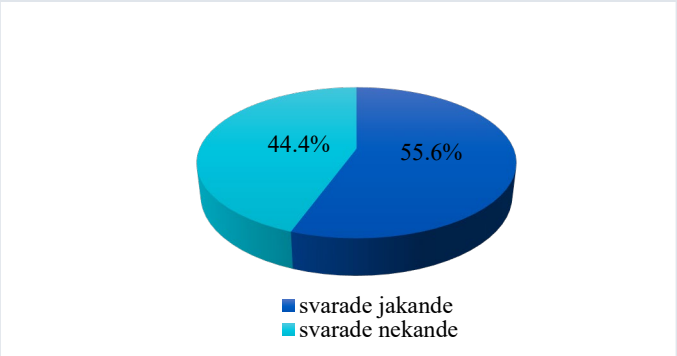

Västra Götaland – Figur 3. Sortens brott som företagare från Västra Götaland uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

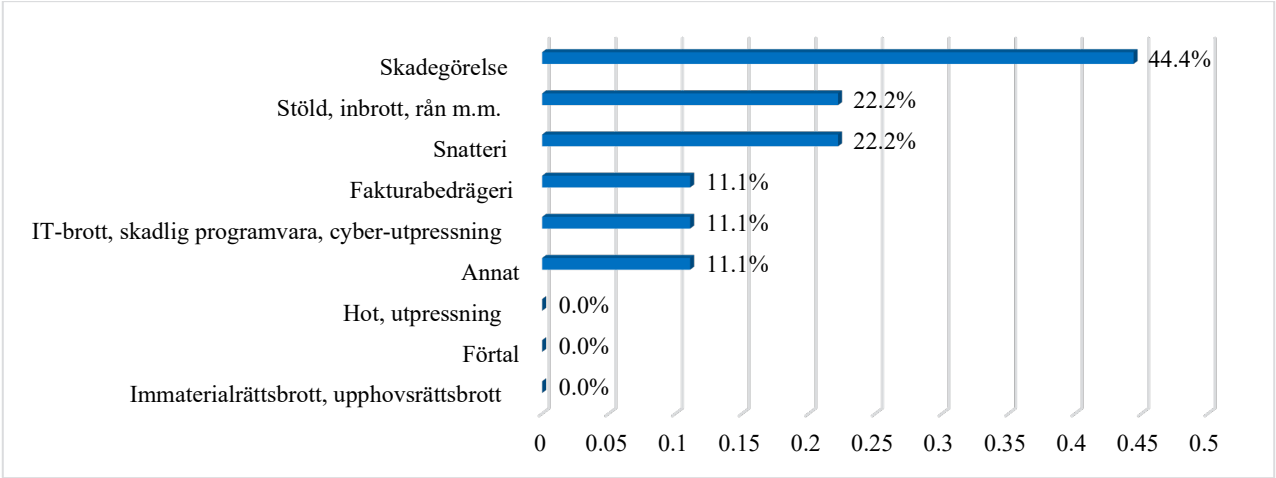

Av 9 företagare i regionen ansåg 4 (44.4%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=2, 22.2%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=3, 33.3%).

Örebro

Fyrtioett företagare från Örebro fyllde i enkäten. Utav dessa var 26 (63.4%) män, 13 (31.7%) var kvinnor och 2 (4.9%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte svara.

Merparten av företagarna (n=19, 46.3%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 10 (24.4%) var yngre än 50 år och 12 (29.3%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre).

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Örebro – Figur 1. Deltagande företagare från Örebro sorterade efter verksamhetssektor

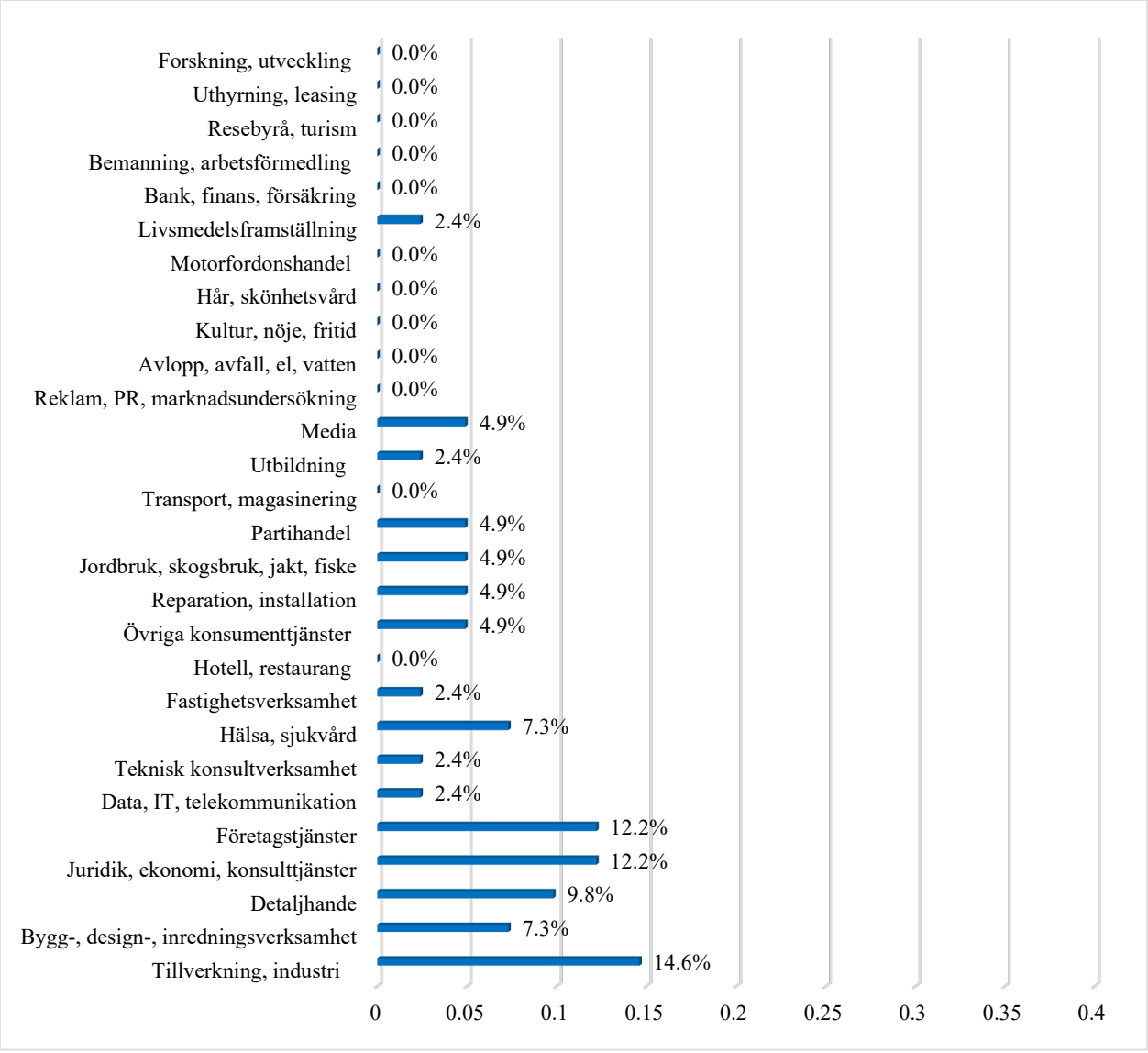

Tjugoett företagare (51.2%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 21 företagare som utsatts för brott polisanmälde 10 (50.0%) händelsen, medan 10 (50.0%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var fakturabedrägeri, stöld/inbrott/rån och skadegörelse (se Figur 3 på nästa sida).

Örebro – Figur 2. Andel företagare från Örebro som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

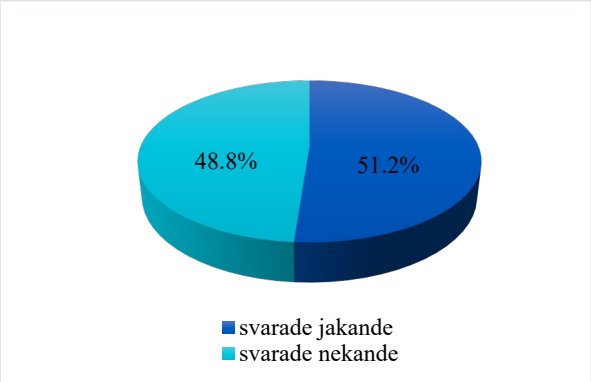

Örebro – Figur 3. Sortens brott som företagare från Örebro uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

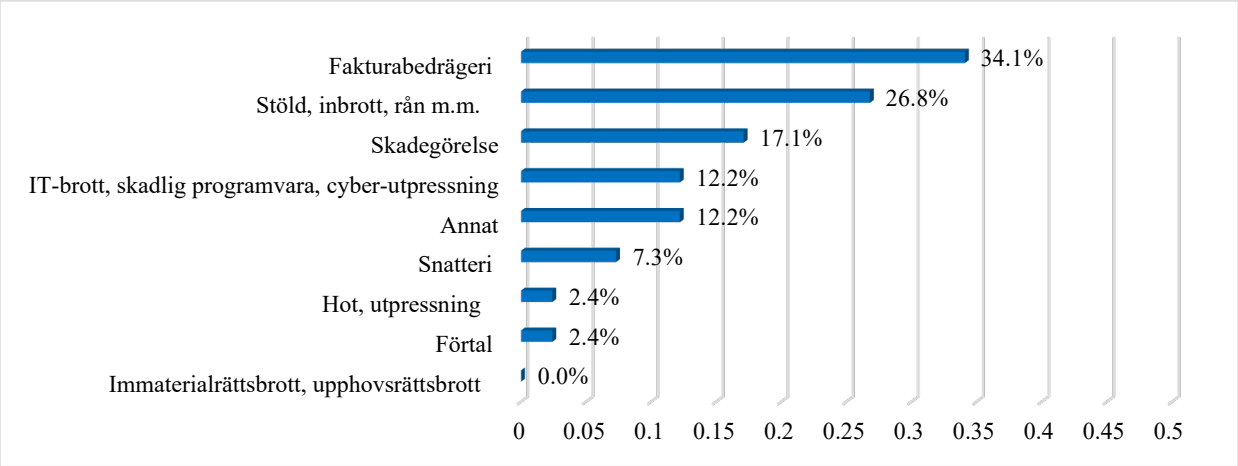

Av 41 respondenter i regionen ansåg 13 (31.7%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=9, 22.0%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=19, 46.3%).

Östergötland

Åttiotvå företagare från Östergötland fyllde i enkäten. Av dessa var 56 (68.3%) män, 23 (28.0%) kvinnor och 3 (3.7%) identifierade sig som icke-binära eller valde att inte uppge sitt kön.

Merparten av företagarna (n=36, 43.9%) tillhörde den mellersta åldersgruppen (mellan 50 och 64 år) medan 18 (22.0%) var yngre än 50 år och 28 (34.1%) tillhörde den äldre åldersgruppen (65 eller äldre).

I figuren nedan (Figur 1) syns fördelningen av respondenterna i regionen efter verksamhetssektor.

Östergötland – Figur 1. Deltagande företagare från Östergötland sorterade efter verksamhetssektor

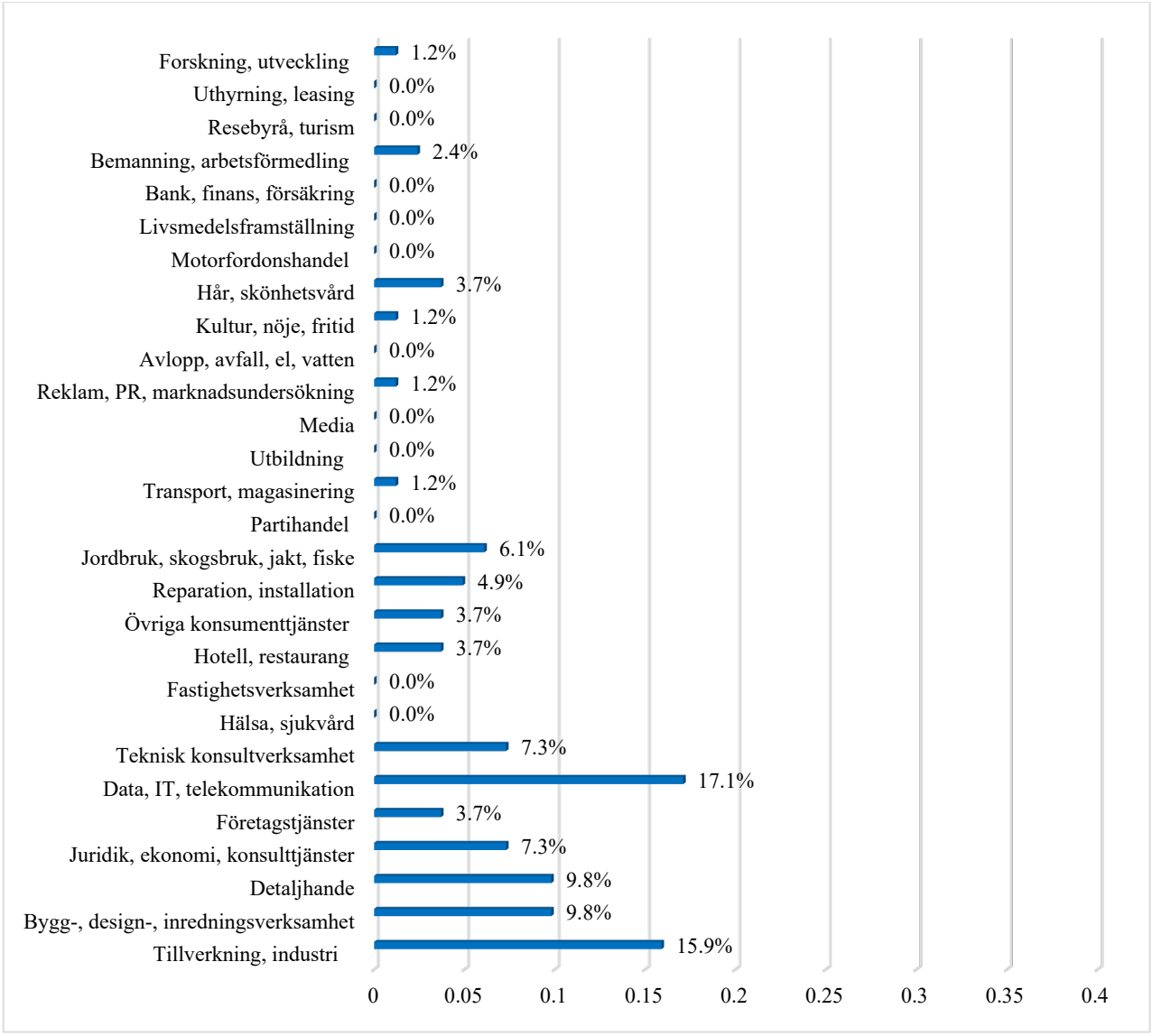

Fyrtionio företagare (59.8%) uppgav att de (eller deras verksamhet) hade utsatts för minst ett brott under de senaste fem åren (se Figur 2 på nästa sida). Av 49 företagare som utsatts för brott polisanmälde 32 (65.3%) händelsen, medan 17 (34.7%) inte gjorde det.

De brottstyperna som företagarna (eller deras verksamhet) i regionen oftast blivit utsatta för var stöld/inbrott/rån, skadegörelse och IT-brott/skadlig programvara/cyber-utpressning (se Figur 3 på nästa sida).

Östergötland – Figur 2. Andel företagare i Östergötland som blivit utsatta för brott minst en gång de senaste fem åren

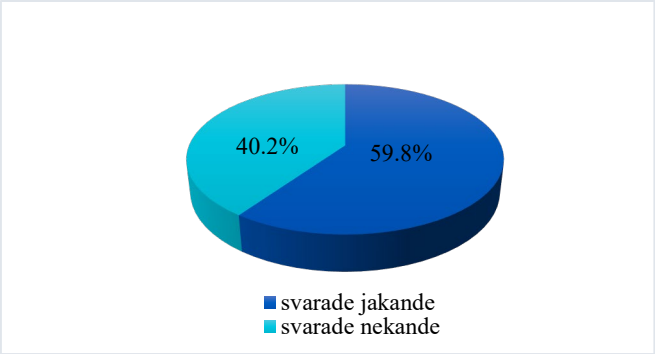

Östergötland – Figur 3. Sortens brott som företagare från Östergötland uppgett att de (eller deras verksamhet) utsatts för de senaste fem åren

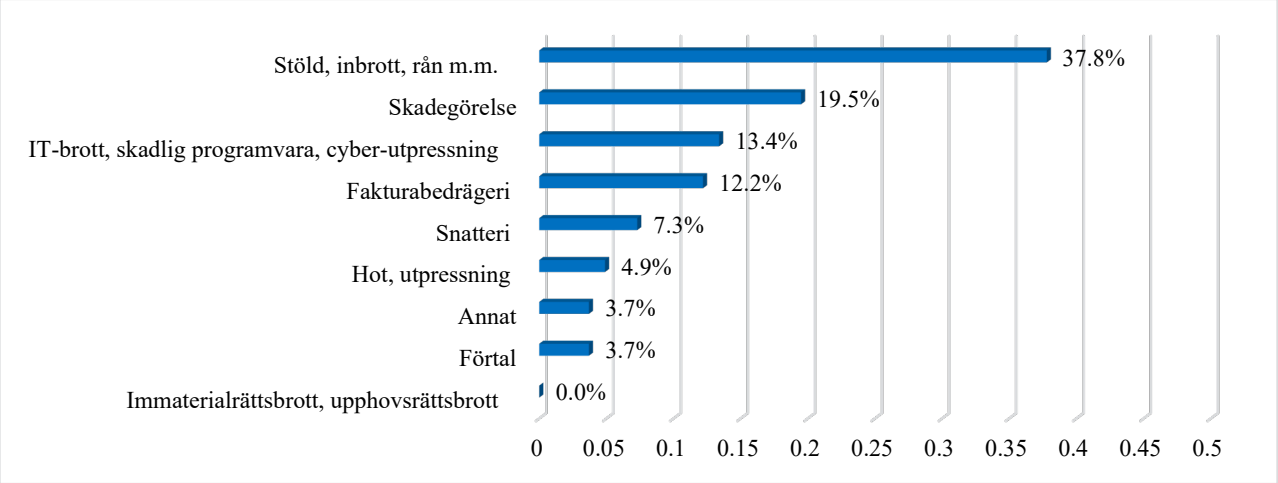

Av 82 respondenter i regionen ansåg 31 (37.8%) att det var sannolikt att de (eller deras verksamhet) skulle utsättas för brott under de kommande tolv månaderna. Resten av företagarna svarade att de trodde att det var ganska osannolikt (n=28, 34.1%) eller varken sannolikt eller osannolikt (n=23, 28.0%).

Slutkommentarer

Brottslighet är ett akut problem för SME:er i Sverige, och situationen är ingen nyhet. Varannan företagare i vår studie uppgav att de (i rollen som företagare) eller deras verksamhet utsatts för brott de senaste fem åren som föregick att de fyllde i enkäten. Vissa av dem utsattes mer än en gång. Vidare uppgav en av fyra respondenter att det inte var säkert att bedriva verksamhet i regionen där de hade sitt företag, och en majoritet av deltagarna ansåg at nu för tiden finns det ingen verksamhet som är skyddad mot brott. Brotten som respondenterna i studien uppgav att de utsatts för i störts utsträckning var stöld/inbrott/rån, skadegörelse, fakturabedrägeri, IT-brott/skadlig programvara/cyber-utpressning och snatteri.

Resultaten visade att företagare försöker skydda sig mot brott genom att vidta situationsanpassade brottsförebyggande åtgärder. Man har tagit till åtgärder som säkerhetslarm, övervakningskameror, speciella säkerhetsdörrar/lås och avtal med ett privat säkerhetsbolag/övervakningsbolag som skyddar mot stöld/inbrott/rån. Aktivering av antivirus/brandvägg är också en åtgärd som många respondenter vidtagit för att skydda sig mot IT-brott och skadlig programvara.

Dessa skyddsåtgärder har inneburit stora kostnader för företagarna, och även om de lyckats förhindra ekonomiska förluster så har de inte fått bort rädslan för brott, i alla fall inte fullt ut. I detta avseende bör ansvar för att förbygga brott mot SME:er inte enbart ligga på företagarna. Detta bör istället hanteras genom ett samarbete med den lokala offentliga förvaltningen, de brottsbekämpande myndigheterna och rättsväsendet. Det måste pekas ut att varannan företagare anser att det är nödvändigt att öka antalet patrullerande poliser i området där de har sin verksamhet, och en av två anser att man måste förbättra samarbetet mellan kommunerna, polisen och det lokala näringslivet för att bättre kunna förebygga brottslighet.

Resultaten från studien visar att risken för att bli utsatt för brott varierar mellan branscher och regioner. Bland de verksamhetssektorer med högt antal deltagare (större representation) i den här studien framträder att 1) detaljhandel, 2) tillverkning/industri, och 3) bygg-/design-/inredningsverksamhet verkar särskilt utsatta. På samma spår uppgav deltagarna från samtliga svenska regioner att de förelåg en risk att bli utsatt för brott, men södra Sverige sticker ut som mer drabbat av brottslighet.

Ett viktigt resultat som faller i linje med resultaten från liknande svenska studier är att inte alla företagare var verksamhet utsätts för brott polisanmäler detta [8,9]. Faktum är att vår studie visade att en av fyra företagare uppgav att de inte polisanmält brott som de utsatts för under de senaste fem åren som föregick att de fyllde i enkäten. Detta kan bero på att polisanmälningar inte leder någonstans, eftersom 50 % av de företagare som anmält uppgav att polisen inte startade någon utredning. Vidare kan oviljan att polisanmäla eventuellt kopplas till att respondenterna är missnöjda med polisens förmåga att undersöka och lösa brott i deras regioner.

När det gäller hur brottsligheten skadat deras verksamheter finns det, utöver de direkta ekonomiska förlusterna som uppstått till följd av exempelvis att varor blir stulna eller förstörda, skadegörelse, bluffakturor osv., ekonomiska kostnader förknippade med de säkerhetsåtgärder som företagarna vidtagit, såsom installation av larm, övervakningskameror, specialbyggda säkerhetsdörrar och fönstergaller. Detta är utöver anlitande av privata säkerhetstjänstleverantörer. Brott som begås genom IT-teknik (bedrägerier, pengastölder och cyberbrottslighet i allmänhet) kan också vara förhållandevis svåra för företagare i SME:er att upptäcka eftersom de kan sakna avancerade kunskaper om sådan teknik. Vidare kan det vara svårt att i ekonomiska termer beräkna skadan som brottsligheten leder till. Vi kan bara spekulera genom att lägga ihop alla direkta och indirekta kostnader som brott mot SME:er ger upphov till. Under ett år skulle en sådan summa uppgå till flera miljoner kronor. Detta är bara en av följderna av brottsligheten mot SME:er.

Det är viktigt att brott som begås mot SME:er inte endast är ett problem för näringslivet utan snarare ett problem för lokalsamhällena. SME:er är en avgörande del av samhällets sociala struktur. Å andra sidan är

sovstäder områden där sådan ekonomisk aktivitet saknas. Sådana områden är socialt stillastående under stora delar av dygnet, vilket gör dem attraktiva som etableringsplatser för brottslingar och kriminella nätverk. Om vi kan främja effektiva brottsförebyggande åtgärder för att öka tryggheten för SME:er kan vi också främja affärsverksamheten i vissa områden, vilket i sin tur sannolikt skulle göra dessa platser mindre attraktiva för brottslig verksamhet.

Även om denna studie visade att det inte finns någon tydlig koppling mellan att bli utsatt för brott och lägga ner sin företagsverksamhet, byta verksamhetssektor eller flytta verksamheten till en annan region så sticker det ut att många av respondenterna i någon utsträckning funderat på dessa alternativ. Med tanke på att SME:er utgör den överväldigande majoriteten av näringslivet i de flesta lokalsamhällena kan störningar i deras verksamhet som leder till att företag läggs ner eller flyttas till en annan region leda till färre jobb, vilket i sin tur leder till minskad sysselsättning, minskade skatteintäkter och andra negativa konsekvenser för samhället på flera olika nivåer.

Entreprenörsrelaterade beteenden och beslut som fattas av företagarna i relation till brottsligheten som drabbar deras områden kommer på sikt inte bara att påverkas av brotten som begås utan också rädslan att utsättas för brott, vilket är en mycket viktig faktor. Nästan två av tre respondenter i denna studie uppgav att de trodde att det var sannolikt att de eller deras verksamhet skulle utsättas för ett brott under de kommande tolv månaderna från och med det att de fyllde i enkäten. Vidare ansåg en av tre respondenter att de lokala brottsförebyggande strategierna som den offentliga förvaltningen vidtagit var ineffektiva. Varannan respondent ansåg också att kommunerna, landstingen och den svenska regeringen inte satsar på brottsförebyggande åtgärder i en utsträckning som motsvarar hur företagarna betalar i skatt.

Om målet är att ta fram strategier där man i samverkan mellan den offentliga och privata sektorn (inklusive polisen, den lokala offentliga förvaltningen och näringslivet [1,2] fattar beslut om och utvecklar brottsförebyggande åtgärder måste man upprätta ett klimat baserat på tillit, något som för närvarande tycks otillräckligt. Vad som framgår av denna studie och liknande forskning [15-17] är att SME:er är sårbara för brott och att man är orolig för att de nuvarande brottsförebyggande åtgärderna inte är tillräckliga för att skydda dem. I detta avseende är det viktigt att se till att fler företagare polisanmäler brotten som de utsätts för. Insatser har gjorts för att åstadkomma detta i from av digitala appar som gör det lättare för företagarna att anmäla [12]. Men om företagarna uppfattar att det de gör inte fungerar för att det finns några motsvarande åtgärder från polisens och rättsväsendets sida som uppfyller deras förväntningar, eller om företagarna inte känner till de åtgärder som vidtas efter en anmälan, kan det vara så att en lättanvänd digital anmälningsapp inte räcker till för att öka anmälningsfrekvensen.

Utöver att öka anmälningsfrekvensen är det enligt vår mening också viktigt att bygga upp ett övervakningssystem baserat på självrapportering eftersom detta kompletterar uppgifterna som erhålls från polisanmälningar. Ett övervakningssystem baserat på till exempel systematisk datainsamling från en företagarpanel som slumpmässigt väljs ut från hela landet skulle inte bara göra det möjligt att få tillgång till ständigt uppdaterad information om hur utsatta verksamheterna är för brottslighet, inklusive uppgifter om vilka sorters brott varje sektor blir utsatt för och brottens direkta och indirekta påverkan, utan också insikter om trender beträffande polisanmälningar, i vilka regioner och sektorer det finns mer påtagliga problem och motiveringar till varför man inte anmäler. Regelbundna studier och analyser på lokal nivå skulle göra det lättare för kommunerna att bedriva ett systematiskt och konsekvent brottsförebyggande arbete utifrån en kunskapsbaserad bild av den lokala situationen, vilket skulle ge insyn i de faktorer som ligger bakom brotten som begås. Denna kunskap skulle sedan kunna användas vid framtagande av evidensbaserade strategier, planer, åtgärder och insatser för att maximera dessas effektivitet.

Begränsningar

Resultaten från denna studie bör utläsas mot bakgrund av vissa begränsningar. För det första delades enkäten ut ett icke-probabilistiskt urval av företagare, vilket innebar att vi inte kunde uppskatta hur brott påverkar svenska små och medelstora företagare som samlad grupp. I detta avseende fick vi en bild av läget, men den bilden är suddig. Våra resultat överensstämmer dock med tidigare forskning som gjorts på liknande företagargrupper. För det andra – eftersom det var frivilligt att fylla i vår enkät är det sannolikt så att de företagare som tidigare blivit utsatta för brott var mer benägna att fylla i den jämfört med företagare som inte utsatts eller som inte är särskilt oroliga för brott. Detta kan leda till en överskattning vad gäller andelen företagare som blivit utsatta för brott, framför allt i de verksamhetssektorer där vi endast fick ett fåtal svar.

Vi måste också ta hänsyn till att tidsperioden som frågorna i stunden rörde (mellan 2019 och 2023) eftersom vi då genomlevde en ekonomisk ogynnsam konjunktur i kölvattnet av en postpandemisk kris. I detta avseende kan andra faktorer utöver att ha blivit utsatt för brott eller rädsla för brottslighet ha påverkat företagarbeteenden såsom att sluta vara företagare eller byta till en annan verksamhetssektor. Begränsningen i antalet frågor som vi kunde inkludera i frågeformuläret gjorde det tyvärr omöjligt för att ta höjd för sådana variabler. Det kan vara fördelaktigt för framtida studier att ta hänsyn till sådana begränsningar.

Referenser

[1] Ekblom, P. (2014). *Crime Prevention, Security and Community Safety Using the 5Is Framework*. Palgrave McMillan.

[2] Justitiedepartementet (2017). *Regeringens Skrivelse 2016/17:126. Tillsammans mot Brott – Ett Nationellt Brottsförebyggande Program*. Justitiedepartementet.

[3] Ministry of Finance & Ministry for Foreign Affairs (2017). *Sweden and the 2030 Agenda -Report to the UN High Level Political Forum 2017 on Sustainable Development*. Available from: https://www.government.se/reports/2017/06/sweden-and-the-2030-agenda--report-to-the-un-high-level-political-forum-2017-on-sustainable-development/ [Accessed 27 November 2023].

[4] Svenskt Näringsliv (2022). *Brottslighetens Kostnader Företag 2022*. Available from: https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/ud37aj_rapport_brottslighetens_kostnader_2022pdf_1180863.html/Rapport_Brottslighetens_kostnader_2022.pdf [Accessed 30 November 2023].

[5] Statistikmyndigheten (n.d.). *Företagsregistret*. Available from: https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/foretagsregistret/ [Accessed 5 December 2023].

[6] Svenskt Näringsliv (2022). *Johansson K: Ett av Två Företag Utsätts för Brott*. Available from: https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/sakerhet-och-risk/karin-johansson-ett-av-tva-foretag-utsatts-for-brott_1181356.html [Accessed 23 November 2023].

[7] Svenskt Näringsliv (2022). *Brott och Otrygghet – det Största Orosmomentet för Företagen i Kronoberg*. Available from: https://www.svensktnaringsliv.se/regioner/kronoberg/brott-och-otrygghet-det-storsta-orosmomentet-for-foretagen-i-kron_1186494.html [Accessed 7 November 2023].

[8] Företagarna (2022). *Brott mot Företagare 2022: En Kartläggning av Företagares Utsatthet för Brott, Kontakter med Polisen och Åtgärder för att Skydda Företaget mot Kriminalitet.* Available from: https://www.foretagarna.se/globalassets/media/rapporter/brott-mot-foretagare-2022/2022-03-brott-mot-foretagare-digital.pdf [Accessed 7 November 2023].

[9] Svenskt Näringsliv (2018). *Brottslighetens Kostnader för Svenska Företag 2018*. Available from: https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/sakerhet-och-risk/brottslighetens-kostnader-for-svenska-foretag-2018_1126185.html [Accessed 12 November 2023].

[10] Svenskt Näringsliv (2023). *Brottslighetens Kostnader 2023*. Available from: https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/1dqch7_brottslighetens-kostnader-2023pdf_1204591.html/Brottslighetens+kostnader+2023.pdf [Accessed 6 November 2023].

[11] Svenskt Näringsliv (2020). *Brottslighetens Kostnader 2020*. Available from: https://www.svensktnaringsliv.se/material/rapporter/2uj7i2_brottslighetens-kostnader-2020pdf_1143423.html/Brottslighetens+kostnader+2020.pdf [Accessed 6 November 2023]

[12] Forsberg, J. & Mangen, E. (2024). *Handelns Roll i Det Lokala Brottsförebyggande Arbetet* [Webinar]. Trollhättans Stads, Företagssamverkan mot brott för trygghet.

[13] Stiftelsen Tryggare Sverige (2021). *Näringslivets Roll i det Lokala Brottsförebyggande Arbetet – en Kartläggning*. Available from: https://www.mynewsdesk.com/se/stiftelsen-tryggare-sverige/documents/naeringslivets-roll-i-det-brottsfoerebyggande-arbetet-dot-pdf-416592 [Accessed 20 October 2023]

[14] Sveriges Riksdag (2023). *Lag (2023:196) om Kommuners Ansvar för Brottsförebyggande Arbete*. Available from: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2023196-om-kommuners-ansvar-for_sfs-2023-196/ [Accessed 16 November 2023].

[15] Andrew B.S. & Jonathan, H. (2018). Business crime reduction partnerships: Examining a holistic approach, *Safer Communities, 17*(4), 238-248. Doi: 10.1108/SC-07-2018-0020.

[16] Kennedy J.P. (2022). Small and medium-sized enterprises (SMEs) and the impacts of private policing within an urban area, *International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice*, *46*(1), 49-66. Doi: 10.1080/01924036.2020.1751221.

[17] Lee, Y.H. & Lee I.H. (2022). A regional analysis of crime heterogeneity and small- and medium-sized enterprise (SME) location choices: Recent evidence from South Korea, *Asian Business Management 21*, 569–597. Doi: 10.1057/s41291-020-00139-7.